לציונות—לסוציאליזם—לאחות עמים

יום ד', כ' בסיון תשמ"ז, 17 ביוני 1987 / שנה מ"ד מס' 13370 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

רבין ושיראק דנו בשיתוף פעולה צבאי

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פאריס. — ראש־ממשלת צרפת ז'אק שיראק ושר־הבטחון יצחק רבין החליטו אתמול על העמקת שיתוף הפעולה בין הצבאות ומערכות הבטחון וביצוע פרוייקטים משותפים מוגבלים. רבין אמר שישראל מבקשת לרכוש רכיבים אירופיים כמו מנועי מטוסים, ולהשתחרר מהאיסור האמריקאי לייצא כלי־נשק ישראליים שבהם רכיבים אמריקאיים. הוא אמר שרכיבים אירופיים יאפשרו לנו להגביר את היצוא. הצרפתים מוכנים לשיתוף פעולה מוגבל, במחקר ופיתוח.

מתחדשת הפעילות המדינית ● פרס לאירופה – יבקש תמיכה ליוזמתו לוועידה בי"ל

משלחת סובייטית עשוייה לבוא לישראל ביולי
שר־החוץ ההולנדי: בריה"מ מגלה גמישות

דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גרסימוב, אמר אתמול כי ארצו כבר הגישה בקשה לאשרות בשגרירות הולנד במוסקבה המייצגת את ענייני ישראל ● כזכור התנתה ישראל ביקור המשלחת „הקונסולארית" בהדדיות, אולם הסובייטים מתנגדים לכך ● שמועות על פגישת מנכ"ל משרד החוץ, יוסי ביילין, עם אישיות סובייטית בז'נבה ● נשיא שווייץ מציע לארח בז'נבה ועידת השלום, מביע דאגה לאופייה היהודי של ישראל אם יימשך הכיבוש

מאת יוסף אלפרן, כתבנו בשווייץ, דליה שהורי הכתבת המדינית בירושלים וסוכנויות הידיעות

משלחת קונסולארית סובייטית עשוייה לבקר בישראל במחצית הראשונה של יולי, אם ישראל תסכים לכך. אמר במוסקבה דובר סובייטי רשמי. בראש המשלחת יעמוד יבגני אנטוסוב. סגן מנכ"ל המחלקה הקונסולרית במשרד החוץ.

בריה"מ הגישה בקשה לאשרות לשגרירות הולנד. המטפלת באינטרסים הישראליים בבריה"מ. אמר גנאדי גראסימוב. ראש מחלקת ההסברה של משרד החוץ הסובייטי, במסיבת עיתונאים. בריה"מ וישראל אינן מקיימות קשרים דיפלומטיים זה 20 שנה, בעקבות מלחמת ששת הימים.

ללא הדדיות

האפשרות של שיגור משלחת כזו נמצאת זה חודשים רבים בדיונים בין שתי המדינות. במוסקבה מרגישים

(המשך בעמוד 4)

שרון: נרקמת ברית מסוכנת בין חלקים בממשלה לבריה"מ ואש"ף

השר אריאל שרון התריע אתה"צ על ברית מסוכנת בין חלק מממשלת ישראל לבין בריה"מ, מדינות ערב, אש"ף וכמה ממדינות אירופה, בעקבות הנסיון לקיים ועידה בינלאומית.

„לאוייב החיצוני הוברים גיבית, והכל בדרכים נפתלות", אמר השר בהתקפו את דברי ראשי המערך ש. פרס, י. רבין, י. צור ומוטה גור בקשר למו"מ לשלום.

שרון נאם בעצרת שנערכה ליד בנין המועצה המקומית בקרית ארבע, בתום טקס חלוקת תעודות בתחרות חיבורים על זאב ז'בוטינסקי ומשנתו.

„משאיות תמורת יהודים"

הנסיון לפתוח את שערי בריה"מ בעזרת הסכמה לוועידה בינלאומית תמוה, ומזכיר בצליל באופן ציני את „המשאיות תמורת יהודים". למי יש זכות מוסרית להפקיר את יהודי בריה"מ לבני ערובה פוליטיים, במקום לתבוע את שחרורם ולנהל מאבק אמיתי למען היתר יציאתם — שאל השר.

„יש כבר מדינה פלשתינית"

להלן הדגיש, כי יש להבהיר באופן חד־משמעי, שיש כבר מדינה פלשתינית בלמעלה משני שלישי משטח א"י. „ישראל בגבולותיה הנוכחיים היא הפשרה. ולא שאין לנו זכות היסטורית גם על עבר הירדן. ויתרנו על למעלה משני שלישים וזהו הוויתור האחרון", אמר שרון. (עתים)

וייצמן: אש"ף שותף למו"מ

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

„אם אש"ף יבוא ויכריז שהוא מכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ויודיע על הפסקת הטרור, אני רואה בהם שותפים לוועידה הבינלאומית" — אמר אתמול השר עזר וייצמן בפורום של מפלגת העבודה בירושלים.

השר וייצמן כי הן הנשיא מובראק והן המלך חוסיין מדברים על שיתופם של הפלשתינים ומתכוונים בין היתר לאש"ף. הוא חזר ואמר כי אם אש"ף יוכל לעמוד בהתניות הללו אין סיבה שלא ישתתף בשיחות השלום.

וייצמן גם בירך על יוזמתו של חנה סניורה ואמר כי אם הוא רוצה להציג עצמו כמועמד לראשות עיריית ירושלים ומועצת העיר אין סיבה למנוע ממנו זאת. לדבריו ישראל תשב בטוח על גבול הירדן, ואשר לירושלים אין שום כוונה להחזיר את החלק המזרחי ולדעתו ניתן למצוא פתרון לאור נוסח עיריית לונדון המחולקת לאיזורים אוטונומיים.

ירושלים: בריה"מ טרם ביקשה אשרות — אבל זה סימן טוב

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

בירושלים לא התקבלה עד אמש סמוך לחצות כל פנייה סובייטית – לא באמצעות שגרירות הולנד במוסקבה, המייצגת את האינטרסים של ישראל, ולא בכל דרך אחרת — לקבלת ויזות עבור חברי המשלחת הקונסולרית הרוסית העומדת לבוא לישראל.

כזכור, שר החוץ ההולנדי האנס ואן דן ברוק שוהה עתה בביקור רשמי בישראל. במהלך שיחותיו אתמול במשרד החוץ בירושלים לא עלה הנושא כלל.

מקורות מדיניים הביעו אמש תקווה, כי בריה"מ אכן תפנה לישראל ואמרו, כי בכל מקרה עצם הודעתו של גרסימוב היא סימן טוב.

יצוין, כי שני אורחים בישראל — סגן מזכ"ל האו"ם מרק גולדינג ושר החוץ של הולנד האנס ואן דן ברוק — מסרו בשיחותיהם כאן על התרשמויותיהם, כי חלה הגמשה מתמדת במדיניות החוץ של בריה"מ בכלל ובעמדתה כלפי ישראל בפרט.

נהרג בעת הכנת מטען חבלה בפ"ת ● עמוד 4
אל־על כהלכה – פתרה בעיית הטומאה ● עמוד 4
ציצולינה בפנים – נבחרה לפרלמנט ● עמוד 5
הטקס לחללי מלחמת לבנון – לא ממלכתי ● עמוד 2
הקווים העירוניים – הושבתו גם אתמול ● עמוד 15
5 מליון ש"ח ערבות – ייתבעו מעו"ד ברזל ● עמוד 15
שינויים בתפקידים בשורות בתי־הסוהר ● עמוד 4

אשמת קורפו!

זה הערב השני משבית קואופרטיב אגד את התחבורה הציבורית הבינעירונית ומאלץ את מחצית משקי־הבית, שאין ברשותם מכונית פרטית, להישאר משק סגור בבית. הנוסעים משמשים אמצעי ללחוץ על הממשלה, ועל משרד התחבורה במיוחד. זו היא שפה של כוח; אך לפני שנגנה אותה, אנו נדרשים לשאול, האם ממשלה זו ומשרד תחבורה זה מבינים־בכלל שפה אחרת. כשאינו באספקה סדירה ויעילה של שרותים ציבוריים אגד נדחף לנקוט בצעדות של יאוש כפי שעושה זאת גם, במגזר אחר, איגוד העובדים הסוציאליים. מפני שאין ביכולתו לעמוד בדרישות המינימום של האוכלוסיה אותה הוא מבקש ורוצה לשרת. הקופה התרוקנה, המשאבים אזלו, וגלגלי האוטובוסים נעצרים, כפי שנסגרות הלשכות הסוציאליות.

התחבורה הציבורית היא ילד חורג למשרד התחבורה. ולא צריך לחפש רחוק כדי לראות את התמונה בתימצותה: היא מצויה על פיסת קרקע אחת ששמה הצרבה של התחנה המרכזית בתל־אביב. היה זה אומנם פרוייקט שאפתני מדי להיקפי התחבורה הציבורית בארץ בשנות השישים המאוחרות, כשהוחל בבנייתו. אולם מאז ועד היום גדלה הארץ, גדלה התחבורה, גדלו הדרישות, אך בין הביטונים הנטושים של התחנה המרכזית המתוכננת גדל רק עשב פרא. לא נמצאו התקציבים הציבוריים לממן אפילו חלקית מבנה שאמור היה ליצור תנאי שרות סבירים למי מבין אזרחי העיר המתכוון לטייל אל מחוץ לעירו בתחבורה הציבורית. הנוסע באוטובוס נענש כפליים: לא רק שנצטווה על־ידי הממשלה (וכהתנגדות אגד) לשלם עבור הנסיעה בקווים הבינעירוניים והמטרופוליטניים מחירים גבוהים מדי, אלא גם נדרש להדחק אל הסירחון והצפיפות של התחנה המרכזית הקיימת, מיפגע תשתיתי מובהק ומבחיל.

אגד אינו משבית את התחבורה הבינעירונית בשעות הערב והלילה במחאה על טועיתו של „פרוייקט התחנה" דווקא, אלא מסיבה הקשורה לאי־הפעלה של תוכנית ההצטיידות באוטובוסים חדשים, אולם המחאה מתייחסת אל אותה הגישה של המשרד הממשלתי הממונה, גישה של זלזול מופגן בצרכי התחבורה הציבורית. 400 אוטובוסים חסרים היום בקווי השרות של אגד, ופירושו של המחסור לא רק תורים ארוכים, עלות גבוהה של זמן מבוזבז ומתח אישי, אלא גם סכנה בכבישים ולחץ עקיף על האזרחים להמנע משימוש באוטובוס, כאשר אפשר רק להשתמש במכונית פרטית. מבחינתו של משק לאומי, זו איוולת גמורה. על הממשלה ועל משרד התחבורה לעשות הכל לעידוד האוטובוס על פני המכונית. ולהשתמש לשם כך באמצעים של סיוע, סיבסוד והעדפה, כי כך חוסכים אנרגיה, כבישים ותאונות. אולם אצלנו הועמד סדר העדיפויות על ראשו, ולכן הוא הפוך מן הנדרש: התקציבים הלאומיים לתחבורה הציבורית נדחו אל תחתית הסולם.

אגד אינו צודק בכך, שהוא משבית את שרותי התחבורה שלו, אבל אגד צודק בטרוניותיו כלפי הממשלה. לכן, האשמה על הסגר־הבית הלילי למחצית אזרחי ישראל מוטלת בראש וראשונה על השר קורפו וחבריו לממשלה.

שמיר סיים ביקור בטוגו ללא הודעה משותפת

מאת שליח „על המשמר" הנלווה למסע רה"מ

לומה.— ישראל וטוגו יקימו מפעלים הדדיים זו בתחומה של זו עוד הקיץ. הסכימו ראש־הממשלה שמיר ונשיא טוגו אידמה ביום השני לשיחותיהם.

במסיבת עתונאים אמש אמר אידמה, כי ישראל תסייע לטוגו בלוחמה בטרור ובתחום הצבאי, אך לא תהיה לה נוכחות צבאית גדולה בטוגו, אלא רק בסיס של יועצים ומאמנים.

ביקורו של שמיר בטוגו הסתיים ללא הודעה משותפת של שני המנהיגים, שלא הצליחו לגשר על חילוקי הדעות ביניהם בקשר לנציגות הפלסטינית בועידת שלום בינלאומית ועל אופי הועידה בכלל.

ועדה לבדיקת הטירטורים בצה"ל

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

יו"ר ועדת החוץ והבטחון אבא אבן מינה אתמול צוות בן שני ח"כים כדי לעסוק בנושא „הטירטורים בצה"ל. חברי הצוות הם רב אלוף (מיל.) רפאל איתן (התחיה) ותת אלוף (מיל.) בנימין בן־אליעזר (מערך).

ההולנדי המעופף בין הצדדים

שר־החוץ ההולנדי, העושה עתה בישראל, בפגישה עם אישים פלשתינאים אתמול בירושלים (צילום: ישראלי)

עובדי המדינה פורשים מהמו"מ הכללי על השכר

תוקפים עמדתה המעורפלת של ההסתדרות ● חידוש המו"מ מחר בספק — אם האוצר לא יצהיר עקרונית כי יהיה נכון להעניק תוספות שכר

מאת כתבנו לענייני עבודה

מזכירות הסתדרות עובדי המדינה החליטה אתמול בישיבה מיוחדת, בה השתתפו ראשי ועדי עובדים לפרוש מהחזית האחידה של האיגודים המקצועיים במיגזר הציבורי ולתבוע מהמעסיקים מו"מ נפרד.

החלטת הסתדרות עובדי המדינה נובעת מהפער בשכרם לעומת האקדמאים, וכניבוי שניתן לאחרונים על ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, כי פער זה ישמר.

(המשך בעמוד 2)

נציג אמנסטי הגיע למשפט חברי המשלחת לרומניה

מאת כתבנו

שני עורכי־דין מחו"ל, אחד המייצג את ארגון אמנסטי והשני את ארגון עורכי־הדין הדמוקרטיים בצרפת, הגיעו ארצה כדי להשתתף במשפטם של ארבעת חברי משלחת השלום לרומניה, שייפתח הבוקר בבית־משפט השלום ברמלה.

לכתבנו נודע שמאות אישים, רובם יהודים, בארצות־הברית ובאירופה, חתמו על עצומה המופנית לממשלת ישראל והדורשת לבטל את החוק האוסר מפגשים עם פלשתינים אנשי אש"ף. חלק מחתימות אלה פורסמו בתור מודעות בעתונות הישראלית.

מרגליות/כהן על ביטון

גאולה כהן, בתוכניתם של גזית וקיטל „יש עניין", על המשלחת להונגריה: „לפני שאני עונה לשאלות המגוהצות שלכם, אני רוצה לצטט ביחס לצ'רלי ביטון שורה של אורי צבי גרינברג: 'השטן השתין ברמו'".

אומל/הבשורה

גז בעיניים

במרחק 40 שנה ואחרי דו"ח פולארה, יכול אבא אבן להרשות לעצמו לגלות לקוראי „ניו־יורק טיימס" שלא היה מעז לומר היום מה שאמר אז (ב־1948), שישראל תהיה אור לגויים. המציאות אוהבת ללגלג על הגיבורים ההיסטוריים המתיימרים לעצב אותה. הצבא הצרפתי בפיקודו של נפוליאון בונפרטה הביא את בשורת החרות, השיוויון והאחווה לספרד, איטליה, אוסטריה ורוסיה. המוני העם בארצות אלה אהבו את המסר המהפכני של הצרפתים, אבל אהבו פחות את החיילים שהגישו להם את החרות והשיוויון על חודי הכידונים.

אור לגויים אי־אפשר להביא באמצעות „כפירים" או „לביאים" ואפילו לא באמצעות „סופר־פאנטום". בשורה רוחנית לא יכולה להיקלט על־ידי רימוני גז מדמיע. עליונות מוסרית לא ניתנת להשגה באמצעות שומרי־ראש ומומחים לביטחון, המייצאים את מומחיותם לכל רודן ונבל עלי־פני כדור הארץ.

כי מציון תצא תורה ודבר אדוני מירושלים. מה שיוצא מציון אלה יועצים צבאיים למדינות בננה וקוקוס וכמקום „דבר אדוני" אנו מייצאים ציוד לדיכוי הפגנות. במקום זוקור לגויים הפכנו לפנסייכים, וגם בו הולכות הסוללות והחלישות. פעם עבר הקו הירוק בארצנו וחצה אותה לשתיים. היום עובר הקו הזה בליבנו ומחליש אותו, חושף אותו לכולסטרול קטלני ברמותם של מתנחלי קרית־ארבע וגוש־אמונים. ב־1948 ניצחנו עם רובים צ'כיים ואמונה גדולה. במלחמת לבנון הפסדנו למרות שכוח האש של חטיבה אחת היה שקול לכוח האש של צה"ל כולו במלחמת העצמאות. לאמונה, לאור, לצדק, אין כוחנו. אבל יש הרבה מאוד דביזיות. 40 שנות כיבוש חוללו שמות בכוח של הרביזיות הללו. במקום תורה אנחנו מייצאים תורת לחימה. במקום מוסר אנחנו מוכרים גז מדמיע. והדמעות זולגות, ואנו עוצמים עין בלתי־מכוונת.

לוי מוזן

ע"י הגושנור

בשטח/בישול צעיר

פרה על הגג

הם עמדו שם כל הבוקר, במטבח של מלון דן, חתכו, ריסקו, גילגלו, בחשו והשחימו. השמונה — נבחרת הטבחים המקצועיים עד גיל 30, שעלו לשלב הגמר. התחרות לתואר „אשף המטבח הצעיר" נערכת בפעם החמישית, כדי לעודד טבחים מקצועיים צעירים ולהעלות את רמת המטבח הישראלי. סטייק בפיתה לא היה שם. בכל המנות שבושלו והוגשו, המרכיב המרשים ביותר

(צילום: מאיר פרטוש)

חיים לביא ממלון הילטון בירושלים, הזוכה בתחרות אשף המטבח הישראלי הצעיר שהתקיימה אתמול במלון „דן" בתל־אביב.

היה הדמיון היוצר והמקוריות. כמעט כל מרכיב בתפריט התחפש למשהו אחר. הסלק לוורד, הצנון לעץ, ואת הברוקלי יצקו במסגרת של גלילה. מעשי אומנות של ממש.

בשעות הצהריים התיישבו השופטים בחדר אפלולי, ודרך פרוזדורים מפותלים הביאו להם מנה אחרי מנה כשרק מספר סודי מסמן אותה. במיצמוץ שפתיים וגילגולי לשון הם טעמו, סיווגו, ודנו במעלותיהם של הרטבים, הגלילות ומעשי המיקפא למיניהם. אחר כך ישבו, שקללו, חישבו וסיכמו מי יזכה בתואר הנכסף. את הנקודות הם חילקו לפי הטעם, המקוריות וצורת ההגשה.

מלון תדמור יכול לרשום לעצמו ציון לשבח על בוגריו הרבים שהשתתפו בתחרות. אבל הזוכה בתואר, חיים לביא, ממלון „הילטון" בירושלים, לא למד בשום מקום, רק תוך כדי עבודה, והביא לשלימות מרנינה את הטעם והמראה של המנות שיצר. גם האחרים ראויים לכל שבח, ולא חשוב אם היה זה סלט „פרה על הגג" או „פינכת הצייר". כמה מהמנות שהוצגו היו יצירות אומנות אמיתיות שפשוט חבל לאכול...

תאיר זבולון

תפס כותרות / גאליס

המצטיין בכל הזמנים

האיש הלובש את החולצה מספר 4 בנבחרת הכדורסל של יוון, ניקוס גאליס, יליד ארצות־הברית, נבחר על־ידי עיתונאיי הספורט הבין־לאומיים, שסיקרו את המשחקים על אליפות אירופה בכדורסל, כ„שחקן רב־הערך ביותר באירופה".

ניקוס גאליס נולד ב־1957 בניו־ג'רסי. אביו, מהגר, נטש את רודוס היפהפייה כדי לנסות את מזלו בארצות־הברית. שמו האמיתי גיאורגאליס, אך כרוב היוונים שהיגרו לארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, קיצר גם האב את שם המשפחה, כדי להתאים אותו לארץ החדשה.

גאליס האב היה מתאגרף וקיווה שבנו ילך בעקבותיו. ואכן, ניקוס גאליס עשה את צעדיו הראשונים בספורט כמתאגרף, אך עד מהרה נהה אחר אהבתו הגדולה יותר — הכדורסל.

לימים ניסה להתקבל לאחת מקבוצות הליגה המקצוענית בארה"ב, האן. בי. איי. אך בגלל קומתו הנמוכה לפי קנה־המידה של הליגה האמריקנית — 1.83 מ' — לא צלח מבוקשו בידו.

(צילום: אי. פי.)

מקום בטוח ב...אולימפוס מובטח לניקו גאליס, גיבור אליפות אירופה בכדורסל.

בספטמבר 1979 בא ניקוס גאליס ליוון, ומאז הוא משחק בקבוצת „אריס סאלוניקי". לנבחרת יוון צורף בספטמבר 1980 ושיחק בה מאז 125 פעמים.

משחקו הראשון בשורות הנבחרת היוונית היה ב־1980, נגד נבחרת שוודיה, בטורניר הקדם־אולימפי שנערך בשווייץ. במשחק זה קלע 25 נקודות. ב־1983, במשחקים על אליפות אירופה שנערכו בצרפת, הוכתר למלך הסלים. בקלעו 230 נקודות. גם הפעם הוכתר למלך הסלים, אך הפעם קלע 298 נקודות וסייע לנבחרתו לזכות בכתר האליפות.

ז'אן כהן, אתונה

רעל / המפגש

כותרת „בלתי־אפשרית"

דובר משטרת ישראל הודיע, שבעקבות פגישה של יהודי פולין עם האפיפיור, יוחנן פאולוס, הוחלט להזמין את הנפגשים לחקירה במשטרה ולפתוח בהליכים בעוון מגע עם סוכן זר.

— „לא ניתן ליהודים להעניק לגיטימציה לאותו גוף טרוריסטי המתקרה „הכנסייה הקתולית", — קרא אתמול בכנסת ח"כ פנחס גולדשטיין, אשר היה בין יוזמי החקירה. „בדיוק לשם כך חוקקנו את סעיף 4 לפקודת נגד טרור".

— „ידיה של הכנסייה מגואלות בדם יהודים, החל מימי האינקוויזיציה, וכל הנפגש עם האפיפיור נעשה שותף למעשי הוועדה שלה" — קבעה גאולה כהן.

— „זוהי הכנסייה הכי מכוערת בעולם" — אמר הסופר עמוס עוז.

— „לא הייתי מתנשק עם האפיפיור ואף הייתי נותן לו גט־כריתות בלי מזונות".

— מתנחלי קרית־ארבע החליטו להקים יישוב חדש בתגובה על המפגש. או, לחילופין, לשנות את שמה של דהיישה ל„פארק לאומי ע"ש לווינגר.

— „ואם הם לא יבואו לחקירה ברצונם החופשי, נביא אותם כפי שהבאנו את ועננו" — אמר יו"ר מכון היצוא, יוסי גנוסר.

— מחר בכנסת תעלה הצעה להסיר את חסינותן של אורה נמיר ותייקה גרוסמן, אשר מתכוונות לנסוע למוסקווה. בכך, מקווים גורמי הביטחון, יושלם הכיתור הפנימי של מדינת ישראל.

ישראל שמיר

קיבוץ חורשים

מודיע

החל מהיום – יום שלישי, 16.6.87, אנו מפעילים את המרכזיה החדשה

ואלו המספרים:

מרכזיה 03־9386211
תרמוקיר 03־9386300
חדר־אוכל 03־9386330
מרכז משק 03־9386381

כמו כן ניתן להתקשר ישירות לבתי החברים

תודתנו נתונה לבזק פתח־תקוה ולטלרד

אח"מ/אלביס

חיה על המת

בחודש אוגוסט הקרוב ימלאו עשר שנים למותו של „המלך", אלביס פרסלי הגדול. עוד לפני מותו, תיכף לאחר מכן ולאורך השנים שבאו, יצאו עשרות ספרים.

אלביס – עדיין סנזציוני

סנסציונים יותר ופחות, שהתיימרו לתאר את האיש מאחורי האגדה. החודש, יצא לחנויות הספרים בארצות־הברית ואנגליה ספר חדש, מאת גברת מזרקנת אחת, העונה לשם לוסי דה־ברבין, בו היא טוענת, לא פחות, שהיא־היא אשתו האמיתית (אלמנתו, למען הדיוק) של אלביס וכי בתה, דזירה, היא גם בתו. מי ששוף עיניו בעלמה דזירה טוען שיש קוי־דמיון לא מעטים.

דה־ברבין, שנישאה שלא מרצונה בגיל 11 לגבר דרומי גס ואלים, פגשה באלביס עוד לפני שהפך לכוכב ואפילו לפני שהקליט את תקליטו הראשון. התפתחה אהבה והוא, כמו שאומרים במקורות, קידש אותה בביאה... היא רצתה להתגרש מבעלה אבל זה איים לרצוח אותה ואת אלביס, אם תמשיך לבלבל לו את המוח. בכל זאת, המשיכה להיפגש עם אלביס ונכנסה להריון ממנו. מדוע לא סיפרה לו? משום ששירת אז כחייל בצבא ארצות־הברית בגרמניה ולא רצתה לזעזע את הקריירה שלו. בגרמניה פגש בפריסליה בוליו הנערה, בת 14 אז, התאהב בה, התחתן איתה, וכל השאר שייך להיסטוריה. עכשיו, דה־ברבין רוצה לקבל מקום בהיסטוריה הזאת.

עומר ניר

מדף / מורשת

הגבורה האנושית

סימה ושמואל לטיצ'בסקי; „הגשר פוצץ פעמיים"; ספרית הפועלים; 1987.

הספר, שניכתב על־ידי שני עולים מברית־המועצות, עוסק בפרשת סיפורה בן עשרת הימים של כיתת חבלנים סובייטית במלחמת העולם השנייה. הוטלה עליה משימת פיצוץ גשר המשרת את הנאצים, ועם חילוצה של הקבוצה במטוס, מתקבעת המיסגרת של הסיפור. מיספר „פלש־באקים" קיצריטוות, מפגים את הקורא אל קורותיו של המפקד, איבן אנטונוביץ'.

על אף האמור, לא סיפור צבאי מגולל בפנינו. באקראי, כביכול, מציגים המספרים רשת שתי־וערב של ביטוייה המכוונים של המלחמה. דרכי התנהגותם של הגרמנים בכפר רוסי כבוש, זוכים להארה מעניינת. התנהגותה של האוכלוסייה המקומית, על קשת רבדיה, תופסים מקום חשוב.

מעל לכל, מאהילה על הספר אופיה של הגבורה האנושית, ההולכת וניצרפת בעיתות מלחמה. האם החיילים, בביצוע משימת פיצוץ גשר, הם המסמנים את הכוח והאומץ הנטועים בארם? מסופקני; נראה, שרווקא אנשי הכפר. החיים תחת מישטר כיבוש ואשר עולמם הולך ונחרב עליהם מיום ליום, הם המעניקים את המימד האמיתי של „הגבורה האנושית": היכולת להחזיק מעמד ואף לייצב את חוט־השידרה במגמה של התקוממות־זוטא.

לא סיפור ההתרחשויות שבה את ליבי: קיוויתי לפיתוח שונה של העלילה. והרי מפקדה של אותה חוליית חבלה סובייטית, איבן אנטונוביץ' — יהודי היה מודעותו הרפויה לכך נתחוקה, משרש ממנו אביו למול את בנו. המלחמה העולמית והמיפגש עם יהודות פולין, לימד אותו לגלות את הפנים השונות של התרבות היהודית, (ולא נאמר העם היהודי). בהשפעתן של תמורות אלה, מתחיל איבן חושף מעצמו רבדים חדשים. לו עמדה שאלת זהותו של איבן בתור נושא הסיפור, על רקע פעילותו המיבצעית, יכול היה „הגשר פוצץ פעמיים", להבליט חוויה יהודית אותנטית ולהצדיק עצמו, אפילו פעמיים...

אבי ידידיה

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

טקס הזיכרון לחללי מלחמת לבנון לא היה טקס ממלכתי באישור ממשלתי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

טקס הזיכרון לחללי מלחמת לבנון שנערך ביום שני בהר־הרצל בירושלים לא היה טקס ממלכתי והוא נערך בניגוד לדעתם של מרכז „יד לבנים" ושל משרד הבטחון שנרתמו לארוע רק לאחר שהועמדו בפני עובדה מוגמרת שקבע סניף „יד לבנים" בבירה.

אתמול התברר כי טקס ממלכתי נערך רק על פי החלטת ממשלת ישראל, אשר עד עתה טרם קבעה טקס זיכרון לחללי מלחמת לבנון. כיום נהוגים טקסי זיכרון ממלכתיים רק ביום הזיכרון הכללי לחללי מערכות ישראל וביום הזיכרון לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע. טקסים נוספים (חיילים, מחתרות וכו') נערכים אף הם על פי החלטת ממשלה.

משרד הבטחון מסתייג

נודע כי למרות זאת החל סניף יד לבנים בירושלים כבר לפני שנה לפעול לקיומו של טקס לחללי מלחמת לבנון. מרכז „יד לבנים" הסתייג וטען כי יש להמתין להחלטת ממשלה. כך נהג גם האגף להנצחת החייל במשרד הבטחון.

לכתבנו נודע כי לפני מספר ימים נערכה ישיבה בארגון „יד לבנים" כדי לדון בנושא. יו"ר סניף ירושלים של הארגון הודיע כי הסניף נחוש בדעתו לקיים את הטקס בכל מקרה ורק אז נרתמו הארגון ומשרד הבטחון לסייע להצלחת הארוע.

תהליך זה הביא לכך שרבות מהמשפחות השכולות לא ידעו על קיומו של הטקס.

גורם צבאי מוסמך מסר כי עקב כך הוחלט שלא לשגר לטקס את הרמטכ"ל. „על דעת כל הגורמים המוסמכים בצבא הוחלט לשגר לארוע את ראש אכ"א כנציג צה"ל" אמר הגורם.

המשכים

עובדי המדינה פורשים

(המשך מעמוד ראשון)

ביקור של ההסתדרות

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי אמר בישיבה כי הצעד בו מבקשים הוא וחבריו לנקוט, נובע מערפל המו"מ ונוכח העמדות הבלתי ברורות המוצגות לטענתו על־ידי הברפלד. איננו יכולים ללכת בדרך בה נוקט האגף, קבע בן־עמי. הברפלד הביע אתמול את פליאתו על החלטה זאת באומרו כי בן עמי סמך ידיו על המדיניות המקצועית ודגל בהליכה משותפת של כל האיגודים במיגזר הציבורי.

המו"מ בשירות הציבורי על הסכמי שכר חדשים אמור להתחדש מחר וזאת בעקבות סיכום שהיה בסוף השבוע בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, חיים הברפלד ושר האוצר משה נסים. אולם לכתבנו נמסר כי חידוש המו"מ מוטל בספק, אם משרד האוצר לא יודיע, טרם התחלת הדיונים מחר, כי הוא נכון עקרונית להעניק תוספות שכר בסקטור זה.

בהסתדרות העריכו אתמול כי החלטת הסתדרות עובדי המדינה הינה בגדר איום בלבד ובסופו של דבר היא תחזור למטרות האיגודים המקצועיים.

משלחת רק"ח — לסין

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

משלחת של רק"ח הוזמנה לשיחות בפקין עם הנהגת המפלגה הקומוניסטית שם. ההזמנה הגיעה לאחר שבין שתי המפלגות לא היה קשר מאז 1961, על רקע ויכוחים אידיאולוגים בין המפלגות הקומוניסטיות. במשלחת רק"ח היוצאת בסוף השבוע הבא לסין יהיו המזכ"ל ח"כ מאיר וילנר, וג'ורג' טובי, מנהל המחלקה לקשרי חוץ.

לכתבנו נודע כי לאחר שהגיעה ההזמנה מסין החליטו ראשי רק"ח להענות לה בחיוב. דובר רק"ח עוזי בורשטיין אמר אמש כי בפגישות בין שתי ההנהגות יעלו ככל הנראה נושאים כמו המצב הבינלאומי, התנועה הקומוניסטית, הוועידה הבינלאומית, וכיצד רואה סין את הפתרון לסכסוך במזרח התיכון. נושא אחר יעסוק ביחסים בין שתי המפלגות ובעיקר חידושים שיפורים והידוקים. בתשובה לשאלת כתבתנו אמר דובר רק"ח כי משרד החוץ לא פנה אל המשלחת היוצאת לסין עם מסר כלשהו.

תובעים ועדת חקירה משפטית להסתבכות המושבים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חברי הכנסת דן תיכון ויהושע מצא (ליכוד) פנו אתמול ליו"ר הוועדה לביקורת פרופ' דוד ליבאי ותבעו להקים ועדת חקירה משפטית אשר תבדוק את ההסתבכות הכספית של ארגוני הקניות והמושבים.

כן תבעו להסיק מסקנות נגד האחראים להסתבכות, בסך 100 מליון דולר, שהלכו לטמיון.

יו"ר הוועדה פרופ' ליבאי הודיע, כי המושבים וארגוני הקניות אינם נתונים לביקורת המבקר ולכן פנה ליועץ המשפטי של הוועדה כדי שיחווה דעתו אם הוועדה מוסמכת לבקש ממבקר המדינה חוות דעת בנושא זה. ליבאי אמר, כי היו חריגות חמורות וכמה בכמה מארגוני הקניות המחייבות בדיקה. עם קבלת חוות דעת משפטית יובא הנושא לדיון בוועדה.

צבן: לקבוע אחריות

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תמך בהצעת תיכון־מצא, צבן אמר לכתבנו כי יש להפריד בין מתן פתרון כספי מיידי למושבים לבין קביעת האחראים להסתבכות הכספית. האחריות נוגעת לעבר ואילו המושבים זקוקים לסיוע מידי בהווה.

הבהרה

ביום 14.4.86 נתפרסמה בעיתוננו כתבה תחת הכותרת: „גל אלקטרוניקה בטבריה".

בכתבה האמורה פורסמו דברים המוכחשים לחלוטין ע"י „גל אלקטרוניקה".

הננו מבהירים, כי אנו מקבלים את ההכחשה האמורה, וכי לא היה בעתנו לפגוע בדרך כלשהי ב„גל אלקטרוניקה", ואם נוצר רושם אחר כתוצאה מן הפרסום האמור, אנו מצטערים על כך.

במסגרת יום „הטסט החינוכי" שנערך למכוניות הח"כ ברחבת הכנסת התגלה שהגלגל הרזרבי במכוניתו של ח"כ יוסי שריד שחוק יתר על המידה. עברייני בטיחות גדולים לא היו שם (תצלום: מגי אלון/ לע"מ)

שורת מינויים חדשים בשב"ס — הוחלף מנהל כלא עזה

מאת יצחק לוינסון, כתב עתי"ם

נציב שרות בתי הסוהר גונדר דוד מימון ערך אתמול שורה של שינויים ומינויים בצמרת הפיקוד של השרות. הבולט ביניהם הוא החלפתו של מנהל כלא עזה סגן גונדר מרצ'ל לבל, שתחת פיקודו ברחו ששה מחבלים לפני חודשים, מהם נלכד עד כה רק אחד.

סגן לבל הועבר לפני חודשים אחדים לניהול כלא עזה מכלא באר שבע, לאחר שורה של ארועים חמורים שם ומתפקידו האחרון הוא יוצא לגימלאות.

דובר שרות בתי הסוהר, גונדר משנה שמעון מלכא אמר, שהשינויים הנוכחיים בצמרת השרות הם המקיפים והמשמעותיים ביותר, שערך הנציב מאז נכנס לתפקידו. שורת המינויים הנוכחיים מצביעה על מגמת רענון וגיבוש צמרת פיקוד חדשה, אמר הדובר.

במקומו של סגן לבל יבוא סג"ד אלי עמר, שכיהן בשנה האחרונה כממלא מקום ראש מחלקת המודיעין בשרות בתי הסוהר. לתפקיד ראש מחלקת המודיעין מונה סג"ד צורי קרארו, קצין משטרה ותיק ששרת עד לאחרונה כאיש מודיעין במשטרת ישראל. לסגנו מונה סג"ד אריה שאיר, שכיהן בתפקיד קצין מטרה שטחים, המתאם את הפעולות עם אירגונים שונים כמו הצלב האדום.

מינויים נוספים בצמרת פיקוד שרות בתי הסוהר: מנהל כלא חברון סג"ד בני חכימי מונה לקצין מטרה שטחים ועד למינוי מחליפו בחברון יחליף אותו כממלא מקום רב כלאי משה אלון.

מנהל כלא איילון גונדר משנה פרץ חן שאיפשר בשעתו לכתבת העולם הזה לראיין את דמיאניוק — פרשה הנבדקת עדיין בפרקליטות המדינה ואצל היועץ המשפטי — הועבר מתפקידו אף הוא ועד למציאת תפקיד קבוע עבורו, הוא ימלא את מקומו של מנהל כלא אשמורת (כפר יונה).

את כלא איילון ינהל סג"ד משה קופלמן, שהיה עוזר למנהל כלא באר שבע בתקופה האחרונה.

מנהל כלא אשמורת סג"ד זאב נגר הועבר למטה הנציבות.

נציב שב"ס עורך בימים אלה שיחות עם אנשי הסגל במיתקני שב"ס על המינויים והשינויים בצמרת השרות.

(עתי"ם)

טעות מצערת

בכתבה „על לוע סיר הלחץ" ב„דף הירוק" מ־16.6.87 נכתב בטעות שזוניק שחם נפל בקרבות ששת־הימים. זוניק שחם חי וקיים עד 120.

המערכת

„המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור הדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

מרק טננבאום יו"ר האגודה לשמירת זכויות הפרט

גם מל"צרים וספרים

מה תגובתכם על ההוראות החדשות של משרד הבריאות המחייבות את רופאי השיניים לתבוע מהמטופלים המגיעים אליהם פרטים על מחלות זיהומיות בהן הם סובלים, ואשר עשויות להצביע על סימנים מוקדמים של איידס ועל השתייכותם לקבוצות הסיכון של מחלה זו: כמו הומוסקסואלים, נרקומנים וכד', ולנקוט באמצעי זהירות בהתאם.

הצד החיובי הוא, שמשרד הבריאות מתחיל להכיר בחומרת מחלת האיידס, שעלולה לתקוף את החברה הישראלית כולה ולא רק קבוצות סיכון מסויימות. אבל אם הזכות לבחור במי שיחתום על התצהיר הנדרש תינתן בידי רופאי השיניים, מעניין יהיה לדעת לאיזה טכניקה עין „מקצועית" יזדקקו רופאי השיניים על מנת לקבוע מי המסוכנים. בעיה נוספת היא, שבגלל חוסר הסובלנות של ארגונים ומוסדות בצה"ל, המשטרה ומקומות העבודה, קשה להאמין שהשייכים לקבוצות הסיכון יספרו את האמת, מחשש פן יכללו שמותיהם במעין „רשימות שחורות", אשר יגיעו, אולי, לידיהם של גורמים אחרים מאותו רופא־שיניים.

רופאי השיניים מחוייבים הרי בשמירה על סודיות רפואית.

נכון. השאלה היא איזו ערבות יש לי מפני המתלמדים, הטכנאים, השיננות או המזכירות.

כיצד, אם כן, ניתן לפתור את בעיות הבטיחות בטיפול השיניים ולמנוע את הפצת המחלה?

אינני רופא, אבל נראה לי שמן הראוי היה שרופאי השיניים יראו כל מטופל כמקור אפשרי לזיהום וינקטו באמצעי זהירות לגבי כל המטופלים, כפי שנוהג כל רופא מנתח, הלובש מסיכה על פניו וכפפות על ידיו בעת הניתוח. מדובר בגברים ונשים, נשואים ופנויים, ואף זקנים וילדים, העלולים ללקות במחלה. נתנגד בתוקף להבחנות המפלות בין כלל תושבי ישראל ובין ציבור מסויים הכולל הומוסקסואלים, נרקומנים וזונות וכד'. איזו ערבות יש, אגב, לפציינט שהרופא המטפל בו איננו נגוע בעצמו באיידס ועוד — אם כבר היום ניתנות לרופאים הנחיות כאלה. עשויים גם המלצרים, הספרים ורבים אחרים לדרוש הנחיות דומות בעתיד.

אתי רונאל

יועצו של ערפאת: מיפגש בודפשט — „מהתלה פוליטית"

כווית. — חאני אל־חסן, יועצו המדיני של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, מתח אתמול בכוויית ביקורת על המפגש הישראלי־פלשתיני בבודפשט בחודש יוני.

את הפגישה בבודפשט הגדיר אל־חסן כ„מהתלה פוליטית". נאמר: „תפקידנו הראשי הוא עתה להבריא קודם כל את קשרינו עם מדינות ערב ולא — נתמכר לאשליה מדינית חמורה, ונשלם מחיר גבוה תמורתה."

(עתי"ם)

„מלחמה קרה" בחזית המודיעין בין צה"ל לצבאות ערב

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„אגף המודיעין של צה"ל נאלץ להשקיע משאבים עצומים במעקב צמוד אחר תהליך התעצמות טכנולוגית חסרת תקדים במזרח ובאיכותה במדינות ערב" כך מגלה פרסום גלוי של דובר צה"ל הסוקר את עבודת מערך המודיעין בצה"ל. עקב כך מסייע אמ"ן לצה"ל להערך בפיתוח אמצעי נגד בתחום הנשק ובמניעת חסימת עודף המידע בתחום האיסוף המודיעיני.

„המעקב (אחר צבאות ערב) ערוך באיסוף שיטתי, מעמיק ומסועף של מידע על האמצעים המופעלים על ידי הצבאות הערביים, ועל האמצעים שיוטלו לזירת הקרב בשנים הבאות.

מדינות ערב נמצאות בתהליך מואץ של רכישת ציוד ואמצעי לחימה מהמתוחכמים ביותר מהמערב ומהמזרח.

ברשותם גם מערכות שתכליתן לשבש את פעולות מערכת ההאזנה המודיעינית" נאמר בסקירה. „בהתמודדות עם אתגרים אלה חייב אמ"ן להביא בחשבון את ההתפתחות המואצת של מודיעין האויב. אך משפר בהתמדה את כושרו ואת אמצעי האיסוף שלו ומגביר את מאמציו למנוע מידע מהמודיעין הישראלי" קובע הדו"ח.

אבנרי קורא להחזיר את הבושה למושג הירידה

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

כנס ראשון של האגודה הישראלית לעצירת הירידה מהארץ, נערך אמש בתל־אביב.

לאחר דברי פתיחה של יו"ר האגודה, ח"כ אברהם כץ־עוז, פירט העיתונאי אורי אבנרי — מראשי תנועת הכנענים לשעבר — את האני מאמין שלו, בנאום ציוני נלהב, ומלא שבחים על החיים בארץ, שלבו קרא להחזיר את הבושה נגד היורדים: „כדי שיורד לא יראה את פרצופו בחברה הגונה כלאחר יד".

אורי אבנרי ציין, שגם אם ישנן בעיות רבות שבהן מתלבטת החברה הישראלית הרי הירידה היא המסוכנת בסכנות האורבות למדינת ישראל.

אבנרי קורא להגדרה מחודשת של הציונות, כאשר הוא מאמץ את תפיסתו של אויבו הגדול בן־גוריון שהגדיר את ישראל כמרכז ההוויה היהודי. „ישראל היא הבניין — והציונות הפיגום". אמר אורי אבנרי, „ומכאן שהחברה שיש להלחם בתוכה כדי לתקנה. אבנרי נוטה לאמץ גם את הגדרתו של יצחק רבין לגבי היורדים כ„נפולת של נמושות".

בתשובה לשאלת כתבנו בתום הדיון, טען אבנרי כי אין שום סתירה בין עמדתו הכנענית בעבר, לבין עמדתו הציונית המוצהרת הנוכחית: „אני מקבל שישראל היא רק חיל חלוץ של העם היהודי ויש עוד עם של מדינת־ישראל היא המטרה, וציוני הוא מי שפועל למען ישראל מתוך ישראל".

לשאלת כתבנו, לגבי הרתיעה שהורגשה בחוגים מסויימים של האגודה החדשה מלפתוח את פעילותה דווקא עם אורי אבנרי, השיב יו"ר התנועה אברהם כץ־עוז: „בנושא תשובה עמדת המעורבים לגבי הירידה, ויש קונצנזוס בין אבנרי, יחיאל קדישאי ודן מרידור, שיהיו דוברים בכנסים הבאים שלה".

צבן תובע לחקור הקשר בין מעמדו של הורוביץ ומתן ההלוואות לבנ"ין

ח"כ צבן תובע מהוועדה לביקורת המדינה לבדוק דרך קבלת ההחלטות במערכת הממשלתית והבנקאית • מטיל ספק ביעילותם של כללי ועדת אשר, נוכח הפרשיות האחרונות שבהן מעורבים שרון והורוביץ

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת ולסוכנויות הידיעות

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע אתמול מן הוועדה לביקורת המדינה לפנות למבקר כדי שיבדוק ביסודיות באיזו מידה השפיעה העובדה שיגאל הורוביץ היה שר על גורמים במערכת הממשלתית והבנקאית לקבל החלטות נדיבות אשר הביאו להסתבכות בני הבניין.

צבן מטיל ספק בתוקפם ויעילותם של כללי ועדת אשר. וזאת, נוכח מעורבותו של הורוביץ בעסקי בנ"ין ומתן ערבויות להלוואות הללו.

לדבריו הפרשיות האחרונות בקשר למעורבות אינטרסנטית של השר שרון מחייבות בדיקה יסודית של כללי ועדת אשר ודרך הפעלתם. על מקרה אחר של מעורבות אינטרסנטית של שרון נמסרה חוות דעת קשה של מבקר המדינה, ציין צבן. כן הוא תובע לדון בוועדה במחדל של הפיקוח על הבנקים מצד בנק ישראל, נוכח מתן הלוואות ענק לבני הורוביץ ללא ערבויות מתאימות.

בקשת פירוק נוספת

בקשתה של חב' „תדמיר מכון תערובת", למנות מפרק זמני נוסף לחתתר „יריב הספקה לחקלאות", שבבעלות האחים יונתן ויואב הורוביץ — נדחתה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

הבקשה הוגשה כדי למנות מפרק זמני נוסף על כונסי הנכסים שמונו לחברה זו בסוף השבוע שעבר. בבקשה נטען, כי חב' „יריב" חבה ל„תדמיר" 770,000 ש"ח, אולם המשיבה אינה מסוגלת לפרוע את החוב.

ב"כ המבקשת טוען, כי נגד המשיבה ניתן צו לכינוס נכסים זמני, לפרעון של אגרות חוב של הבנק הבין לאומי. לכן קיים חשש, שאם לא יתמנה לה מפרק זמני — ימומשו נכסיה אך ורק לטובת הבנק הבי"ל, בלא שיוגנו האינטרסים של נושים אחרים, וכהם חב' „תדמיר".

השופט ישי לוויט דחה בשלב הנוכחי בקשה זו, בציינו כי נקבעו כבר כונסי נכסים ומנהלים זמניים לחברת „יריב" והסמכות המבוקשת הוקנתה להם. השופט זימן את הצדדים לדיון בבקשה, בהשתתפות כונסי הנכסים, לשבוע הבא.

מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן בביקור שערך אתמול בדהיישה. בתצלום: מקבל הסבר מאחד התושבים. גורן הבטיח בביקור לפרוץ פתחים נוספים בגדר שהוקמה ל„רווחת" הסוחרים במחנה (תצלום: י.פ.פ.א)

„האוצר מפסיד 50 מיליון דולר מהטבות לביטוח מנהלים"

האוצר הפסיד למעלה מ־50 מיליון דולר בגין מתן הקלות וחריגות לביטוח מנהלים — כך קבע אקטואר משרד האוצר. מבקר המדינה מסר אתמול דברים אלו לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

כן היתה, נובע הפסד המס מהצמדת השכר בזמן שהאינפלציה החלה לדהור. ההפרשות לביטוח מנהלים הותרו למרד וחרגו מהשיעור המותר לצורך מס. הממונה על הכנסות המדינה, ישראל בראון, אמר כי נתוני אקטואר האוצר אינם מקובלים עליו וכי מדובר ב־25 מיליון דולר.

ח"כ חיים רמון מתח ביקורת חריפה על ההעדפות המוענקות לביטוח מנהלים. מההעדפות אלה נהנים מבוססים, שעה שקרנות הפנסיה וקופות הגמל אינן זוכות להעדפות אלה.

מדען ישראלי שותף לתגלית חדשנית בתחום סרטן המעיים

כישור מהסכני העשוי להיות ציון דרך לטיפול במחלות ממאירות פותח בשוודיה בשיתוף פעולה עם מדען ישראלי.

סוכנות עתי"ם מוסרת, כי מדובר בתרכיב נגד סרטן המעיים. בימים אלה החלו בשטוקהולם שבשוודיה בניסויי מחקר במספר מצומצם של בני אדם.

המדען הישראלי, שהיה שותף לפיתוח אמר, שעצם הניסוי בבני אדם מהווה פריצת דרך, אבל כל עוד לא הושלמו כל הניסיונות המוקדמים, אין לדעת אם אכן נמצאה התרופה לסרטן המעיים, הוא הדגיש, כי עדיין יש לערוך פיתוח נוסף ונסיונות רפואיים רבים.

סוכנות עתי"ם מציינת, כי אתמול הותרה לפרסום בשוודיה התגלית העשויה לחולל מפנה בטיפול האונקולוגי.

בישראל מבוצע המחקר הבסיסי והביולוגי מאז אוקטובר 1986 בראשות פרופ' מיכאל שטיינ... באוניברסיטה העברית בירושלים ובשוודיה נערכים הניסויים הקליניים בראשות פרופ' מלשטט.

(עתי"ם)

● תחמושת, שהשתחררה בטעות ממסוק צבאי שחלף מעל ... נאספה בחלקה על ידי כוחות המשטרה, הצבא, מתנדבי המשמר האזרחי וחבלנים.

חצי מיליארד שקלים — עודף המאזן המסחרי בין ישראל לשטחים

השלטונות מתקשים לגבות מיסים □ ח"כ צבן: חברות ישראל רואות בשטחים מקלטי מס

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

עודף המאזן המסחרי בין ישראל לשטחים הגיע לחצי מיליארד דולר בשנה — כך מסר אתמול מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, לוועדה לביקורת המדינה.

הוועדה דנה אתמול בדו"ח המבקר על גביית מיסים ביו"ש ועזה. המבקר קבע, כי רוב הנישומים אינם מנהלים חשבונות ואינם מגישים דוחו"ת. רשויות מקומיות לא ניכו מס במקור. בעזה בלבד הצטברו עד מרץ 1984 חובות נישומים בסכום הנאמד בחמישה מיליארד שקל. הקושי בגבייה מקורו בסיבות פוליטיות ובכך שסוחרים רבים אינם יודעים קרוא וכתוב. המינהל האזרחי מתקשה גם לגייס עובדים יהודים וערבים לגביית מס.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע ממשרד האוצר לוודא שכל החברות הישראליות ישלמו לאוצר את מלוא המס המגיע מהן. הוא מציין כי ישנן חברות ישראליות, אשר נרשמות בשטחים כדי שיוכלו להשתמט ממס אמת. ח. רמון (מערך) אמר שיש לייעד את כל המיסים הנגבים בשטחים לטובת תושביהם. דן תיכון (ליכוד) הזהיר מפני ההתחרות הבלתי הוגנת בין מוצרים מהשטחים לבין מוצרי תעשיה ישראליים. התחרות אינה הוגנת בשל מיעוט המיסים שמשלמים תושבי השטחים, אמר תיכון.

הכנסת ייחדה ישיבה חגיגית לציון 50 שנה ליישובי חומה ומגדל

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיימה אתמול ישיבה חגיגית לציון 50 שנה להקמת תל־עמל (ניר־דוד), ראשון ישובי חומה ומגדל, וארבעים שנה לעליית אחד־עשר הישובים בנגב. ביציע האורחים החשובים ישבו חברים ותיקים וצעירים מישובי חומה ומגדל ומי"א הקיבוצים.

יו"ר הכנסת שלמה הלל, שפתח את הישיבה החגיגית, ציין כי הקמת הקיבוצים הללו הטביעה חותם עמוק על מפת ההתישבות וגם על דרך החשיבה הציונית. מקימי הישובים באו מכל החוגים והזרמים בעם. הם ביטאו הסכמה לאומית רחבה. את השליחות הציונית הגדולה הם הגשימו בגופם.

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות הדגיש, כי הקמת ישובי חומה ומגדל ואחד־עשר הישובים בנגב מסמנת „מהלכי הכרעה גורליים במאבק הקיומי של הישוב היהודי בא"י על הארץ ועל המדינה שבדרך. מקימי הישובים קבעו את גבולה של מדינת ישראל". גרנות הדגיש כי ההתישבות אז, שונה לחלוטין מישובי „גוש אמונים" היום. מאחוריה עמד האיש, בתעוזה ובהחלטיות, הוא דחף למהפכה בחיי העם היהודי. „ההתישבות של אז לא העמיסה מאומה על מערך ההגנה של הישוב. היא תרמה לבטחון, מבלי להעסיק שום פלוגות. הבונים בחומה והנושאים בסבל עשו מלאכתם בעודם מחזיקים בשלח. ויהיו להם הלילה משמר והיום מלאכה. באותו מקום לא עיר שינה, אלא עיר חיים".

בסיום דבריו הזכיר גרנות לליכוד, כי רק לפני מספר שנים, האשים את הקיבוצים בהתנשאות, בבניית בריכות שחיה. „בקשו מהם סליחה היום", ביקש מזכ"ל מפ"ם.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון, שסיכם את הדיון, ציין כי את מקימי הקיבוצים מאפיינות מספר תכונות: חלוציות, נטילת אחריות לאומית, „ראש גדול". עם זאת הדגיש השר, גם היום, שישים אחוז ממדינת ישראל, הנגב, עדיין משוועים להתיישבות יהודית.

„ועדת הפנים מנהלת מדיניות אגרסיבית כלפי הרשויות הערביות"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ברוב של שלושה נגד שניים החליטה אתמול וועדת הפנים לקרוא לציבור הערבי לא לשבות ב־24.6. בתגובה על כך אמר ח"כ מוחמד וותד (מפ"ם), כי וועדת הפנים בראשותו של דב שילנסקי, מתעקשת לנהל מדיניות אגרסיבית בוועדה והיא קוראת עליהם נגד הציבור הערבי.

הוועדה דנה אתמול בהצעתו של וותד להענות לדרישות הכספיות של הרשויות המקומיות הערביות כפי שהוסכם עם משרדי ממשלה ובעיקר משרדי הפנים והחינוך. וותד הציע לוועדה לא לנקוט עמדה ביחס לשביתה כל עוד לא התייחסו משרדי הממשלה השונים לדרישות שבגינם נקבע מועד השביתה. קריאה נגד השביתה ללא כיסוי של עזרה ממשית מהווה ליבוי איש אמר וותר.

לעמדתו הצטרף ח"כ דייר (חד"ש) ואילו נציגי המערך והמפד"ל קראו לא לשבות. וותד הסביר, כי מצוקת המגזר הערבי נובעת מגרעונות, מחסור בתקציבי פיתוח, צמצום הבסיס התקציבי ומחסור במבני חינוך.

בתגובה על כך נמסר ממשרד הפנים כי הוועדה תובעת ממשרדי הפנים והאוצר להעביר מיד סכומים שנקבעו בדיונים בין משרדי הפנים והאוצר לידי הרשויות הערביות. לא ייתכן שהחלטות וסיכומים שנתקבלו בדרג שרים ומנכ"לים יישארו על הניר. עוזרו של השר ארנס מסר כי בשבועות הקרובים יימצא פתרון לתיקון בסיס התקציב במגזר הערבי.

ח"כים מתחבטים: „מיהו אידיוט"?

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בני שליטא איננו אידיוט — אמר אתמול ח"כ יוסי שריד בוועדת הכנסת, אשר דנה בתלונת שליטא על שריד בעקבות דברים שאמר האחרון בוועדת החוץ והבטחון. בתגובה לדברים אלה אמר יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר לשריד: אם אתה רוצה להתנצל — תתנצל, ואל תתווכח.

בכך הגיב רייסר על דברי ליצנות שנשמעו בניגון לפיהן יהיה שליטא הח"כ היחיד שיוכל להתהלך עם תעודה רשמית הקובעת כי איננו אידיוט.

יוסי שריד השיב: אני מצטער ומתנצל. שליטא ושריד התווכחו לעני כחודש בוועדת החוץ והבטחון על הקשר שבין מתנחלים לטרור. שליטא אמר שעדיף לדון בבקבוקי מולוטוב. שריד אמר שיש לרסן את המתנחלים. במהלך הוויכוח כינה שריד את שליטא אידיוט. אתמול אמר שליטא כי שריד הוא מתנשא וחושב את כולם לאידיוטים.

12 מיליון עותקי ספרים נדפסו בשנה האחרונה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בשנה האחרונה הופיעו בישראל כ־12,000,000 עותקים של ספרים. מדי יום מתווספים למדפים במדינה כ־40 אלף ספרים חדשים — דברים אלה מסר ד"ר דן רונן, סגן מנהל האגף לתרבות במשרד החינוך לקראת פתיחת שבוע הספר העברי ביום ד' (היום). ד"ר רונן אמר, שכל אדם רביעי בישראל רשום בספריה. 94 אחוז מגילאי 9־14 קוראים ספרים. בישראל מופיעים כ־900 עיתונים וכתבי עת שני שלישים מהם מודפסים בעברית.

משרד החינוך הכפיל את מספר הסופרים הנהנים ממענקי מחיה. כן הוחלט להעניק מענקים דומים גם לסופרים ערבים ולהגדיל את התמיכה במפעלי אגודת הסופרים. לכתבי עת ספרותיים ולרכישת ספרים בספריות. השנה ייקרם משרד החינוך את תהליך מיחשוב הספריות הציבוריות.

8% אנאלפביתים באוכלוסיית ישראל

שיעור אנלפבתים בישראל נאמד ב־1985 בשמונה אחוזים — כך עולה מסקר חדש שהניח אתמול שר החינוך והתרבות יצחק נבון על שולחן הכנסת לקראת הדיון בפעולות משרדו.

הסקר קובע כי אחוז בעלי ההשכלה הנמוכה (0־4 שנות לימוד) עומד על 8 אחוזים בערך. כתבנו מסביר, כי מי שלמד עד 4 שנים נחשב לחצי אנאלפבית ואולם מצבו חמור יותר מזה שלא למד כלל. משום שהראשון סבור כי הוא יודע קרוא וכתוב. אחוז בעלי ההשכלה הגבוהה של 13 לימוד ומעלה עלה ב־10 השנים האחרונות מ־17.5 אחוזים ל־32 אחוזים.

נמשך צמצום הפער בהשכלה בין גברים לנשים והוכפל חלקם של בעלי ההשכלה הגבוהה בקרב ילידי ישראל שהוריהם הם ילידי אסיה — אפריקה. שיעור הסטודנטים מקרבם הוכפל ב־20 שנה והוא מגיע עתה ל־24 אחוז. רמת השכלתם של המורים עלתה במידה ניכרת. שיעור הבלתי מוסמכים ירד מ־14 ל־7 אחוזים בקרב היהודים ומ־23 ל־11 בקרב הערבים.

לאריאלה גודרין
ברכות חמות לנשואי
הבן
הראל יעקב עב"ל דחל רות
„הדפוס החדש"
ובית „על המשמר"

המשקיף

משלחת סובייטית

(סוף מעמוד ראשון)

כי השליחות נועדה לשאת „אופי טכני", ובמיוחד לברוק את הנכסים הרוסיים, בעיקר כנסייתיים, בישראל. התוכנית נתקלה בדרישתה של ישראל להדדיות, כלומר ביקור של משלחת ישראלית בבריה"מ. בהקשר זה חזר והדגיש ביום שלישי גראסימוב, כי הקרמלין מתנגד ל„הדדיות". הוא הזכיר כי לישראל אין שום נכסים בבריה"מ, הזקוקים להערכה, ואין אזרחים ישראליים מתגוררים בבריה"מ.

שיחות סובייטיות־ישראליות ישירות שהתנהלו באוגוסט אשתקד בהלסינקי על שאלות אלה — בעיית הנכסים הסובייטיים בישראל והסיוע הקונסולארי לאזרחים סובייטים החיים בישראל — נסתיימו בכישלון. עם זאת היוו את המגע הרשמי הראשון בין שתי המדינות מאז מלחמת ששת הימים.

פגישות ביילין בג'נבה

דובר שגרירות ישראל בברן הכחיש אתמול קיום מגעים בין המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין, לבין דיפלומט סובייטי. ביילין הגיע אתמול לשווייץ מארה"ב, ואילו הדיפלומט הסובייטי, עליו נמסר שביילין נפגש איתו הוא סגן שר־החוץ ולדימיר פטרובסקי שנאם בסוף השבוע שעבר בפני הוועידה לפרוק הנשק (בג'נבה).

שווייץ מוכנה לארח

ביילין התקבל לשיחה אצל שר־החוץ פייר אוברט (המכהן גם כראש ממשלת שווייץ) ובדק האפשרות ששווייץ תכלל במסעו הקרוב של פרס למערב אירופה. השר השווייצי הביע דאגה לאופיה היהודי של המדינה כתוצאה מהמשך השליטה על השטחים, והציע לארח בארצו הוועידה הבי"ל. מקור יודע דבר אמר לי שביקורו של פרס בשווייץ, באופן רשמי או פרטי, הוא ודאי, ושתיתכן אפשרות שפרס יפגוש כאן אישיות סובייטית.

„יש איתותים"

שר־החוץ של הולנד הנס ואן דן ברוק אמר אתמול, כי באחרונה נראו איתותים חיוביים מבריה"מ, שהתבטאו בראש ובראשונה בהגדלת ההגירה, לעומת קפאון כמעט מוחלט בהגירה ששרר בשנים האחרונות. ואן דן ברוק העריך, כי מסתמנת גמישות בעמדת בריה"מ, שתתפתח באורח הדרגתי. הוא ציין עם זאת, כי מוקדם עדיין לסכם את התהליך, הנתון עדיין בצעדיו הראשונים.

ואן דן ברוק אמר זאת למ"מ ראש־הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס, בפגישה ידידותית ביותר שקיימו אתמול בארבע עיניים. הוא דיווח לפרס גם על מגמות חיוביות כלפי תהליך השלום בעולם הערבי, על סמך פגישות ושיחות שערך בזמן האחרון. שר החוץ ההולנדי הדגיש את החשיבות בקיום דינמיקה של מו"מ ותחושת התקדמות מדינית, שכן קפאון יביא להתפרדות ההישגים שהושגו עד כה ולהקצנה.

מחוייבות הולנד להגירה

ואן דן ברוק חזר על מחוייבות הולנד להמשיך ולפעול למען הגירת יהודים מבריה"מ. הולנד, כידוע, מייצגת את האינטרסים של ישראל במוסקווה. גם משרד האינטרסים הישראלי הפועל בוורשה, פועל רשמית מטעם השגרירות ההולנדית, שטיפלה באינטרסים של ישראל עד הקמתו. פרס הודה אתמול לואן דן ברוק על הסיוע של הולנד לישראל בבריה"מ ובפולין.

האורח העלה את בקשת החקלאים בגדה המערבית לאפשר להם לייצא הדרים לאירופה באורח ישיר. פרס אמר, כי ועדה משותפת של נציגי משרד החקלאות ונציגי השוק המשותף תבדוק את הנושא.

פרס למיתקפה באירופה

פרס סקר לפני האורח את השתלשלות המגעים סביב ועידה בינ"לאומית. הוא אמר, כי כשיחזור בשבוע הבא באירופה, יבקש את הסכמת בריטניה וצרפת לוועידה בינ"לאומית בפורום פותח בלבד למו"מ הישיר, כדי להסיר גם בישראל את החשש, כי ועידה בינ"לאומית תהיה מסגרת כופה.

גם וועידה כלכלית

שר־החוץ שמעון פרס אמר אתמול בירושלים כי הוא מתכנן לצאת במיתקפה מדינית חדשה, כדי לזכות בתמיכת מדינות אירופה ביוזמתו לוועידה בינלאומית. דובר משרד החוץ, אהוד גול, אמר כי פרס יציע לקיים גם ועידה כלכלית, במקביל לוועידה הבינלאומית, שתדון בתוכניות לפיתוח הכלכלי של האזור.

פרס מקווה להשיג תמיכה ליוזמתו בלונדון, פריס ובון שבהן יבקר. הדובר לא מסר תאריכים לביקורים, אך נודע כי פרס עומד לצאת לחו"ל בשבוע הבא. פרס סבור שהוועידה הכלכלית תסייע ליציבות האזור והוא מצפה שמערב־גרמניה ויפן יירתמו למבצע.

ליכוד שורות הערבים

מדינאי סובייטי הכריז אתמול בקהיר, כי ליכוד שורות הערבים הינו תנאי מוקדם לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון.

ארנולד רייטל, יו"ר הסוביט העליון של אסטוניה וסגן יו"ר הסוביט העליון של בריה"מ, אמר לעיתונאים בקהיר: „בריה"מ תפעיל מאמצים בלתי נלאים לכינוסה של הוועידה, אך בראש וראשונה מן הדין שמדינות ערב יתאחדו".

הוא הזכיר כי קהיר ומוסקבה כאחת חותרות לשלום במזרח התיכון, אך הדגיש כי בעיות אזוריות הן „קשות ורבות־מתח".

עיריית י-ם תובעת מהרב גורן לסלק האנדרטה של אגם

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק תובע במפגיע להסיר את יצירתו של האמן יעקב אגם „להבות הזכרון" מבניין הישיבה של הרב גורן, עליו היא מוצבת ברחבת הכותל. כזכור, נחנכה היצירה המעוררת פולמוס במעמד נכבד ובהשתתפות הצמרת הפוליטית של המדינה. יעקב אגם הקים את האנדרטה על פי הזמנתו של הרב הראשי לשעבר שלמה גורן שיש לו ישיבה הנשקפת אל הכותל המערבי. המימון בא מתורמים יהודים מחו"ל. מייד לאחר הטקס החלה מערכה ציבורית ועיריית ירושלים דרשה להורידה מכיוון שנבנתה ללא רשיון. בימים אלה מכינה העירייה תביעה משפטית נגד הרב גורן.

החלטת העירייה התקבלה בעקבות תלונה של הקונסרבטיביים כי האנדרטה עשוייה בטעם רע ופוגמת בהרמוניה האסתטית של המקום.

מחר — תרגיל הג"א במרחב עמק־חפר

מחר, יום חמישי, ה־18 ביוני, יהיה תרגיל הג"א במרחב של המועצה האזורית עמק־חפר, בשילוב עם כוחות משטרה, מגן־דוד־אדום, כיבוי ומערך מל"ח.

במהלך התרגיל יושמעו צפירות. אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות־ויורדות.

„אל על" הזמינה ארונות להטסת מתים המונעים „דליפת טומאה"

הארונות הוזמנו על פי פנייתו של הרב הראשי בחיפה כדי לאפשר לכוהנים לטוס במטוסי החברה

מאת עמורם כהן, כתב „על המשמר"

חברת „אל־על" הודיעה לרבה הראשי של חיפה הרב שאר ישוב כהן, כי כבר הזמינה אלף מיכלים מחומר מיוחד המיועדים להעברת מתים לישראל מבלי שיהיה חשש „טומאת כוהנים". איתן דולוגין, מנהל פניות הציבור בחברה מאשר עובדה זו במכתב ששיגר לרבה של חיפה.

במכתבו מבשר דולוגין כי חברת „אל־על" החליטה לפעול מייד לפתרון הבעייה ההלכתית ועל כן הזמינה אלף מיכלים מיוחדים להעברת מתים.

הרב הלפרין, מנהל „המכון הטכנולוגי על פי ההלכה" מסר לכתבנו, כי כיום מועברים מתים מארה"ב לישראל בארונות העשויים עץ ובחלקם מתכת וארון מן הסוג הזה לדברי הרב הלפרין, אינו מונע את יציאת הטומאה מן הארון לחלל המטוס. הרב הלפרין אישר, כי מכונו הציע ל„אל־על" סוג מסויים של ארונות מצופים בחומר פלסטי מיוחד שיחצוץ בפני הטומאה מלצאת מהארון.

„עלות אפסית"

על פי ההלכה רק ארון מתים שאין עליו דין כלי, כלומר אינו ... מחומרים כגון עץ, מתכת, עור, זכוכית אבן וכו' — כלומר חומר ... בלבד — עומד בפני טומאה. בתשובה לשאלה מה תהיה עלות הפתרון, אמר הרב, כי ההוצאה אינה אפסית ביחס לרווח שיהיה ל„אל־על" מטיסתם של כהנים שנמנעו עד כה מטיסה במטוסי החברה.

כזכור, נאלצו לפני כשנתיים מקימי בית־המלון „גני־חמת", בטבריה, לחפור מינהרות מיוחדות מתחת ליסודותיו בהוצאה של מאות אלפי דולרים, כדי לאפשר לטומאת המתים לצאת מהקברים שלפי ה... הרבנות מצויים מתחת ליסודותיו של המלון.

באחרונה דורשים חוגים חרדים שינוי מסלול הלוויות העוברות דרך רחוב קיבוץ גלויות בתל־אביב בדרכן לבית־העלמין בחולון, מחמת ה... „טומאת כוהנים". עניין זה נמצא כעת בדיון בין הגורמים הנוגעים בדבר.

עד כה לא ניתן היה להשיג את תגובת „אל על" לפרשה ה... המעופפת.

צעיר ערבי נהרג בעת שהכין מטען בפ"ת; פצצה נתגלתה ופורקה בת"א

לפני כחצי שנה נהרג צעיר ערבי בנסיבות דומות סמוך לביה"ח מאיר בכפר סבא □ המטען שפורק בת"א נתגלה ע"י אזרחים שהמתינו לאוטובוס

מאת ניצה רימון, וזהבה מזום כתבות „על המשמר", ועתי"ם

צעיר ערבי נהרג אתמול בשעה 2 בצהריים בעת הכנת מטען חבלה באזור התעשיה בפתח תקוה. הצעיר הכין את המטען ברכב נטוש הנמצא במקום זה זמן רב.

המטען התפוצץ בידיו והוא נפצע אנושות בבטנו. הדי הפצוץ החרידו פועלים במפעל סמוך והם שהבהילו למקום אמבולנס. הצעיר נפטר כעבור שעה קלה מפצעיו, בבית החולים.

חקירת המשטרה העלתה, כי מדובר בגרוטאת רכב, ולא במכונית תופת כפי שסברו בתחילה וכנראה שהצעיר התכוון להניח את המטען במקום אחר.

נעצרו חשודים

הפיצוץ גרם להתלקחות הגרוטאה. לא נגרם כל נזק מהפיצוץ. כמה עשרות בני מיעוטים נעצרו והובאו לחקירה במשטרת פתח־תקוה. יוזכר, לפני כחצי שנה נהרג בן מיעוטים בנסיבות דומות, בכניסה לבית החולים מאיר בכפר סבא, לאחר שעסק בהכנת מטען חבלה, בתוך מכונית „פיאט".

מפקד משטרת פ"ת סנ"צ יעקב שובל מסר כי רוב החשודים שנעצרו שוחררו, וכמה מהם עדיין נחקרים.

מטען בת"א

מטען חבלה בגודל בינוני שהתגלה על־ידי אזרחים בתחנת אוטובוס בדרום תל־אביב פוצץ על־ידי חבלני המשטרה. לא נגרמו ... אזרחים שהמתינו ... בשעה 5.45 ברחוב קיבוץ ... 112 הבחינו בשקית ובה ...

לאחר שהיפנו את תשומת ... קצין סיור מתחנת הכבנות ... האיזור לתנועה ולמקום ... שניטרל את המיטען. לא נ... גוססי ניידת משטרתית ... ושוטרת נפגעו קל עת ... למקום האירוע בעת ... בעמוד חשמל.

משפחתו של גיליל גרוסי שנרצח בעזה: אפשר היה להציל אותו לו פונה בזמן

„המסוק והרופא הגיעו לאחר 45 דקות שבהם שכב שותת דם במחסום נחל עוז" □ דובר צה"ל: המסוק הגיע למקום לאחר כשעה ואילו הרופא והאמבולנס הגיעו לאחר 20 דקות לטענתו

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

משפחתו של גיליל גרוסי ממושב מלילות, שנרצח לפני שבוע בעזה בצומת סג'עייה בעזה תובעת לחקור מדוע לא פונה בזמן לאחר שנפצע. לדברי בני המשפחה, שכב גרוסי ז"ל כשהוא שותת דם ליד מחסום צה"ל בנחל עוז — במשך 45 דקות עד שהגיע מסוק ופינה אותו לבית־החולים תל־השומר.

בנו, הרצל גרוסי, סיפר לכתבת „על המשמר": הגענו לשם בשעה 5 לקחתי שבעה פועלים. חציתי את הכביש, ואבא אמר לי אני אקח עוד ארבעה פועלים ואסע. אחרי שתי דקות אני שומע קול של יריה. ראיתי את כולם בורחים משם לקחתי אותו ברכב למחסום נחל־עוז. אמרתי לחיילים שהבאתי פצוע. אמרו — תרגע, תרגע, נזמין לך אמבולנס. רק אחרי 45 דקות הגיע אמבולנס. אמרו לי שהאמבולנס טעה ונסע למחסום ארז במקום למחסום נחל עוז. אבא עוד היה בהכרה. הוא אמר לי — הרצל, תביא שמיכה ותכסה אותי, כי קר לי. אפשר היה להציל אותו.

אחותו של הרצל, ענת גרוסי, אומרת: אנחנו לא מבינים למה לא יכלו להביא אמבולנס בתוך שתי דקות. ישובי גוש קטיף נמצאים במרחק כמה דקות. להם יש לפחות שלושה אמבולנסים. גם לקיבוצים בסביבה — כפר עזה, נחל עוז, וסעד יש אמבולנסים. בררנו במד"א. המקום המרוחק ביותר שממנו אפשר להזמין אמבולנס היה באר־שבע, וגם משם לוקח לאמבולנס ... דקות נסיעה להגיע".

„איך אפשר" אומרת ענת ... „להשאיר ככה בן־אדם ... שני חורים בגוף, שותת דם ... ששמו לו זה איזה תחבושת ... מחייל שהיה שם. על כל ... במדינה יש רעש. שיקחו ... חקירה ויבדקו למה אבא נפ...".

מדובר צה"ל נמסר בתגובה: ... 25 במאי בשעה 5.15 בבוקר ... הגיע מכוניתו של הרצל ... למחסום צה"ל בנחל עוז ... הפצוע. תוך 20 דקות הגיע ... אמבולנס ורופא. המסוק ... למקום הגיע כעבור שעה".

מת טוביה ביילסקי, מפקד „מחנות היער" ברוסיה

טוביה ביילסקי, מפקד פרטיזנים שהוביל 1300 יהודים ביערות רוסיה מאחורי הקווים הגרמניים והצילם, נפטר בשבוע שעבר בניו־יורק. ידיעה על כך הגיעה לאיגוד הפרטיזנים בת"א.

טוביה ביילסקי היה בן למשפחת איכרים יהודית בליטא, שגדל ביערות והכירם היטב. עם פרוץ מלחמת העולם השניה ריכז סביבו משפחות יהודיות רבות, מבוגרים וילדים, ונדד איתם ביערות רוסיה הלבנה מאחורי החזית הגרמנית. בתושייה רבה הצליח למלט 1300 נפש מציפורני הנאצים והצילם.

ב־1945 עלה לארץ ופירסם את הספר „יהודי יער" המספר את מלחמתם של הפרטיזנים ביערות. ב־1954 ירד לארה"ב. (עתי"ם)

הגיעה קבוצת עולים מבריה"מ ובתוכה אסיר ציון שנירמן

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

אסיר ציון לשעבר שמעון שנירמן ומשפחתו וכן 12 עולים חדשים נוספים מבריה"מ, הגיעו אתמול לישראל.

„אינני פציפיסט, אך לא רציתי לשרת בצבא הסובייטי, בישראל אשתדל לתרום לצה"ל ברגע שמצב בריאותי ירשה זאת. אני מאושר ומנשק את אדמת ישראל", אמר שנירמן (40) שהגיע עם בתו ואמו מוינה לשדה התעופה בלוד. בסך הכל הגיעו 16 עולים — משפחות עם ילדים, שבאו ממוסקווה, קישינוב, ווגרוד וטלין. שנירמן, טכנאי במקצועו, ריצה ביולי 1978 מאסר שנתיים וחצי על שסרב לשרת בצבא האדום.

בין הבאים גם בוריס קנייבסקי (43) מתמטיקאי, שהגיע יחד עם רעייתו ותינוקת בת 8 חודשים ואמה של רעייתו.

קנייבסקי עבד באוניברסיטת מוסקווה. ב־1979־80 כתב דו"ח שהגיש לשלטונות, המצביע על אפליה בקבלת יהודים לאוניברסיטאות. הוא נעצר ונשפט ל־5 שנות גלות בסיביר.

את פני העולים קיבל ולאדימיר צוקרמן שהגיע לפני חודש ארצה. ... בקבלת הפנים לעולים ... התעופה בלוד אמר חיים ... מזכ"ל המועצה הציבורית ... יהודי בריה"מ, כי נעשה מאמץ ... שהעולים יגיעו בזמן להשתתף ... במושב מיוחד של הוועד ... הציוני בירושלים, במעמד ... הקליטה יעקב צור. המושב ... לנושא העליה מבריה"מ וקליטה ... בישראל.

צ'סלר בישר לעולים ... יולי אדלשטיין קיבל אישור ... לישראל והם פרצו במחיאות כפ... ודמעות גיל נקוו בעיניהם.

הישגם של הסוציאליסטים מקשה על הקמת קואליציה חדשה באיטליה

נמוג חלום ה„אלטרנטיבה החילונית" של הסוציאליסטים והקומוניסטים נגד הדמו־נוצרים שנחלו הצלחה

מאת אהרן ניר, ... „על המשמר" באיטליה

רומא. — עליית הסוציאליסטים והמפלגה הקומוניסטית ... ההיבטים הבולטים של ... הבחירות לפרלמנט האיטלקי.

... קראקסי, האחראי להיר... הסוציאליסטי אמר: „עד לפני ... לא רב היה סוציאליסט אחד ... כל 3 קומוניסטים! כעת היחס ... הוא 1:2".

... יתן אותותיו בטווח הארוך ... תוגע ליחסים בתוך תנועת ... השמאל האיטלקית. אולם לטווח ... הקצר, התוצאה החשובה היא, שאחרי ... הבחירות הסתבך עוד יותר המצב ... הפוליטי והפרלמנטרי.

... הסוציאליסטי נתלווה גם ... הדמו־נוצרי. אם כי יותר קטן ... – קליה באחוז — ותבוסה של ... השותפים, הסוציאל־דמוקרטים ... והליבראלים, עליהם בנה קראקסי ... לגוש חילוני־סוציאליסטי ... שיטול המפלגה הדמו־נוצרית. אך עקב התבוסה של ... המפלגות הקטנות, נשאר קראקסי ... מקום עם 23,4 אחוז בלבד ... מפלגתו שלו.

... וה נמוג חלום האלטרנ־טיבה החילונית והקומוניסטית נגד ... הדמו־נוצרים.

... מלחמת בחירות ארסית בין ... הקואליציה היוצאת, שוב ... תהליך לקואליציה של 5 ... מפלגות. ושוב נהיה עדים ... הגדולה בין קראקסי ... כי בלול אחר אין מקום ... תרנגולים. קראקסי, עם יוקרה ... לאין שיעור עקב נצחונו ... יתקל מחדש במתנגד ... המעורער אף הוא מהישג ... על ראשות הממשלה יתחיל מחדש בין השנים ומתקבל על הדעת שקראקסי ייאלץ להסתפק לעת עתה בתיקי יוקרה בממשלה שבראשה יעמוד דמו־נוצרי: חוץ, אוצר, או פנים.

כוח חדש, צעיר ולוחמני, שנכנס ביד רמה לראשונה לפרלמנט האיטלקי הם „הירוקים": 2,6 אחוז לצד המפלגה הרדיקלית הרעשנית, שגם היא כוח אקולוגיסטי מובהק (2,6 אחוז) ומפלגת הדמוקרטיה הפרולטרית (1,7 אחוז) — אשר יהוו יחד גוש אקולוגיסטי של 7%, שלא ישקוט על שמריו בדרישותיו האקולוגיות. הירוקים כבר הודיעו, שלמחרת פתיחת הפרלמנט ידרשו לא רק איסור בניית כורים אטומיים חדשים, אלא גם הריסת אלה הקיימים כבר.

להלן החלוקה הסופית בפרלמנט בן 630 הצירים:

הדמוקרטים־נוצרים — 234 מושבים (תוספת של 9).
המפלגה הקומוניסטית — 177 מושבים (–21).
המפלגה הסוציאליסטית — 94 מושבים (+21).
התנועה הסוציאלית (ניאו־פשיסטים) — 35 מושבים (–7).
המפלגה הרפובליקנית — 21 מושבים (–8).
המפלגה הסוציאל־דמוקרטית — 17 מושבים (–6).
המפלגה הליבראלית — 11 מושבים (–5).
המפלגה הראדיקלית — 13 מושבים (+2).
הדמוקרטיה הפרולטרית — 8 מושבים (+1).
הירוקים — 13 מושבים (לראשונה בפרלמנט).
אחרים — 7 מושבים.

צ'יצ'ולינה בסנט

מערכת הבחירות חשופת־השד שלה השתלמה: כרבבה בוחרים הכניסו את „צ'יצ'ולינה", מלכת הפורנו האיטלקיה, לבית הנבחרים, ברשימת המפלגה הראדיקאלית.

מערכת הבחירות של גב' אילונה סטאלר, בת 38, שהיתה מושתתת על שיחרור מיני ואקולוגיה, יצרה סנסציה.

במקום להשמיע נאומים, העדיפה „צ'יצ'ולינה" להופיע במפתיע בחוצות רומא בכירכרה אדומה נהוגה בידי „ישו" מרומה, כשחושפה בצורה נדיבה את חזה. מאות מודעות ברחובות ותשדיר פרסומת קצר בטלוויזיה דאגו לכך שהקהל יכיר את חמוקיה ואת ה„מסר" שלה.

מתברר כי השיטה, אחריה עקבה העיתונות בתשומת לב רבה, היתה יעילה: אילונה סטאלר שהיתה מס' 49 ברשימה הראדיקאלית ברומא, צברה קרוב ל־10.000 קולות, כלומר כמעט מחצית הקולות שהשיג המנהיג המפורסם של המפלגה, מרקו פאנלה.

ל„שחקנית" קריירה הנמשכת זה יותר מ־20 שנה. היא ידועה לחובבי „סרטים למבוגרים" וגם זכתה לפירסום ארצי הודות לשידורים של תחנות טלוויזיה פרטיות, שבהם איחלה „לילה טוב" לצופים, כשהיא לבושה אך ורק בשערותיה הבלונדיניות הארוכות ובנזר על ראשה.

אנשים ואירועים

כוכבת הפורנו אילונה סטאלר („צ'יצולינה") חשופת חזה כרגיל. צוהלת עם כניסתה לפרלמנט למחרת הבחירות באיטליה (צילום: אי־פי.)

טייס „הכיכר האדומה" נפגש עם הוריו

מוסקבה. — ההורים של מאתיאס רוסט, הטייס המערב־גרמני הצעיר שעורר סנסציה כאשר נחת במטוס קל בכיכר האדומה במוסקבה, שוחחו אתמול במשך שלוש שעות עם בנם בכלא לפורטובו במוסקבה.

ההורים הגיעו לכלא הצבאי בלוויית קונסול מערב־גרמניה במוסקבה ומתורגמנית.

כאשר היו בבניין, הורחקו הכתבים המערביים על ידי המשטרה, ורק המכונית של כתב ה„שטרן", השבועון המערב־גרמני שרכש את הזכויות הבילעדיות לפירסום הסיפור, הורשתה על ידי השלטונות הסובייטיים לחנות בקירבת מקום.

ההורים סרבו למסור כל הצהרה בתום הפגישה, ונסעו מן הכלא במכוניתו של כתב „שטרן", יחד עם צלם של השבועון. (ע'צ. וערד)

„קו אדום" לנשים מוכות

יו"ר ויצ"ו־ישראל, רות תקוע מסרה אתמול על פתיחת „קו אדום" לנשים מוכות שיפעל 24 שעות ביממה.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבית ויצ"ו בתל־אביב סיפרה, כי זהו מפעל משותף לויצ"ו ולמשרד העבודה והרווחה. ה„קו האדום" יאוייש במשך 12 שעות ביממה — מ־8 בבוקר עד 8 בערב — על ידי מתנדבות, וב־12 השעות הנותרות תענה מזכירה אלקטרונית, והפניות יטופלו מיד בבוקר.

הקו האדום מאוייש על ידי מתנדבות שעברו הכשרה. בין מתנדבות הקו האדום ישנן כאלה, שטופלו בעבר במקלט לנשים מוכות של ויצ"ו באשדוד.

ד"ר יוספה שטיינר, מנהלת שירותי טיפול בנשים ונערות במשרד העבודה והרווחה, הצביעה על נתון המלמד, כי בישראל יש כיום 100 אלף נשים מוכות. היא ציינה, כי אין עליה בבעיה עצמה, אך יש עליה בחשיפת היקף הבעיה וכן בחומרתה. כשבשנה האחרונה היו אפילו מקרים של רציחת נשים על ידי בעליהן. (עתי"ם)

ארבעה אמריקנים עונו בסעודיה

וושינגטון. — 4 אנשי עסקים אמריקנים העידו כי הוכו, עונו ונכלאו ללא סיבה בסעודיה, בעוד השגרירות ומשרד החוץ לא טרחו לעזור להם.

שתי נשים מסרו לוועדת־מישנה לעיינייני חוץ של בית הנבחרים, כי ילדיהן נחטפו מארה"ב על־ידי בעליהן־לשעבר הסעודיים, ובתי משפט סעודיים דחו את מניותיהן לקבל בחזרה את הילדים.

העדויות עוררו תגובות חריפות ביותר מצד חברים בוועדת־המישנה, אשר קראו לשינויים ביחסים בין ארה"ב לבין סעודיה.

העד שנכלא זמן רב ביותר היה ג'יימס סמירקובסקי, שעבד בחברת התעופה הסעודית. הוא אמר, כי הוחזק בכלא 454 יום, לאחר שסרב למסור למשטרת סעודיה מידע על ידיד שהוחשד בהברחות סמים ונשק.

סמירקובסקי העיד: „אלצוני חכוסות לכרוע ברך עד שהייתי באפיסת כוחות. השפלתי, הוכיתי, המעילו נגרי הלם חשמלי ואיימו להמית אותי".

הפצצה שהרגה את כראמה הופעלה מרחוק

ביירות. — הפצצה שהרגה את ראש ממשלת לבנון ראשיד כראמה, היתה מטען שהופעל באמצעות בקרה מרחוק אשר הונח במרחק של סנטימטרים ספורים מגבו — אמרו אתמול מקורות משפטיים וצבאיים בביירות.

המקורות מסרו לכתב רויטר, כי חקירת רציחתו של כראמה ב־1 ביוני העלתה כי 350 גרם של חומר נפץ הוטמנו מאחורי גב מושבו במסוק „פומה" מתוצרת צרפת, כאשר המתין בבסיס של צבא לבנון.

חבלן צבאי אמר כי הרוצח או הרוצחים היו דייקנים מאוד. הוא מסר, כי הפצצה הוטמנה סנטימטרים ספורים מגבו של כראמה, ובכך הובטח כי רק המנהיג הסוני ייפגע.

קברניט האניה הגרמנית שהותקפה חשש להצית מלחמה עם פולין

בון. — מערב־גרמניה מחתה אתמול בפני פולין על הפגזת ספינה של הצי המערב־גרמני, על־ידי אוניית מלחמה פולנית, כאשר הספינה הגרמנית עקבה אחר תימרוני ברית ורשה בים הבאלטי.

דובר ממשלת בון אמר במסיבת עיתונאים, כי המחאה, וכן דרישה ל„הסבר מלא מצד ברית ורשה על תקרית חמורה זו", נמסרו למשרד החוץ הפולני.

שלושה ימאים נפצעו כאשר „נקאר", ספינת־תצפית שעקבה אחר תרגילי־ירי של ברית ורשה במפרץ גדאנסק, נפגעה ביום שני על־ידי 8 פגזים בקוטר 30 מילימטר.

ממשלת בון הודיעה אתמול, כי היא רואה בתקרית תאונה בלתי־מכוונת.

רב החובל של „נקאר" אמר, כי החליט לא להשיב אש, משום שצעד כזה עלול היה להצית מלחמה.

בוורשה אמר היום דובר ממשלת פולין, כי הצי הפולני לא ידע כי הפגיז את „נקאר" ופגע בה. (ערד)

נציגי ניקרגואה בקבלת פנים לשר קצב בז'נבה

ז'נבה. — שגריר ישראל למוסדות האו"ם בז'נבה, פנחס אליאב, ערך קבלת פנים לכבוד שר העבודה והרווחה משה קצב, שבא לז'נבה כדי ליטול חלק בוועידה השנתית של ארגון העבודה הבינלאומי.

האורחים בקבלת הפנים ייצגו את שלושת סוגי המשתתפים בוועידה הבינלאומית — נציגי ממשלות, נציגי עובדים ואיגודים מקצועיים, ונציגי מעסיקים.

זו הפעם הראשונה מזה שנים רבות באו נציגים מניקרגואה לקבלת הפנים הישראלית. פראנסיסקו קאנו טורס, ראש משלחת ניקרגואה, ולוסיאנו טורס גומז, מנהל המחלקה ליחסי פנים של המשטר הסנדיניסטי, הביעו שניהם את התקווה, כי יוכלו לבקר בקרוב בישראל.

נציגים של יוון ושל מלטה הביעו גם הם את התקווה לשיפור היחסים בין ארצותיהם ובין ישראל.

בקבלת הפנים הופיעו, בין היתר, מספר ניכר של נציגים מגאנה, ניגריה וקאמרון. בקבלת הפנים שררה אווירה כללית של אהדה ורצון טוב כלפי ישראל. (עטפא)

מומחים מעריכים: הפיקוח על הטילים — הבעייה היחידה בדרך לפרוז גרעיני

מאת יוסף אלפרן, כתבנו בשווייץ

ז'נבה. — „חוזה אמריקני־סובייטי לפירוק הטילים הגרעיניים עשוי להחתם עד סוף השנה בז'נבה", אומר פרשן הטלוויזיה השווייצית, בעקבות נאום ריגן על צמצום הנשק.

הפרשן הביע דעה, שריגן מודאג מן המתקפה התקשורתית של גורבצ'וב בנושא פרוז הטילים, והוא משתוקק לצאת ביוזמה אמריקנית חדשה בתחום זה.

לדברי הפרשן, שני הצדדים יתגברו במהרה על בעית הפיקוח על פירוק הטילים בארה"ב ובבריה"מ, המהווה המכשול האחרון לחתימת החוזה.

אופטימיות דומה גילו גם עתונים מקומיים, המאמינים שוועידת פיסגה חדשה ריגן־גורבצ'וב תתקיים לפני תום השנה.

בנאום שהשמיע ביום שלישי לפנות בוקר בטלוויזיה, גם דחה ריגן את החששות העמוקים שנתעוררו בקשר לתוכניתו להגן על מיכליות נפט של כווית במפרץ, בהכריזו „אם אנו לא נעשה את המלאכה, יעשו זאת הסובייטים".

הנשיא אמר, כי הורה למשלחת האמריקנית בז'נבה לפעול למען חיסול של טילים „בשתיים" בעלי טווח של 500־1000 ק"מ בעולם כולו, כחלק מהצעתו לאסור על טילים בעלי טווח בינוני באירופה.

מקור ההצעה לאופציה המכונה „אפס כפול" הוא במוסקבה, והיא אושרה בשבוע שעבר על ידי בעלות הברית של נאט"ו אחרי היסוסים ממושכים מצד מערב גרמניה, החוששת שמא תילקח ממנה הגנתה הגרעינית.

חלק ניכר מנאומו של רייגן היה בעליל ניסיון לזכות בתמיכת הציבור במדיניותו, מעל לראשי הקונגרס, שם נפגמה יכולת השיכנוע שלו על ידי שערוריית איראן־קונטראס.

„מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל, 16.6.87

1. תכריות מלחמה – אדם
2. שלל שרב – גידי גוב
3. הרכבת כבר עברה בתחנה – אסתר שמיר
4. חלאת – רבקה זוהר
5. מערבה מכאן – ריקי גל
6. קשה בלילה – הראלה בר
7. תחת ירח ערבי – ריטה
8. באת מאהבה – יהודית רביץ
9. די לי, די – אילנה אביטל
10. מוסיקה היא נשיקה לנצח – ורדינה ויזהר כהן
11. אל תעשו חשבון עלי – אבי טולדנו
12. אצל הדודה והדוד – דני סנדרסון
13. אחרת לא הייתי שר – חנן יובל
14. שיר הבטלנים – דטנר וקושניר
15. צומת דרכים – יזהר כהן
16. כל החלומות – נועה ואריק לביא
17. פירות אסורים – קורין אלאל
18. קופידון – ארנה ומשה דץ
19. עצוב שמח – מירי אלוני
20. לחזור הביתה – אריק סיני
21. קזינו עולמי – מיקי קם
22. ילדי 67 – להקת פיקוד המרכז
23. לא צריך אשה – עפר אקרלינג
24. תום ושמעונה – גילי קצנלבוגן
25. מפרשים – אבנר שטראוס
26. קריאה לעזרה – קו 8
27. שיר – להקת שיר
28. חקליק – גתית שובל
29. יעל ואני – אפרים שמיר
30. ארץ אהובה – חיים משה

[illegible] לשיפוטכם

31. סרט בשחור לבן – אילנית
32. תל־אביב אינה מודאגת – להקת הנח"ל
33. בקצב הזמן – נאוות ארבל
34. שיר מדבר – רמי קליינשטיין
35. זאב בודד ביער (זה מסוכן) – אריאל זילבר

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12

שם:
כתובת:
מיקוד ____ תאריך ____

על היום

17.6.87

האשה מאחורי „ההודאה"

מאת יהודה לחב

הגורל היהודי רדף את ארתור לונדון כמעט בעל־כורחו. הוא גדל במשפחה יהודית מתבוללת בצ'כיה וכבר בשנות העשרה שלו הצטרף למפלגה הקומוניסטית. מלחמת העולם מצאה אותו, לאחר הכיבוש הנאצי, בשורות תנועת ההתנגדות הצרפתית. הוא נתפס ונשלח למאוטהאוזן בלוחם־מחתרת. לא כיהודי — אך היה שותף לגורל בני עמו, שהיו כלואים שם. אחרי המלחמה חזר לצ'כוסלובקיה, נתפס במערבולת המשפטים הטוטליטריים של שנות ה־50 ונשפט כ„קוסמופוליט ממוצא יהודי בורגני". במחול השדים הזה שיחק לו המזל: הוא היה בין שלושת ניצולי משפט־סלאנסקי ונידון „רק" למאסר עולם.

ליז לונדון בארץ: „כמו אוטופיה מתגשמת'

אף כי גורלו נקשר בצורה כה הדוקה וטראגית ביהדותו — לישראל לא הצליח להגיע אפילו לביקור. „הוא רצה מאוד לבוא", מעידה אשתו, ליז, שלאחר מות בעלה בנובמבר אשתקד הגיעה לישראל בפעם הראשונה בחייה. הוא רצה, אך לא יכול עוד: מחלתו הקשה מנעה ממנו טיסות וריתקה אותו לכיסא. „גם אילו הגעתי לישראל, מה הייתי עושה בה, כשאינני יכול ללכת", אמר לאחיו, המתגורר בגבעתיים, זמן קצר לפני מותו.

ארתור וליז לונדון היו לדמויות היסטוריות, ניתן לומר כמעט מיתולוגיות — בייחוד לאחר שעל־פי ספרו של לונדון, „ההודאה", הופק סרט ובאמצעותו התוודעו עשרות מיליוני אנשים אל דמויותיהם. אפשר לומר, שארתור לונדון חי ברמותו של איב מונטאן ואשתו ליז ברמותה של סימון סיניורה, כפי שעוצבו בסרט. במידה מסויימת, יש לאדם הרגשה של חוסר־ממשות, כאשר הוא רואה לנגד עיניו את ליז לונדון ממשית, בשר־ודם. זו היתה אולי גם הרגשתם של מוזמני האגודה לידידות צרפת־ישראל, כאשר בשבוע שעבר פגשו את ליז לונדון ב„סינמטק" בירושלים, לאחר הצגת „ההודאה".

אבל ליז לונדון רחוקה ממיתולוגיה. היא בהחלט ממשית, מעורבת בבעיות הזמן שלנו ופועלת בו ללא ליאות. אין להכחיש, העבר הטביע בה את חותמו וקל מאוד לדובבה לספר על הימים ההם — על ימי המשפט המזועזעים, ברעיונות המשותפים שלהם; על פגישתה הראשונה עם ארתור אחרי המשפט, כאשר בדרך־לא־דרך הצליח להעביר לה את המסר, כי כל ההאשמות נגדו היו מבויימות וכוזבות; על הדו"ח שלו, כתוב בכתב־יד צפוף על נייר־סיגריות דק, שהצליח להבריח מן הכלא והיא העבירה אותו לגיסה, ריימון גיו — ממנהיגי המפלגה הקומוניסטית הצרפתית; ועל מאבקה למען שיחרור בעלה, טיהור שמו ואיחוד משפחתם בצרפת.

בשנים האחרונות היה ארתור לונדון אדם חולה מאוד. „הוא שנא את עצמו", מעידה ליז, „בגלל מיגבלותיו הגופניות, עקב מצב בריאותו". בנובמבר אשתקד הביא לו ידידו טיוטה של מכתב, שנועד להפריך ולהוקיע את התעמולה המופצת עתה גם בצרפת, לפיה תאי־הגזים והמשרפות במחנות־ההשמדה הנאציים לא היו ולא נבראו. לונדון ביקש לבדוק עוד כמה פרטים, כדי שהמיסמך יהיה מדוייק יותר; בלילה ההוא מת בשנתו. לא הספיק לצרף את חתימתו למכתב.

אולי זה סמלי — אומרת ליז — שארתור לונדון מת ב־7 בנובמבר — ביום השנה למהפיכה. בעיתון הסוציאליסטים הצ'כיים

(המשך בעמוד 10)

גימלה עצמית

יש בכנסת כמניין חברים שהם גם ראשי רשויות מקומיות בעבר ובהווה. רובם ככולם נמנים עם חברי ועדת־הפנים — העוסקת בהטבות המגיעות להם כראשי רשויות. עתה הגישו שניים מהם הצעת תיקון לחוק הגימלאות, שמטרתה להכפיל את הגימלה שתשולם להם

מאת בצלאל עמיקם

נבחרי העם הינם חברים באיגוד המקצועי החזק במדינה. זהו האיגוד היחיד אצלנו שקוצב לעצמו את שכרו וזכויותיו, באין עוררין. החלטות אלה ב„נושאים שברומו" אינן נדונות במליאה, החשופה לכלי התקשורת, אלא נרקמות בחדרי הוועדות המוצנעים. ההצבעה נערכת בחשאי והמידע [illegible] לציבור מגיע באקראי, טיפין טיפין.

ז'אק אמיר ועובדיה עלי, יוזמי הצעת התיקון לחוק

בכנסת משרתים כמניין חברי כנסת שהם ראשי רשויות בהווה ובעבר. מכיוון שרובם ככולם נמנים, עקב בקיאותם בנושאים מוניציפאליים, עם חברי ועדת הפנים, הולך ללא בושה שוועדה זו תעסוק בהטבות המגיעות להם, לדעתם, כראשי רשויות, מה מערכת פיקוח ובקרה של העם על הנעשה בוועדות, יוזמים ח"כים אלה הטבות [illegible] לעצמם.

ז'אק אמיר (מערך), בעבר ראש עיריית דימונה, ועובדיה עלי (ליכוד), המכהן כראש עיריית עפולה, הגישו הצעת תיקון לחוק הגימלאות לראשי הרשויות, שמטרתה להכפיל את גימלתם בבוא העת ולהעמידה על 8־10 אחוזים לשנה.

ב־29 במארס 1985 התקבלה בוועדת־הפנים החלטה שמסדירה גימלאות לראשי רשויות שהינם חברי־כנסת. מנכ"ל משרד הפנים דאז, חיים קוברסקי, הביא את תשומת לב חברי הוועדה לחוק, לפיו אין חבר־כנסת יכול לקבל גימלה עבור תקופת כהונה המקבילה בראשות מקומית, שכן דין גימלה כדין משכורת והיא צוברת מעמד.

החוק, כידוע, אינו מאפשר לחבר־כנסת לקבל שכר בנוסף למשכורתו המשולמת על־ידי בית המחוקקים. החלטה זו, שאושרה ונעשתה תקפה באפריל 1985, לא קיבלה את אותם ח"כים שהם ראשי רשויות. הם יקבלו 20 אחוזים פנסיה עבור תקופת כהונה בת ארבע שנים, יותר מכפול מאשר לאזרח מן השורה. אלא שבעיני ח"כים אלה זו פנסיה זו מספקת. לפני ימים אחדים הגישו הצעת תיקון, לפיה תוקף ההחלטה יחול מהכנסת הבאה ומכיוון שאין מורידים בקודש ימשיכו הם, המכהנים בכנסת הנוכחית, ליהנות מפירות הגימלה המוגדלת.

לשון המיספרים היבשה מלמדת: חבר־כנסת שהנו גם ראש רשות מקומית בעבר או בהווה יצבור בקארנציה אחת 40 אחוזי פנסיה, פלוס תוספת של 16 אחוזים עבור כל המתקרם. בסך־הכל 56 אחוזים פנסיה בארבע שנים. ח"כ צעיר ממנו, גם אם לא יזכה לתקופת כהונה נוספת בכנסת, יסתפק ב־40 אחוזים בלבד.

הטבות מיוחדות אלה יינתנו [illegible] לח"כים, שבתוקף תפקידם [illegible] חייבים לשמש דוגמה לציבור, [illegible] הם תובעים קורבנות.

חברי פרלמנט בחוות [illegible] יחידי סגולה, אך מתקשים [illegible] בפיתויים. עליהם היה להסתפק [illegible] שכרם וגימלאותיהם בידי [illegible] (כגון ועדת העבודה) ולא בידי [illegible] בה הם חברים פעילים.

ח"כ עובדיה עלי מציע

[illegible]

ראש דסק לענייני חיים: לוו מורג
עורכת אחראית של עמודי הפנים: [illegible]

על הפרץ

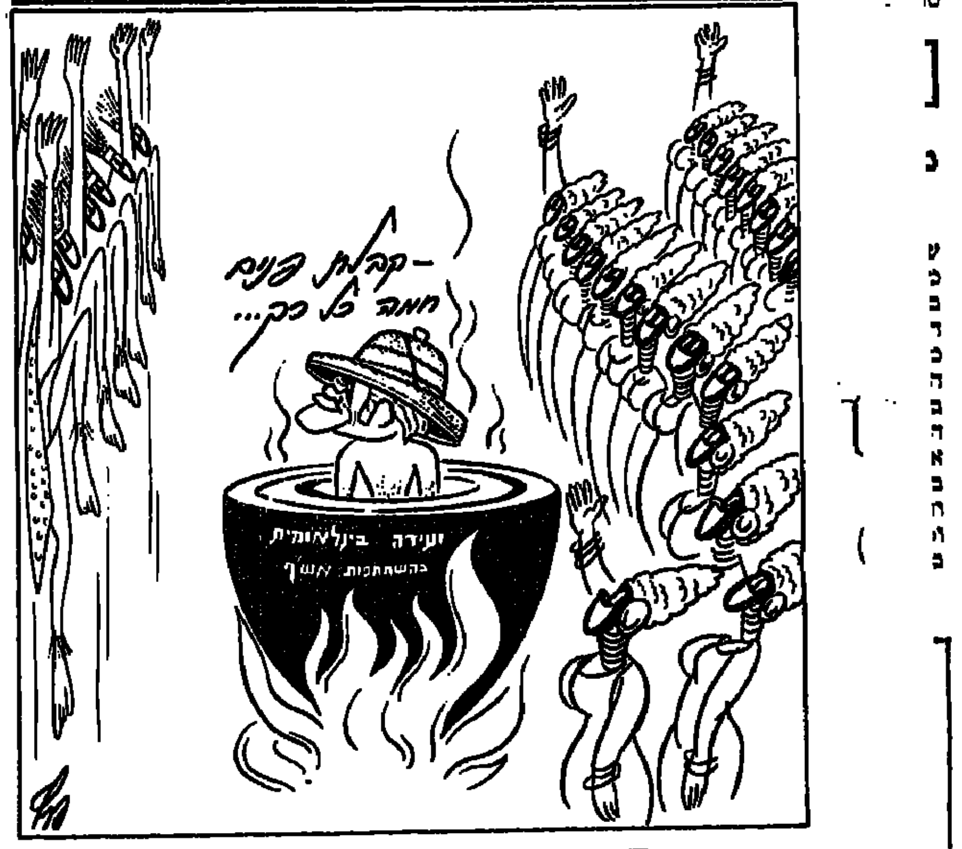

שלום עם שלוש צלעות

מאת אריה חס

אני מאמין כי פתרון הבעיה הפלשתינית ועיצוב יחסי שלום בין ישראל, ירדן והפלשתינים יתממשו ויתגשמו בדרך של כינון קונפדרציה מדינית בין ירדן, ישראל ופדרציה פלשתינית שתיכון בגדה וברצועה. ללא תוכנית שלום מפורטת ומוסכמת מראש, לא יועילו כל שיחות שהן, וראי שוועידה בינלאומית לא תתרום לקידום תהליך השלום.

כל תוכנית שלום שתוצע חייבת לכלול הצעות לשיתוף פעולה בין עמי ארץ־ישראל, פתרון לבעיה הפלשתינית ולמעמדם הלאומי של בני העם הפלשתיני.

ראשית כל יש לנסח את הקווים למסגרת שלום משותפת, קרי: דפוסי היחסים ברמה הקונפדרטיבית. ברמה זו עיקריו של הסכם שלום הם גבולות פתוחים בין מדינות הקונפדרציה, למעבר חופשי של אנשים, סחורות וכלי רכב. הסכם הגנה משולש ולוחמה משותפת בטירור, בתחומים כמו אנרגיה, מחצבים, חקלאות, מים, תקשורת, ותעופה יטפחו וישקרו מדינות הקונפדרציה על פרויקטים משותפים.

לטווח ארוך יפעל קונגרס של עמי הקונפדרציה ונציבות כלכלית, כדוגמת מוסדות השוק האירופי. ברמה הלאומית יוסכם בין שלושת העמים על הקמת פדרציה, מדינית פלשתינית בגדה וברצועה. פדרציה זו תוזה מדינה דמוקראטית לכל דבר, כוללי ייצוג באו"ם. אך ללא צבא. תושבי הפדרציה ישאו תעודות והות פלשתיניות. בראש הפדרציה יעמדו מוסדות מימשל נבחרים וביהם פרלמנט, ממשלה ובתי־משפט.

ממשלת הפדרציה תהיה אחראית לפיתוחם והפעלתם של השירותים לאזרחים הפלשתינים וביהם מערכות החינוך, הכלכלה, הרפואה, הרווחה והתשתית הפיזית. כינון הפדרציה

קונפדרציה של ישראל, ירדן ופדרציה פלשתינית בגדה וברצועת־עזה היא המפתח לשלום באזור. כל תוכנית שתוצע חייבת לכלול פתרון הבעיה הפלשתינית, תנועה חופשית בין המדינות ושיתוף־פעולה כלכלי

הפלשתינית הוא המבחן והמנוף הראשי לעיצוב קשרי השלום בין ישראל וירדן ומתן פתרון מדיני הולם ומוסכם לבעיית העם הפלשתיני.

דרך רב־שלבית

אם אכן יסכימו ישראל, ירדן והמועצה הלאומית הפלשתינית לכינון הקונפדרציה המשולשת, ניתן יהיה למצוא דרך רב־שלבית מתאימה ליישום סעיפי הסכם שלום שכזה.

ניתן להציע שבשלב ראשון יונפקו תעודות זהות פלשתיניות לתושבי הגדה והרצועה וכן רדכונים פלשתיניים. בכך תתאפשר תנועה חופשית של הפלשתינים לכל מקום בעולם, ללא קשיים וללא צורך באישורים מטעם ישראל או ירדן. כן יוכרז על חופש פעולה למפלגות ולעיתונות.

במישור הכלכלי יוחלט על פיתוח שורה של מפעלים גדולים, כגון: נמל בינלאומי בעזה, הפעלת חברת תעופה פלשתינית, תחנות רדיו וטלוויזיה פלשתינית, הרחבת רשת האוניברסיטאות בערי הגדה ועזה, בניית בתי־חולים ברמה נאותה, פיתוח מערכות החינוך והתרבות ופיתוח החקלאות, התעשייה והתיירות. מטרת פרויקטים אלה היא לבסס את כלכלתה של הפדרציה הפלשתינית ולהעמידה כבר בראשית ימיה על יסודות משקיים איתנים, כך שהיא תוכל לספק מאות אלפי מקומות עבודה חדשים לפלשתינים ותאפשר את שיקום הפליטים וקליטת הדור הצעיר הפלשתיני בתעסוקה ההולמת את נתוניו וכישוריו. לפיתוח פרויקטים אלה תהיה אחראית רשות פיתוח פלשתינית, שתוקם לשם כך.

כשלב שני יונפק מטבע פלשתיני, שיוכר כמטבע לכל דבר, ותעובד חוקה לפדרציה הפלשתינית. בשלב שלישי ייערכו בחירות כלליות לפרלמנט הפלשתיני ותקום ממשלה על־פי תוצאות הבחירות. עם כינון ממשלת הפדרציה היא תתקבל כחברה באו"ם ובמוסדות בינלאומיים שונים ותקים נציגויות בחו"ל. כן תיקבע בירת הפדרציה הפלשתינית. בשלב רביעי יחלו השיחות להקמת מוסדות הקונפדרציה ופיתוח דפוסי שיתוף הפעולה הכלכלי, המדעי והתרבותי בין שלוש מדינות הקונפדרציה.

תוכנית מדינית רב־שלבית זו ניתן לבצע בפרק זמן של חמש עד עשר שנים.

שכנות טובה ושיתוף כלכלי

במהלך השנה האחרונה קיימתי מאות פגישות עם כ־40 מנהיגים פלשתינים, ראשי מפלגת העבודה, אישי אקדמיה ועיתונאים רבים המעורים בסוגיית הסכסוך. רובם הביעו תמיכתם בכיווניה ומסגרותיה של תוכנית הקונפדרציה המוצעת.

רבה אמונתי שעמי ארץ־ישראל, הישראלים, הפלשתינים והירדנים, היום עמים ואנשים שוחרי שלום, הרוצים ומסוגלים לחיות מתוך שכנות טובה ושיתוף כלכלי ומדיני הדוק. עמי ארץ־ישראל עייפים מגלי המלחמות והטירור, הפוגע בכל והורס כל חלקה טובה. הם מחפשים וכמהים למציאת דרכים ומסגרות שיביאו לסיום הסכסוך המתמשך ביניהם ולביטול מעגל השנאה באיזור כולו.

האם תימצאנה בישראל, בירדן ואצל הפלשתינים מנהיגויות לאומיות בעלות אמונה בשלום, יכולת פוליטית וכושר הכרעה, להנהיג את עמיהן ומפלגותיהן בדרך הקשה והבלתי־סלולה, לפיתוח וטיפוח דו־קיום קונפדרטיבי משולש זה?

הכותב הוא חבר מרכז ויו"ר קבוצת הקונפדרציה במפלגת העבודה.

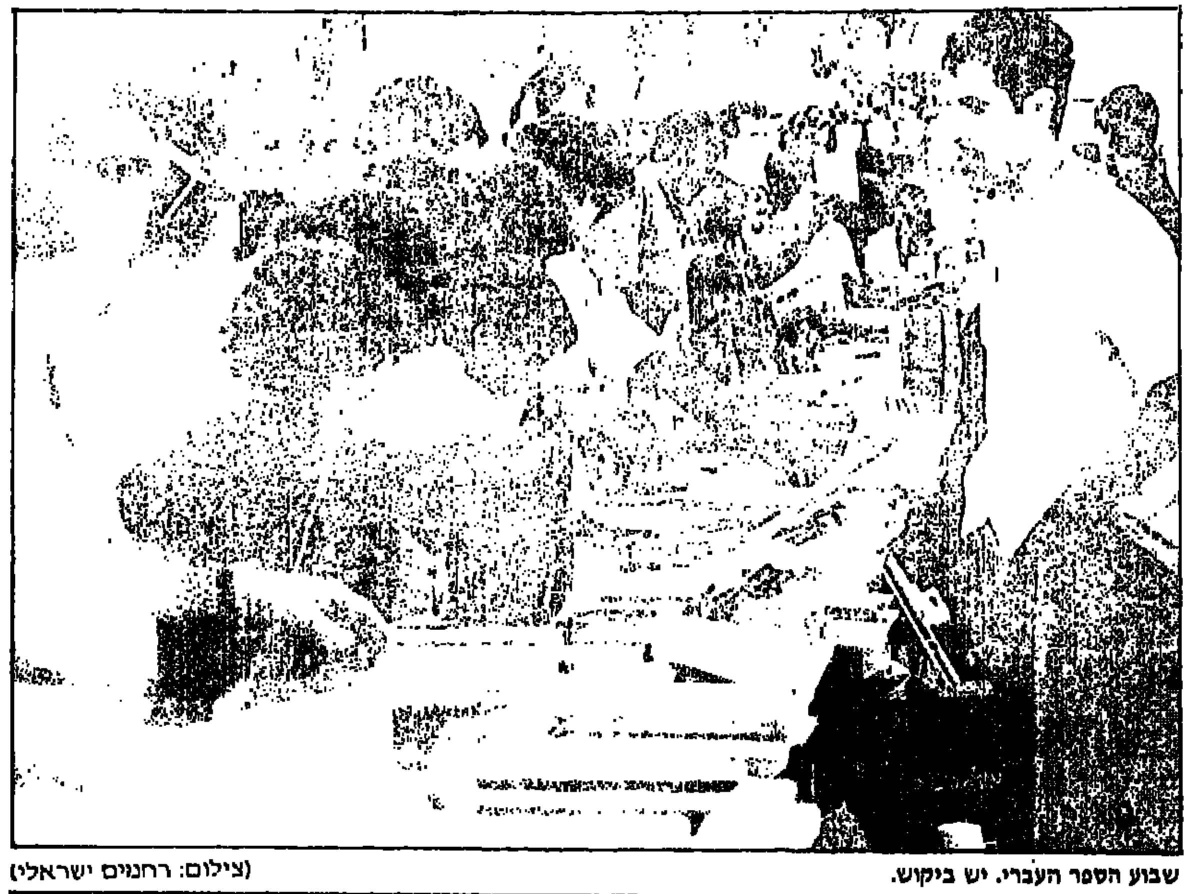

שבוע הספר העברי. יש ביקוש. (צילום: רחמים ישראלי)

ספרים מבושלים

ספרי בישול נמכרים בעשרות אלפי עותקים — ולא רק בישראל ■ נתן שחם, מנכ"ל „ספריית הפועלים": „זה לא בלתי מוסרי ללמד אנשים לבשל"

מאת רונית מורגנשטרן

[...] להיות מו"ל מרוויח בימים אלה, אתה צריך להתבסס על שני תחומים — [...] ילדים וספרות בישול. רק אז, אם יהיה לך האומץ (בסיס כלכלי כבר השגת), [...] להתחיל לחשוב גם על ספרות יפה. (בעצם, מי צריך את זה?... אתה תגיד).

[...] שחלפו פורחת בישראל ספרות בישול. יצאו עשרות ספרים בנושא זה וקשה [...] את המספר המדוייק. מדובר בפורמטים מהודרים של הוצאות ידועות וידועות־פחות וגם [...] של אגודות טבעוניות, צמחוניות וסתם בשלנים — כל מציפים את המדפים בחנויות [...] וכמעט כולם נמכרים היטב.

[...] נמכר באלפי עותקים. כמו שכל סופר ישראלי ממוצע היה חולם למכור, ומקצתם [...] לעשרות ומאות אלפי עותקים. זכות ראשונים נתונה כמובן לאימפריה בתחום זה, רות [סיר]קיס. ספר הבישול הראשון שלה „מהמטבח באהבה", שיצא לאור לפני כ־15 שנה, נמכר עד [היום] ביותר מחצי מיליון עותקים! הספר השני שלה, „מהמטבח בהנאה", נמכר עד היום בכ־300 [אלף] עותקים. ספר מהמטבח הסיני שלה נמכר בכ־100 אלף עותקים.

[...] הספרים האלה יצאו בזמנו בהוצאת זמורה־ביתן־מודן (זב"מ). מודן נפרד מזמורה וביתן [...], ולקח את סירקיס אתו. סירקיס נפרדה ממודן ב־1984 ומאז היא מו"ל עצמאי. היא [...], בנוסף לספרי בישול, גם ספרות הקשורה בנושאי הבית והמשפחה וספרות ילדים.

[...] סירקיס עצמה מתקשה לנסח את סוד ההצלחה של ספרי הבישול שלה. בעיקר הראשון [...]. אין ספק שסיפרה „מהמטבח באהבה", פתח עידן חדש בכל הקשור לספרי בישול; [...] של רותי סירקיס נראו כאלבומים מהודרים לעומת ספרי הבישול הקודמים — הגודל, [...] והצבע עשו את שלהם. אבל גם, כפי שהרגיש ביתן מזב"מ: „הדייקנות שלה והבהירות [...], כך שגם מי שאינו מנוסה בבישול אינו יכול לטעות".

[...] עצמה: „אין לי סוד או פטנט. אני השקעתי שנים של עבודה בספר. הוא טוב ואנשים [...] מה זה טוב. יש בו איכות של ביצוע ושל בחירת מתכונים". את הנסיון בבישול צברה [...] בארה"ב, כאשר שהתה שם עם בעלה, ששימש קונסול ארבע שנים. שם היתה צריכה [...] לארוחות ולהתארח ורשימת המתכונים גדלה והלכה. סירקיס: „הסוד הוא גם בהקפדה על [...], מינוחים עבריים מדוייקים של תבלינים וחלקי בשר. עבדתי עם האקדמיה ללשון [...] קצבים".

[...] מוכרים חצי מיליון עותקים?

[...]: „פשוט יש ביקוש." לדעתה, כמו לדעת מו"לים אחרים, הלהיטות של עם ישראל [...] בישול אינה שונה מזו הקיימת במערב בכלל. המטבח הישראלי התפתח הן מבחינה [...] והן קולינרית. זה התחיל במאכלי עמים, המשיך במאכלי עדות, אחר־כך על־פי חגי [...] ולאחר מכן מתחילים להתייחס לבני המשפחה: ספר בישול לגבר, ספר בישול לזוג הצעיר [...] בישול לאשה העובדת והממהרת, בישול בריא, בישול צמחוני וכו'.

[...] הנושאים אליו יכולים לכוון את ספרות הבישול הוא בלתי נדלה כמעט וכל נושא [...]. היום יש כבר ספרות בישול מיוחדת, למשל בישול במיקרוגל. ספרות הבישול כבר [...] מפורמט הספר. עידן הווידאו הגיע גם אליה. סירקיס הוציאה לפני כחצי שנה קלטת [...] מלווה בספר מתכונים, ל־25 עוגות. רותי קינן מדריכה בקלטת כיצד לאפות שלב אחר [שלב]. המחיר: 64 ש"ח ובשבוע הספר הוא ימכר ב־44 ש"ח.

[ספר]ות בישול היא בינתיים נחלת המו"לים הפרטיים. המו"לים הציבוריים ב„ספריית [הפוע]לים", „עם־עובד" ו„הקיבוץ־המאוחד" לא עוסקים בספרים המונחים במדפים במטבח. [...] חומר למחשבה.

[...] שחם, מנכ"ל „ספריית־הפועלים", אינו מתנגד עקרונית להוציא ספרות בישול ב„ספריית [...]", ואפילו מודה שספר כזה כבר מתבשל אצלו, אף כי אין לדעת מתי ייצא לאור. מדובר [...] בספר ציבור לקיבוץ, כלומר, מיועד למטבח הקיבוץ. בשלב זה — בתכנון בלבד.

[...]: „פעם חשבו ב„ספריית־הפועלים", שהנושא הזה של ספרות בישול הוא מיותר. היום אנו [...] קצת אחרת. את נירה שניאר, שהיא קיבוצניקית, ואת ספר העוגות המצליח שלה, [...]. לדעתי, זה לא בלתי מוסרי ללמד אנשים לבשל. זה אפילו יצירתי".

[...] מנכ"ל „עם־עובד": זה לא עניין עקרוני. איני חושב שמטבח הוא פחות תרבותי [...] אחרים בבית. אנחנו פשוט לא ערוכים לזה — מו"ל צריך להתמקד בנושאים [...] שיווקית ומערכתית. ספר בישול טוב זה לא רק בוחטה של צבע מול מירשם [...]. אנחנו משקיעים, לעומת זאת, בספרי לימוד. „מפגשים" למשל. מישהו היה מחפש „מטבח [...] עם עובד"'

[...] הספרים הבולטות בתחום ספרות הבישול הם: רות סירקיס, מודן, כינרת זב"מ, כתר, [...] קצמן. הגודש בשוק ספרי הבישול מביא לחיפוש אחר ייחודיות. באחרונה, למשל, [...] ישראלים לכתוב ספרי בישול: מסעדנים (ישראל אהרוני), מבקרי מסעדות (שאול [...] קינן), ואפילו ספרי צמרת כמו קובי בחר, שהוציא את ספר המרקים שלו בהוצאת [...] קצמן, מנכ"ל הוצאה־לאור, הוציא גם ספרי בישול בערבית, המיועדים לשוק [...]. קצמן: „הוצאנו שני ספרי אפייה בערבית. מורה שחיפשנו ייחודיות כלשהי [...]. כרנו 1000 עותקים מכל ספר. מדובר במתכונים בעברית שתירגמנו לערבית".

[...] בישול חדשים שנמצא אותם מהערך בדוכני הספרים, במסגרת שבוע הספר העברי, [...] במבצע מיוחדים: בהוצאת רות סירקיס — „מטעמי ישראל" של פסקל פרץ־רובין — [...] ש"ח, „מטבח מהיר" — 17.40 ש"ח, „מטבח טבעי" — 13 ש"ח. בהוצאת מודן „מבשלים [...] של ישראל אהרוני ושאול עברון — 25.60 ש"ח.

פארלאג י.ל. פרץ

היידיש, הגוועת זה אלף שנה, נושמת בקושי גם בהוצאת י.ל. פרץ אשר בבית פועלי־ציון שמאל, ברחוב ברנר בתל־אביב. עד לפני ארבע שנים היו לה דוכנים בכל הערים הגדולות. השנה רק בתל־אביב. פשוט, אין מי שיעמוד מאחורי התרבות הגדולה הזאת

מאת אבשלום קווה

היידיש גוועת כבר אלף שנה, אמר הסופר בשביס־זינגר, והיא תמשיך לגווע עוד אלף שנה. הוצאת י.ל. פרץ היה וגוועת בתל־אביב משנת 1964. הספר הראשון שהוציאה היה „עלי חיים", (בלעטער פון אלעבן) של יעקב זרובבל. אם עברית הינה שפת עבר, הרי יידיש היא שפה בינלאומית, אנארכיסטית, שתשים ללעג את כל החזיונות והנבואות השחורות.

בין דוכני האשפה של המו"לות הישראלית, שכבר מזמן איננה מוציאה ספרים אלא משלשלת אותם, ניתן גם השנה למצוא את הפינה הצנועה, החרישית והפאתטית של הוצאת פרץ. „הדוכן שלנו יהיה, כמו בכל שנה, מול שדרות ח"ן", אומרת נסיה ציטרין, חברת ההנהלה, מאותם המגינים הנאמנים, נטורי־קרתא של השפה, שנקברה חיים על־ידי התנועה הציונית.

בית ההוצאה ממוקם בבניין פועלי־ציון־שמאל ברחוב ברנר בתל־אביב. שלוש קומות של עולם אחר, מחוץ לאויף דערוויל (חיי השעה) של תל־אביב המזיעה. יותר משמורת־טבע, הרבה יותר. משנת הקמתה הוצאו בה 600 ספרים. רק כעשרה אחוזים מהם בעברית. הספרים שלה הם העקבות הברורים והעמוקים של התרבות היהודית הגדולה של מזרח אירופה, תרבות הנרחסת למוזיאונים ולעבודות דוקטורט. תרגומים מיידיש לעברית. תרגומים של דף מול דף. ובשמות — שלום אש, איציק מאנגר, אהרון צייטלין, שלמה ביקר, אברהם סוצקובר, שלום עליכם, יוסל בירנשטיין, י.ר. ברקוביץ, יעקב גלאטשטיין, דב סדן ודן מירון, שלא מפסיק להפתיע וספרו דער אימאזש פון שטעטעל דריי ליטעראַרישע שטודיעס (הדימוי של העיירה היהודית בספרות, שלושה מחקרים) וכן ספר שיריו של מרדכי געבערטיג וכפר שירים נוסף; ומיר טראגן א געזאנג — אנו נושאים שירה.

בחדרה של נסיה ציטרין מוצב פסלו של י.ל. פרץ, הדומה לפניו הנוקשים החמורים והמשופמים של סטאלין. מישהו שנכנס אל חדרה לפני כמה ימים אמר לה: „זרקו אותו מכל המקומות ורק אתם שומרים עליו." על הקיר תמונותיהם של המייסדים, שמעון רוזנברג ויוסף רוטנברג.

עד לפני ארבע שנים היו להוצאה דוכנים בכל הערים הגדולות. עתה נותר רק הדוכן התל־אביבי. דחוס בין המטר המעופש של ספרי בישול וספרים „שצריך לקרוא כי..." הדלדול בדוכנים נובע לא מהעדר כסף, אלא פשוט אין מי שיעמוד מאחורי התרבות הגדולה הזאת. אנשי היידיש הולכים לעולמם. ויורשים אין.

הבאים לבניין, בו ממוקמת ההוצאה ולצידה חנות ספרים וספריה, הם כדרך כלל יהודים מחו"ל, המחפשים את הקלאסיקה האהובה עליהם, כמו שלום אש, יוסף אופטושו, זלמן שניאור והשמות המוזכרים לעיל. להם מתוספים צעירים המחפשים מתנה מיוחדת לסבים ולסבתות. בחנות אומרים שאולי מצעירים אלו תצא תורה.

ההוצאה עובדת ללא רווחים. עד לפני עשר שנים הם נתמכו על־ידי גופים שונים, כמו הסוכנות היהודית ועיריית תל־אביב. עכשיו תומכים בהם רק נדבנים מארצות־הברית, המבקשים לשמור על הגחלת.

בי.ל. פרץ הפרופורציות שונות לחלוטין: להוציא לאור ספר באלף עותקים זה הרבה. למכור לחנויות המרכזיות בתל־אביב חמישים ספר במכה — זה המון. חנויות קונות, אומרת ציטרין, אך לא מציגים את הספרים בחלונות הראווה. מתביישים.

החנות והספריה פתוחים מתשע בבוקר ועד אחת בצהריים ומארבע עד שש־וחצי אחר־הצהריים. אפשר למצוא אותן ברחוב ברנר, מאחורי השלט פארלאנג י.ל. פרץ ביכער פארקויף, ביבליאטעק, לייענזאל."

בין השווארמה והשמאטס

מאת חיים מרגלית

„יש ספרים ויש קוראים", מכריזות [...]ים חדד וענת שוסטר, העובדות [ב]חנות הספרים „תגא 2" ברחוב סלומון [ב]תל־אביב.

[...] שירים גבה למשמע ההכרזה של שתי [...]בעלות וישאל „מה קרה, מה הן כבר גילו [...]"? יש להשיב, כי „תגא 2" ברחוב [סל]ומון הוא מרכז של שמאטעס, מיוללות [...]אוכלות, באסטות של ירקות, מוניות, [...], המוני אדם שממלאים את [...] ליכלוך וזוהמה, מקבצי נדבות, [...]בול, נהגים ורעש נוראי — התחנה [המרכזית] שהרחוב הראשי שלה הוא רחוב [סל]ומון.

ב„תגא 2", בה נשמר הנקיון, אפשר [למצו]א את כל סוגי הספרים — שירה, פרוזה, [עי]ון ולימוד.

ב„תגא", בתחנה המרכזית בתל־אביב, אפשר למצוא את כל סוגי הספרים: שירה ופרוזה, עיון ולימוד, קודש וחול, ישן וחדש

מה קונים? מי קונה? שתי הבנות מסבירות, כי רוב הקונים הם ילדי הארץ בגילים בין 20 ל־30, הם נכנסים ויודעים מה הם רוצים. תנה מונחת ערמה של „צפור הנפש" של מיכל סנונית וחוטפים. את הספר הזה צריך להזמין מחדש. גם ספר מצוייר ומתורגם מאת של סילברסטיין הולך טוב. הספרים של ריצ'ארד באך, המחבר של „ג'ונתן ליווינגסטון השחף", מבוקשים מאוד.

יש גם התעניינות בספר: „על ארץ־ישראל — היסטוריה וגיאוגרפיה" .ז. איריס אומרת כי „עם ישראל אוהב כבראה לקרוא". בחנות תנועה מתמדת. רוב הבאים „עוברים ונוסעים".

ומה עם האוכלוסיה הקבועה של התחנה: האם הם באים?

מין ורגש

אלה, הן משיבות, באים לקנות ספרי תשבץ או רומן רומנטי. אך כאשר הם בפנים וכאשר יש מדף בו שלט קטן „מין ורגש" או אולי המין ואולי הרגש מתגברים וקונים ספרים כמו „חרוות המין", (למה לא?!) „חיי כגבר" של פיליפ רוט הסובל מ„המועקות של פורטנוי", ורו"ח הייט. גם מדף הפסיכולוגיה קורץ ולו בגלל השלט הקטן „פסיכולוגיה — דע את עצמך".

אשר לספרי הלימוד, הן מסבירות כי יש מדיניות ברורה להחזיק את כל ספרי הלימוד שצריכים בבתי־הספר השונים וכבר יצא להם שם בין ההורים שאצלם לא חסר ולו ספר אחד.

ספרים משומשים

מספר צעדים מ„תגא 2" נמצא „תגא 3" ספרים משומשים. חגית יערי מסבירה כי כאן אפשר למצוא הכל, „כמעט הכל" היא מתקנת.

ספרים ישנים מלפני יותר מ־100 שנים. ספרי קודש וחול. מחזור לראש השנה ויום כיפור מברלין משנת ה' תקצ"ח, היינו 1878. או חמשה חומשי תורה מפורשים על־ידי הרב הגאון שמשון רפאל הירש, הלוחם הגדול בעד ההשכלה בגרמניה. הוצאה — פרנקפורט על נהר מיין, השנה 1860. הוצאות ישנות מאוריסה, מנדלי מוכר ספרים, ליליינבלום, פיירברג ועד „התגנבות יחידים" מאת יהושע קנז, שפורסם בשנה שעברה ומוכרים אותו כאן „יד שניה". כלומר, קראת ספר ואין לך מה לעשות אתו. הולכים ל„תגא" עושים „החלפות" וקנו כזה נמכר בחצי ממחירו בקטלוג.

מי בא?

כולם, משיבה חגית. כל אוהבי הספרים, שהשם של החנות־מחסן הגיע אליהם. באים מהצפון הרחוק ועד לדרום הרחוק. לעבור ולהסתכל כ־30 אלף הספרים העומדים על מדפי מתכת במיבנה שהיה פעם מחסן של ברזל וחומרי בניין. מבנה פח מגולוון וכל זה בתחנה המרכזית, בתוך הרעש והמהומה הגדולה, בין שמאטעס לפלפלים ושווארמות.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

מסע החייאה

לפני שבועות אחדים קיבל מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס מסר מקאנצלר מערב־גרמניה הלמוט קוהל: בוא לבון, אני רוצה לשבת אתך יום שלם, מהבוקר עד הערב, ולדון בהיבטים הכלכליים של תהליך השלום. המדובר ב"תוכנית פרס למזרח התיכון" על משקל "תוכנית מרשאל" לאירופה שאחרי מלחמת העולם השניה. הרעיון בבסיס התוכנית הוא, שיקום פורום בין־לאומי כלכלי, שתפקידו יהיה לבצע השקעות ופרוייקטים במדינות העֳרשות שלום במזרח התיכון, לקידומן ורווחתן.

בינתיים דחה הליכוד את רעיון הוועידה הבין־לאומית, כאשר לא־מעט עידוד שאב גם מעמדותיהם של מנהיגי אירופה, אשר הודיעו על תמיכה בוועידה בין־לאומית כמסגרת שתלווה את המו"מ הישיר, ולא כפתיחה למו"מ כלבד. פרס החליט לנצל את הכוונה לנסוע לראות את הקאנצלר קוהל, כדי לערוך ביקור אצל ידידים נוספים ולהסביר להם את ההבדל. בראשית השבוע הבא הוא ייצא לפגישות עם הקנצלר קוהל, עם נשיא צרפת פרנסואה מיטראן ועם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר. הוא ינסה לשכנעם גם לתמוך בתנאים שהוא מעמיד להשתתפות ברה"מ בוועידה: חידוש היחסים עם ישראל ומתן זכות הגירה ליהודים.

נסיעת פרס נראית תמוהה במקצת על רקע העובדה, שהוא נוסע לשכנע מנהיגים זרים כמה שלא הצליח להעביר בתוך ביתו. גם אם קוהל ומיטראן ותאצ'ר יסכימו לנקודת מבטו, עדיין אין לו את שמיר, ובלעדי הליכוד כל היתר הוא חסר חשיבות. ראש לשכתו אורי סביר אומר, כי אחת ממטרות הנסיעה היא להפיח רוח בתהליך המדיני. לא לתת לו לשקוע חיים לכל חי. הוא מציין עוד, כי כל שלוש המדינות שבהן יבקר פרס מנהלות יחסים טובים עם מדינות ערב ויש להן השפעה על מצרים וירדן.

העניין הוא, שהיום צריך לחפש מדינות עם השפעה על הליכוד. שר במערך אמר לי בחיוך, שאולי באופן פארדוכסאלי תשפיע נסיעת פרס על הקדמת הבחירות ואז יהיה המסע כדאי. איך תשפיע? פשוט. "החזיה" תתעצבן על שמיר, שאינו מפסיק את פעילות פרס בעד ועידה בין־לאומית, ותסכים לתמוך בהקדמת הבחירות...

מגי ושמעון

הידידות, החיבה, הכימיה בין שמעון פרס ומרגרט תאצ'ר הם דבר ידוע. השניים מתמוגגים זה בחברת זו ועדיין זכור מועדון ההערצה ההדדית שפתחו בנאומיהם בקבלת־הפנים שערך לכבודה אשתקד שגריר בריטניה בישראל, במלון "המלך דוד". לא סיימה תאצ'ר להבחר בשלישית וכבר למחרת היום נסגר סופית מועד ביקורו של פרס בלונדון — בתאריך קרוב בשבוע הבא.

במערכת הבחירות שלה היא אמרה, ששני האנשים במזרח התיכון שהיא הכי מעריצה הם פרס וחוסיין. הוא מצדו מזכיר אותה בכל הופעותיו בארץ כאשר טוענים ש"העולם כולו נגדנו". הוא עדיין זוכר אפילו שאמרה כאן, שרמת־גן עיר יותר נקיה מלונדון...

בשבוע הבא הוא יתקבל אצלה בפעם השניה כשר חוץ. אפשר לתאר, שכששיגר לה את מברק הברכה על היבחרה, עבר בו הרהור לגבי עצמו. היא נבחרה פעם שלישית לראש הממשלה, ניצחון מוהיר בפוליטיקה האנגלית, הוא התחלף עם שמיר ומי יודע מה יעלה בגורלו בבחירות הבאות.

אם חשב כך, שמר זאת לעצמו.

תאצ'ר. די בחרחורים בלבד

בקול רם אמר, שהכל שאין לנו שיטה כמו האנגלית, המאפשרת לראש הממשלה להכריז על בחירות לפי שיקולו, ואז, תוך שלושה שבועות ממועד ההכרזה, יש בחירות. חומר למחשבה.

השיטה האנגלית ואנחנו

בספרו על שיטות הבחירות בעולם מתייחס דר' ג. ואן דן ברו ההולנדי בחביבות סלחנית אל האנגלים ושיטתם. מזכיר קצת את ההתייחסות שהיתה פעם לשבטים פרימיטיביים. "והי שיטה אבסורדית, הוא כותב בערך, שאף אחד לא מוכן לאמץ אותה. אבל האנגלים הם עם מוזר. "אין כמעט מנהג בין־לאומי שאנגליה אינה סוטה ממנו". הוא מסביר: "משונה הוא בעינינו שהוכרה ב־30 קולות נבחר, בעוד שני יריביו קיבלו — אחד 25 קול ואחר 20 קול. אבל (ה)אנגלי, כרגיל, אינו רואה בזה משהו מוזר. שיטת הראשון־אחרי־התמרור הכתה שורשים באנגליה. הסוס שעבר ראשון לפני תמרור הזכיה — אין הבדל אם אחד פיגר אחריו ואם רבים — הוא אליל העם. חרבים "שגם כן רצו" רק מגדילים את תהילתו. היו"ר שנבחר ב־30 קולות הוא, בעיני האנגלי הבינוני, איש פיקח: שני מתחריו פיגרו אחריו. שיטה אנגלית זו אי־אפשר שתיקלט בארצות אחרות. באנגליה נקלטה — במקום אחר לא תפרח".

יש חדש. אנגליה המחרה מגלה סימנים מדאיגים של נכונות לחזור אל חיק המנהג הבין־לאומי. "האקונומיסט" האחרון (13.6.87) מקדיש כתבה מיוחדת לעיוותים שגורמת שיטת הבחירות האנגלית ומציע שיטות אחרות היכולות לתקנה. הוא אף מכיר בכך ששתי המפלגות הגדולות, השמרנים והלייבור, לא ירצו לשמוע על שינוי השיטה, הפועלת לטובתן, וקורא לכן ל"ברית" (בין הליברלים והסוציאל־דמוקרטים) — המפלגה הגדולה השלישית, שלגביה תוצאות הבחירות הן התעללות ממש — לפעול בפרלמנט לשינויה.

כל זה מעניין מאוד לא רק עבור האנגלים. למפלגת העבודה יש הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות. היא מנסה ללמוד משגיאות השיטה האנגלית. היא עשויה לעלות בכנסת בקריאה־ראשונה כבר בשבוע הבא. לפי כל הסימנים אין לה סיכוי. לא מפני שאינה באינטרס של המפלגות הגדולות (המערך והליכוד), אלא מפני שהליכוד הבטיח כבר לכל הקטנות שהוא קשור אתן, שלא יצביע בעד ההצעה. ברור, גם ההצעה של המערך באה לטפח את הגדולות ולחסל את הקטנות. אשוב אליה בהמשך. קודם, מעט על עיוותי השיטה האנגלית.

בבחירות האחרונות, של השבוע שעבר, זכו השמרנים ב־375 מושבים בפרלמנט (מתוך 650 מושב), אף־על־פי שקיבלו רק 42.3 אחוז מן הקולות. לפי אחוז הקולות שקיבלו היו צריכים לזכות בפרלמנט ב־100 מושבים פחות, היינו ב־275 מושבים בלבד. הלייבור זכו ב־31 אחוז מן הקולות, שהם בדיוק 200 מושבים בפרלמנט, אבל ללייבור יהיו 22 מושבים. "הברית" קיבלה 22.6 אחוז מקולות הבוחרים ולפי יחס זה היתה צריכה שיהיו לה בפרלמנט 143 מושבים. אבל יהיו לה 22 (!) מושבים בלבד, שהם 3.3 אחוזים ממספר המושבים. האין זו שערוריה?

"האקונומיסט" בוחן גם את תוצאות הבחירות ב־1983 וב־1945, אז שיחק אותו עיוות לטובת הלייבור השלטת ולרעת הליברלים. אם נתבונן במער הקטן מאוד שהיה ב־1983 בין הלייבור ו"הברית" ובתוצאותיו בפרלמנט, נתקשה להאמין למראה עינינו. הלייבור קיבל ב־27.5.1983 אחוז מקולות הבוחרים, שהיו צריכים לזכות אותו ב־179 מושבים בפרלמנט. "הברית" קבלה 26 אחוז מקולות הבוחרים, אחוז אחד פחות מהלייבור, שהיו צריכים לזכות אותה ב־169 מושבים בפרלמנט. בפועל קיבל הלייבור 206 מושבים (27 יותר מהמספר שהגיע לו) ואילו "הברית" קיבלה... 27 מושבים (142 פחות מהמספר שהגיע לה). בלתי נסבל.

כותב "האקונומיסט" כדי להמחיש את האבסורד שבשיטתו "בתיאוריה הדברים יכלו להיות אף פחות הוגנים. תארו לעצמכם שבכל מחוז בחירה יזכה המועמד השמרני ב־34 אחוז מן הקולות, בעוד הלייבור ו"הברית" יזכו ב־33 אחוז כל מפלגה. התוצאה: השמרנים יזכו בכל 633 המושבים שפרלמנט שלגביהם התמודדו, ומפלגות שנתמכו על־ידי כמעט שני־שלישים של האוכלוסיה, לא יזכו באף מושב".

עד שהאנגלים יפתרו את הבעיה הנמשכת שלהם, אפשר לשוב אלינו. הבעיה אצלנו היא, ששיטת הבחירות מאפשרת ייצוג יחסי נאמן של הקולות, אך מעודדת, לכן, פיצול הקולות בין מפלגות רבות וקטנות — דבר המקשה על הרכבת ממשלה יציבה. כן בנויה שיטת הבחירות אצלנו על רשימות מטעם המפלגות, דבר המאלץ את הבוחר להצביע עבור הרשימה כולה, ללא יכולת לבטא את הערפתו לגבי מועמדיה, וכמובן ללא יכולת להצביע אישית עבור מועמד א' וכללית עבור מפלגה ב', אם הוא רוצה בכך.

ההצעה לשינוי שיטת הבחירות, כפי שהסביר אותה השר גד יעקבי, עומדת על חלוקת הארץ ל־18 אזורים. 80 ח"כים ייבחרו באזורים אלה, 5 ח"כים בכל אזור, בשיטה היחסית. 40 הח"כים הנותרים ייבחרו באופן ארצי על־פי התוצאה המצטברת שיזכו בה הרשימות השונות במדינה כולה. הדבר יאפשר תיקון העוולות העלולות לחוצר בשיטה האזורית־יחסית, וכן יאפשר הגבהת אחוז החסימה ל־2.5 אחוזים (כלל האוכלוסיה להלך ל־40 מגרשים, לעומת 120 היום).

כללית, השיטה המוצעת על־ידי המערך תחזק את המפלגות הגדולות ותביא לביטולן של המפלגות הקטנות. היא לא תבטל, עם זאת, את יכולת הסחיטה של המפלגות הדתיות, שיוכלו להתאחד לצרכי הבחירות ולשתק. שוב את לשון המאזניים. כדי לבטל את השפעתן של אלה, היה צריך לאמץ את השיטה האנגלית, המרעה מאוד עם המפלגה השלישית.

אך כיוון שאין סיכוי להצעת החוק לעבור, די כרגע בהרהורים בלבד.

משהו גדול לחגיגות ה־40

[illegible]

מה באמת הוחלט באלג'יר

בידיעה שהתפרסמה ב"על המשמר" ביום 10.6.87, תחת הכותרת "קרייסקי ואנו צריכים להיות מכרבים על המפגש הצפוי בהונגריה בין משלחת השמאל ונציגי אש"ף, החוגר ההחלטה הנוגעת למתנה השלום בישראל, שנתקבלה במועצה הלאומית הפלשתינית במושבה האחרון באלג'יר.

ברצוני להדגיש, שאין שחר לכל הנאמר הבא מן ההחלטה, כפי שהופיע בידיעה. נאמר כי "הכוחות הדמוקרטים הישראלים התומכים במאבק העם הפלשתיני נגד הכיבוש הציוני של פלשתין". הנכון הוא מה שנאמר באותה ידיעה סלח חלאף (אבו איאד), שאמר יישום של החלטת המועצה הלאומית הפלשתינית בעניין הדו־שיח עם הכוחות הישראלים המכירים בזכויות העם הפלשתיני להקמת מדינה משלו ומכירים באש"ף כנציגו היחיד של עם זה".

מן הראוי לציין, שלא עברו שלושה שבועות להחלטה חשובה זו וכבר עמדה במבחן המציאות, עם פגישתה בבודפשט של משלחת השלום הישראלית השייכת משלחת רשמית של אש"ף, שסמכה את ידה על ההצהרה הישראלית בה דובר בין היתר על "הכרה הדדית והקמת מדינה פלשתינית עצמאית לצידה של ישראל".

לטיף דורי,
מזכיר הוועד
לדיאלוג ישראלי־פלשתיני

חיטה לשפויים

לנוכח דרישתם של חוגים חרדים להשמיט את החיטה, יש מקום להודות לסוגים של רבנים: רבני כחולם — לחילונים ולשפויים כדעתם, והעריה — לדתיים. דתיים ודוצים ועריה שיימנו זאת מכיסם התמות, קי מתקציבם הפרוע לישיבות והנעלמה. החילונים אינם חייבים לממן את הקפריזות האינפנטיליות של הרבנים ושליחיהם הפוליטיים.

סמי ארנון, נתניה

עמדות נקיות וברורות

מדבריו של שר החוץ שמעון פרס במסיבת המערך, וכותו ליונים בסיקש על "המשמר", 10.6, אפשר להבין כי הוא יותר יהודי את מס"ם ור"צ עם השמאל הציוני שלדבריו רוצה שלום, אך בלי מדינה. לפתח משפט אומלל זה מתאים יותר ליצחק שמיר.

אך גם פרס לא בדיוק התכוון לכך. הדברים יהודי, הרי מבחוץ לא עונה עם לתאר את מפ"ם ור"צ כמי שיש להן עמדות נקיות וברורות". לא ברור למה בדיוק פרס. ברור, כי את מפ"ם ור"צ לא ניתן להוכיח, כיוון שמעולם לא זכו לעשות כן ש"צריקים גמורים" כפרס עצמו. שרק לעמדות שלטוניות: היכן עושה יד תשובות לבעיות מדיניות ולגלות עוד ציבוריות. או, בבקשה, שיפסקו בעצמם — האם "המהפך" ב־77 אכן היה התוצאה או תהליך מתמשך של התנאה. לחבדיל, עשרים שנות כיבוש — ועוד רואה אור כלשהו בקצה המנהרה?

אולי הגיע הזמן שמפלגת העבודה בראשה, יתחילו לאמץ לעצמם עמדות יותר נקיות וברורות.

דורון מפקטם, מתוב

עבודה בשבת

חברי הכנסת של ש"ס הגישו הצעת חוק לפיה עובדים שניתן להם היתר של עבודה בשבתות אסור יהיה לשלם להם שכר גבוה למשולם עבור עבודה דומה בשעות העבודה הרגילות, בנימוק שכיום יש בשכר הגבוה משום עידוד לעובדים לעבוד בשבת.

יש להזכיר לחברי הכנסת, הללו כי חלילה יתקבל חוק המבטל עליות השכר משום תמריץ למעבידים, בכל מקרה לא תמנע עבודה או נוחות אחרות לעובדים לשבתות.

ובכלל, הרי מדובר בעבודה שהיא לעבודה בשבת על־ידי נותני השירות הנציגות הדתית המוסמכת, ויהיה צורך גם להבא בשבת, מוטב להעניק את הפרס ולהעניק פרס למעסיקיהם.

אלי סמרוני, גבעתיים

היתה קופה

בכתבתו של גיורא מגר, "נאמנו לאניני הטעם", נכתב כי לא היתה כלל "קופת הרגע האחרון". ובכן — היתה קופה כזו ונמכרו בה לפני כל אחד מהמופעים כרטיסים בהנחה של 50%.

בריצון שיחה

משרד יחסי ציבור "שירה"

דוח בנק ישראל

היש והחסר

נותן רק לברך את מחלקת המחקר של בנק ישראל, שנמנה להתגונן מהאשמות של עיוותי נתונים מטעמים פוליטיים, אף אם מתקשים למצוא הסבר אחר לתופעה. קשה הבחנת האשמה מירושו, כי מחלקת המחקר של בנק ישראל רואה את תפקידה להיות גוף בכללי אובייקטיבי, המנסה להציג נתונים על־פי קריטריונים מקצועיים בלבד. גם אם לא תמיד היא עומדת במשימה זו, הרצון המוצהר כשלעצמו הוא חיובי.

לגופו העניין, דו"ח בנק ישראל ביסס את כל חישוביו על מה שמכונה "החישוב המתוקן" של השכר. סדרה זו אומנם הופיעה פה ושם בהודעות לעיתונות של הלמ"ס, אך הלמ"ס לא תקנה את המדד שלה. בנק ישראל, למרות זאת, ביסס את כל תחשיביו על "החישוב המתוקן".

"החישוב המתוקן", גם אם ניתן למצוא לו צידוק עיוני, אינו תואם משום כך את כל הסדרות האחרות של הנתונים במשק, לכן הוא מסוות. המוסד לחקר התפוקה וההכנסות פרסם את הנתון תוך המיינות, וגם הוא לא ביסס על כך את חישוביו המוסכמים. אגב, מסר מסתמכים על דו"ח זה, "החתום בידי ההסתדרות". מן הראוי היה לציין את קיום ההסתייגויות האלה במכתב התגובה.

שכר פנוי וצריכה

מתוך הנתונים המופיעים בדו"ח ניתן בלבנות לוח קטן, המתייחס למשקלם של מספר רכיבי הכנסות, באחוזים מתוך ההכנסה הפרטית הפנויה," נאמר במכתב התגובה של הבנק.

אין ניסתון שכל אחד יכול לבנות לוח זה על בסיס הדו"ח, אך לוח זה היה חייב להופיע בדו"ח ולא להשאיר זאת לעיבוד נוסף של הקוראים. מלוח זה למרו תושבי ישראל, לראשונה, כי השכר הפנוי מהווה רק 48.4 אחוזים מכלל ההכנסה הפנויה. כן ניתן ללמוד, לראשונה (כפי שנטען על דפי עיתון זה), כי עליית השכר מ־44 ל־48 אחוז של ההכנסה הפנויה דומה מאוד לעליית תשלומי הריבית כהכנסה הפנויה מ־4% לכמעט 8%.

קשה להבין כיצד הגיעו עמיתי ממחלקת המחקר כי "ההנחה שמקובלת, ולא השכר משפיעים על הצריכה אינה במקומה." קודם כל "המתנגד" טען כי לא רק השכר, אלא גם הריבית השפיעו על גידול הצריכה. גם מהלוח שבנק ישראל הכין מתברר, כי שיעורי העלייה של שני הפקטורים דומה מאד. כאשר בודקים את ההשפעה של המשתנים על גידול בצריכה, יש להתייחס לא לגידולו האבסולוטי של הפקטור אלא לשיעורי השינוי. השכר עלה לעומת הבסיס בשתות מ־10 אחוזים, בעוד תשלומי הריבית הריאלית גדלו בשאו לכן תרומתם של שני הפקטורים כמעט דומה.

נתונים סותרים

אגב, אשר לקשיים להרכיב את הלוח ע"י קוראי הדו"ח, תצביע הטענה שבמכתב בנק ישראל שפורסם אתמול נאמר כי תשלומי ההעברה עלו מ־8.8%, על בסיס 1980־84, ל־11.3%. בעמוד 108 של הדו"ח עצמו נאמר, לעומת זאת: "חלקם של תשלומי ההעברה בתוצר עלה לח־13 בהשוואה ל־12 אחוזי תוצר בשנים 1980 עד 1984". סוף ציטוט. בנק ישראל יתבקש להסביר את הפער בין הנאמר בדו"ח לבין הנאמר במכתב. אי דיוקים כאלה אומרים דרשני.

בכל מקרה, הלוח שהכין בנק ישראל עבור "על המשמר" חשוב ביותר. עד כה התרשמו הקוראים, על־פי הדו"ח ועל־פי ההתבטאויות וההרגשות, כי בישראל קיימים רק תשלומי שכר ולא קיימת הכנסה מכל סוג אחר. עכשיו מתברר, כי תשלומי השכר הם גורם חשוב אך אינם גורם כלבדי, המסוגלים להסביר רק כמחצית מתוספת הצריכה הפרטית. ושהם לא 97% אלא רק 48 אחוז. נתון זה כשלעצמו הופך את תחשיבי השארית של "התמורה להון" לאבסורדית.

בכלל, מה שחסר בדו"ח בנק ישראל הם נתונים גולמיים. לדוגמה, אי־אפשר למצוא בדו"ח את הנתון הפשוט של תשלומי שכר בפועל במשך השנה, אף את סה"כ רווחי החברות כפי שרווח על־ידן לבורסה ולרשויות אחרות. העדר נתונים בסיסיים, ופרסום עיבודים בלבד, מקשה לבנות ניתוחים עצמאיים, לבקר את נתוני בנק ישראל ולעמוד על טיבן של הסתירות בדו"ח; על־פי "חוק טייטלבאום", שני נתונים המתפרסמים על אותו נושא בעמודים שונים לעולם אינם דומים.

יש עוד שני נושאים שמכתב מחלקת המחקר מתייחס אליהם. הראשון, הטייה באומדן התל"ג כלפי מטה. נראה כי בבנק ישראל לא התעמקו בבעיה של השפעת ההתמוטטויות העסקיות. על התוצרת הנמדדת. קרוב לוודאי שסכומים ניכרים מההוכות האבודים היה צריך לזקוף לשנים קודמות, ולהקטין בהן את התוצר של שנים קודמות, ומאליו התור של השנה היה גדול יותר.

הנושא השני הוא אומדן החיסכון. הדבר היחיד שהתבקש מבנק ישראל בהקשר זה הוא להפסיק להסביר את ירידת החיסכון ב"נטייה השולית הקטנה יותר לחסוך בתשלומי השכר", מאשר בתשלומים אחרים. אם, כפי שנאמר במכתב של מח' המחקר, החיסכון המוסרי מהשכר גדל השנה, לבטח אין שום מקום להסבר המניח כי החיסכון יורד בכל שתשלומי השכר עולים.

מכל מקום, יש לראות הישג עתונאי וציבורי חשוב ביותר בכך שכתוצאה מהפולמוס טרחה מחלקת המחקר בבנק ישראל להכין את ה"לוח הקטן" שפורסם אתמול במדור זה. יש לקוות, כי מחלקת המחקר תכין לוח מורחב כזה שיתלווה לכל הדו"חות הבאים של בנק ישראל.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

גלי היציעים וירידות תלולות

גלי היציעים וירידות תלולות רבות במניות הפשיטות המתיעו אתמול לאור המר המסך וירידת הריבית הצפויה. הפסקן על אתמול כל מניות החסדר. בשוק איגרות החוב מגע מדד מאי במחות למדד, ששעריהן ירדו עד 3%. במקביל לדולר נרשמו תנודות עד 1.5% ועליות עד 8%.

הדולר הציא אתמול כ־6 מיליון ש"ח קרנות הנאמנות.

עם הברת להשקעות, שבין בעליה ג.הכב, נקלטה על־פי הדו"ח לקשיים כספיים. ההפסד שלה חזור הגיע ל־1.4 מיליון ש"ח. הגרה הפסידה השנה 87 אלף ש"ח, לעומת רווח נקי של 216 אלף בשנת 1985. הון החברה הוא שלילי ככחצי מיליון ש"ח.

בחלקת כצר מחור הגיע אתמול המחזור לא מליון ש"ח. התשואות החודשיות נעו בין 1.2% ל־1.41% והתשואות השנתיות בין 16% ל־18.5%.

של המטבעות ירד אתמול ב־0.09%, ל־ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.45% ל־1.6094 ש"ח. דולר נוספים ירד בין 1.60 ל־1.61 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר.

במניות הצמודות נרשמו אתמול רק עליות קלות, שנעו בין 0.1% (כללי) ל־2.6% (מזרחי 2). פועלים ש' — 0.4%, פועלים מ' 4.4%. התשואותיהן השנתיות נעו בין 13.89% (פועלים ש') ל־14.37% (אי בי רג').

במניות הבנקים המסחריים שמחריין לשער נרשמו רק ירידות שערים, שנעו בין 3.7% ל־(הסננות 0.5). מי בי ירד ב־3.5%.

מספר בשערים משתנים נשארו 2 מניות ללא שינוי, לעומת 21 שירדו. הירידה הגדולה ביותר — 4% — נרשמה ב... בתשואה כספית של כ־80 אלף ש"ח. המחזור הגדול ביותר — יותר ממיליון ש"ח — היה כנייר חרדה. המחזור במניות ים המלח הסתכם ב"משתנים" בכ־600 אלף ש"ח.

במניות החופשיות נרשמו 350 עורפי היצע, לעומת 41 עורפי ביקוש. ההיצעים גרמו ירידות תלולות רבות, בעוד הביקושים סופקו ברובם ללא שינוי שער או בעליות קלות יחסית. ב־10% ירדו: רפק 0.5, ניקוב 5, אלרוב 1, ליפשיץ 1, פוליגון, סברינה גיבור, מורגן 1, פולק 1, פראויל ב', נפטא, גני הדר 0.1 ירדו ב־35.8%. עיט אופ' ירדה ב־38.6 דרעד 0.5 ירדה ב־10.1%. משוב אופ' ירדה ב־12.3%. קונסורטיום 1 ירדה ב־15%. לא נרשמה אף לא עלייה אחת ב־10%.

בשוק איגרות החוב נרשמו ירידות עד 3% בצמודות למדד. בסוג "ברירה כפולה" נרשמו יציבות ועליות עד 3%. בנסחרות במט"ח היו תנודות עד 1.5%.

"אזוריס" מתכוננת להגדיל את הונה הרשום מ־20 מיליון ש"ח ל־100 מיליון ש"ח. "נאות אביב" החליטה להגדיל את הונה הרשום מ־20 אלף ש"ח ל־2 מיליוני ש"ח ולחלק מניות הטבה בשיעור של 100%.

"שמן תעשיות" הודיעה, ש"כור מזון" הקטינה את החזקתה במנ' רג' מבוכרות א' ע"ש של "שמן תעשיות".

"אלרון תעשיה אלקטרונית" הודיעה, ש"עצמה" וקופת פיצויים של בל"ל הגדילו את החזקותיהן במניות "אלרון" בנות 5 ש"ח.

אלחנן הורוביץ

מבזקים כלכליים

■ לפי כל התכנונים, יוקמו עד סוף המאה הנוכחית עוד מספר אזורים חקלאיים שיהיו מבוססים על גידולים עתירי־ידע ליצוא, ובראש ובראשונה באיזור ניצנה — מסר סגן שר החקלאות כץ־עוז בפגישה עם פעילי משק בתק"מ שדנו בנושא הקצבות מים ליישובים חקלאיים.

סגן שר החקלאות מסר בהקשר זה, שכבר עתה יש לתכנן רזרבה של 20־25 מיליון קוב מים לפיתוח איזור ניצנה ופיתחת שלום, לשם הקמת ישובים חקלאיים המבוססים על גידולי הממות, וזה הטעים, כי תהיה זו טעות לחשוב כי הם הפיתוח החקלאי בארץ, וזאת, חרף הקשיים בהם נתונה החקלאות וההתיישבות כולה.

(עתים)

■ בנק הפועלים עורך סקר מקיף ממוחשב בקרב הלקוחות, לבדיקת רמת השירות בסניפי הבנק, במסגרת הסקר נשאלים הלקוחות על רמת השירות הניתנת להם בסניף שלהם, ומתבקשים להציע הצעות לשפור השירות. הסקר נערך במסגרת תכנית פעולה כוללת של הבנק לשנת 1987 לשיפור השירות ללקוחות, ותוצאותיו יסייעו לקידום פעילות זו בחודשים הקרובים.

הסקר הממוחשב נערך בלמעלה מ־40 סניפים, באמצעות מיכשור אלקטרוני עם תוכנה מיוחדת המאפשרת ללקוח לענות לשאלות באופן עצמאי מבלי להודקק למראיין. בכל סניפי הבנק האחרים נערך סקר דומה באמצעות שאלונים למילוי עצמי על־ידי הלקוחות.

■ מאזן חברת הביטוח "שמיר" לשנת 1986 מצביע על שיפור בתוצאות העסקיות של החברה ב־86. הרווח לפני מס הוא 1.1 מליון ש"ח, גידול של 200 אלף ש"ח, 52%, לעומת שנת 1985. "שמיר" מהווה 11% מתוך תיק הביטוח האלמנטרי של קבוצת "הסנה". הפרמיה לביטוח כללי הסתכמה ב־43 מליון ש"ח, גידול של 3%.

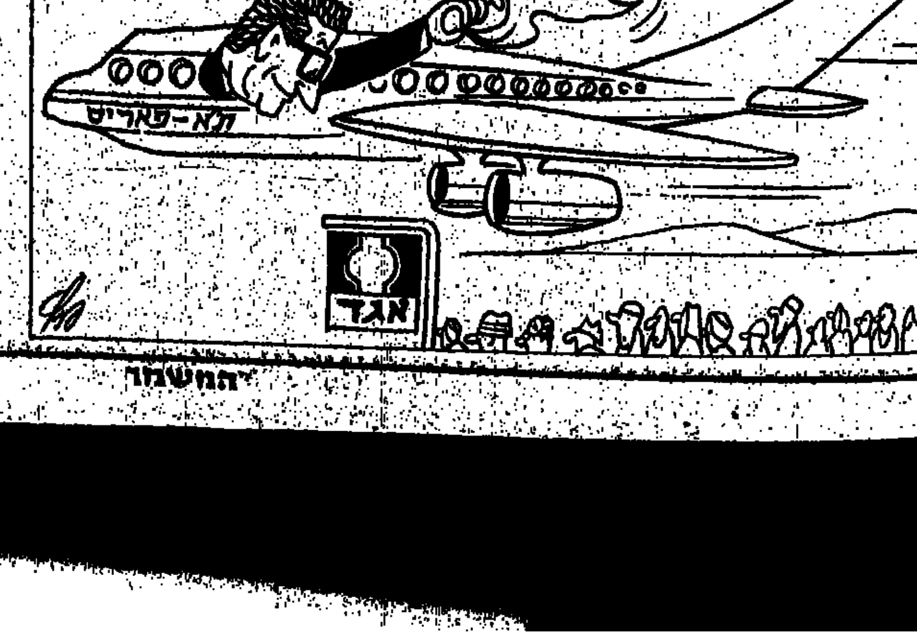

טור החדשות

בנק הפועלים ובל"ל מפחיתים ריבית החובה

בנק הפועלים ובנק לאומי הודיעו אתמול על הפחתת ריבית החובה ללקוחות פרטיים, בעקבות פרסום מדד חודש מאי וההערכות על המדד הצפוי ביוני.

בבנק הפועלים תופחת הריבית בחשבון "סופר עו"ש" עד 3 אחוזים לשנה. הריבית על משיכות־יתר עד 2,000 ש"ח תהיה 2.3 אחוזים לחודש, על משיכות יתר של 3,000 ש"ח החל מ־2.7 אחוזים לחודש ועל סכומים העולים על 3,000 ש"ח — החל מ־3.2 אחוזים לחודש.

בנק הפועלים גם הצטרף לבל"ל בהפחתת הריבית על הלוואות ללקוחות מסחריים. הריבית על הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים בריבית קבועה תהיה 2.5 אחוזים לחודש, והיא תחול על הלוואות בסכומים של 50 אלף עד 150 אלף ש"ח. בל"ל יתן הלוואות בריבית זהה עד חודשיים בלבד ובכפולות של 100 אלף ש"ח. שינויי הריבית בבנק הפועלים ייכנסו לתוקף היום.

בנק לאומי הודיע, כי החל ביום א' הקרוב יוריד את ריבית החובה ב"ויזה עדיף" וב"זכות יתר". ב"ויזה עדיף" תופחת הריבית ל־2.75 אחוזים לחודש, וב"זכות יתר" תופחת הריבית על המסגרת השנייה של משיכת היתר (עד 5,000 ש"ח) לשיעור זהה — 2.75 אחוזים לחודש. במסגרות האשראי האחרות לא יהיו שינויים בשיעורי הריבית.

א.נ.

רביע ראשון 87

תשואה של 10% על ההון העצמי בדיסקונט

קבוצת דיסקונט סיימה את הרבעון הראשון של 1987 ברווח נקי של 17.2 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 2.4 מיליון ש"ח בכל שנת 1986. דיסקונט הוא האחרון מבין חמשת הבנקים הגדולים המפרסם את תוצאות הרבעון הראשון, ובעקבות הפרסום מתברר כי הרווח הנקי של חמשת הבנקים בתקופה זו הסתכם בכ־83 מיליון ש"ח (כ־52 מיליון דולר).

דיסקונט רשם ברבעון הראשון גידול בכל סעיפי הפעילות: האמון גדל בכ־3 אחוזים והגיע ל־20.1 מיליארד ש"ח. הרווח מפעולות רגילות לפני מס הסתכם ב־38.3 מיליון ש"ח, וההפרשות למיסים הגיעו לכ־20.4 מיליון, כלומר כ־53 אחוז. ההון העצמי גדל בכ־4 אחוזים והגיע בסוף מארס ל־742 מיליון ש"ח. הרווח הנקי של קבוצת דיסקונט מהווה תשואה נטו של 10 אחוזים על ההון העצמי בחישוב שנתי. גידול של 7 אחוזים נרשם בהיקף האשראי לציבור, שהסתכם ב־6 מיליארד ש"ח, וגם פקדונות הציבור גדלו בכ־3 אחוזים והסתכמו ב־14.8 מיליארד ש"ח.

מהשוואת נתוני שלושת הבנקים הגדולים עולה, כי בנק הפועלים השיג את הרווח הנקי הגדול ביותר (30.1 מיליון ש"ח) ואת התשואה נטו על ההון העצמי הטובה ביותר — 10.3 אחוזים בחישוב שנתי. דיסקונט, כאמור, השיג תשואה נטו כמעט זהה ואילו בנק לאומי סיים את הרבעון הראשון עם רווח של 19.6 מיליון ש"ח, ותשואה נטו על ההון העצמי של 6 אחוזים.

בין חמשת הבנקים הגדולים ממשיך לבלוט הבינלאומי, עם תשואה נטו של 18.9 אחוז.

סיכום הנתונים מלמד על שיפור ניכר במצבה של מערכת הבנקאות ברבעון הראשון של השנה ומנתונים ראשונים שנאספו לגבי הרבעון השני עולה, כי הוא עשוי להיות לא פחות טוב.

אורי נחשון

רוטנשטרייך פרש מדירקטוריון דיסקונט

ד"ר יהושע רוטנשטרייך סיים את כהונתו בדירקטוריון בנק דיסקונט, בעקבות הוראות המפקח על הבנקים, המגבילות את גיל כהונת הדירקטורים.

ד"ר רוטנשטרייך קשור לדיסקונט מאז ייסוד הבנק, לפני למעלה מ־50 שנה, ומאז 1972 כיהן בדירקטוריון הבנק ואף שימש כיו"ר ועדות הדירקטוריון לביקורת ולמאזן. הוא ימשיך לכהן בדירקטוריון החברה האם של הבנק, אי.די.בי. חברה לאחזקות בנקאיות.

א.נ.

1.1 מיליון ש"ח רווח נקי לבנק קונטיננטל

בנק קונטיננטל, הנמצא בבעלות משותפת של בנק הפועלים ובנק ב.פ.ג. מגרמניה, סיים את הרבעון הראשון של שנת 1987 ברווח נקי מותאם של 1.1 מיליון ש"ח. התשואה נטו על ההון העצמי המותאם הגיעה בחישוב שנתי לכ־14%. הרווח המותאם מפעולות רגילות לפני מס הסתכם ב־1.2 מיליון ש"ח.

ברבעון הראשון של השנה חלה הרחבה בהיקף הפעילות של קונטיננטל. מאזן הבנק ליום 31.3.87 הסתכם ב־429.7 מיליון ש"ח, גידול של 9.3% לעומת 31.12.86.

סה"כ הפקדונות במאזן ליום 31.3.87 הסתכמו ב־351.5 מיליון ש"ח, גידול של 8.3% לעומת 31.12.86.

סה"כ ההלוואות במאזן ליום 31.3.87 הסתכמו ב־339.4 מיליון ש"ח, גידול של 8.6%.

ההון העצמי של הבנק ליום 31.3.87 הסתכם ב־31.8 מיליון ש"ח, גידול של 3.5%.

ברבעון הראשון של השנה המשיך בנק קונטיננטל להרחיב את פעילותו בתחום סחר החוץ, קווי האשראי הייעודיים שהוא מעמיד לרשות המיגזר העסקי בישראל, לתקופות של עד 9 שנים, מקבלים כיום משקל־יתר לנוכח ההוראות הדרשות הצפויות בקשר להיטל על אשראי מחו"ל לתקופות בינוניות וקצרות.

סכנה לפגיעה ביצוא טקסטיל לארה"ב

אם לא יבוצעו השינויים הדרושים בשיטת הסיווג המכסי בארה"ב, האמורה להיכנס לתוקף ב־1 בינואר 1988, ייפגע היצוא הישראלי לארה"ב, בעיקר בענפי הטקסטיל, מתכת, חשמל והאלקטרוניקה וכימיה — מוענים בהתאחדות התעשיינים, בעקבות סקר מקיף שנעשה בהתאחדות. לדברי התעשיינים, עיקר הפגיעה יהיה בענף הטקסטיל.

השינויים בסיווג המכסי צפויים בעקבות המעבר של ארה"ב משיטת הסיווג הנוכחית, שהיא ייחודית לה, לשיטת ההרמוניזציה, המבוססת על הסכם בינלאומי שנחתם ברוצבת ב־1982 והמאפשר להשוות נתונים בסחר הבינלאומי לצרכי מכס.

במשרד התעשייה והמסחר מתייחסים כביטול לסקר של התאחדות התעשיינים. מקור בכיר במשרד טוען, כי בידי התאחדות התעשיינים אין די נתונים כדי לערוך סקר מקיף ולטעון שהיצוא ייפגע. לדברי אותו מקור, עדיין לא התקיימו התייעצויות בנושא זה, ובשבוע הבא תצא משלחת של אנשי התמ"ס לבריסל, לדיונים בינלאומיים בהשלכות של שינוי שיטת הסיווג המכסי בארה"ב.

בתמ"ס מסכימים כי עיקר השינויים נוגעים לטקסטיל, אולם בניגוד לטענות התאחדות התעשיינים, אומרים כי ההשפעות בתחומי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה תהיינה אפסיות.

אורי נחשון

העורך הכלכלי: צבי טימור

ערוץ ראשון

מאת דורית גפן

משהו פגום בקוד המוסרי

לא חסרים אצלנו תירוצים להעדר תנאים סבירים לאנשים זקנים אשר זקוקים לשירותים ציבוריים כמו מוסדות טיפוליים או סיוע סיעודי מסודר. אך מה חשיבותו של תירוץ כלשהו לעומת הסבל והעלבון, שחשים זקנים חולים שאינם זוכים לעזרה ולטיפול מתאימים.

התוכנית „מבט שני" הביאה סרט על מצבם של קשישים חולים, אשר ממתינים לפתרון סיעודי. המעמסה הנופלת על המשפחות (לא תמיד יש לקשישים הללו ילדים) היא בלתי אפשרית. עד מתי תוכל אותה אשה להרים את בעלה המשותק כמה וכמה פעמים ביום ובלילה — בטרם תתמוטט? והרי אין מדובר במחלה זמנית אלא במצב כרוני. כמה זמן יוכלו הילדים של אותו זקן חולה לשלם 1200 שקל לחודש עבור אישפוזו במוסד פרטי — כמה אנשים בכלל יכולים לעמוד בתשלומים כאלה?

חברה שאינה מכבדת את זקניה אינה ראויה לכבוד. משהו פגום בקוד המוסרי והאנושי שלה. משהו משובש בסדר העדיפויות שלה. הזקנים של היום הם הצעירים של אתמול, שכל אחד מהם תרם בדרכו שלו למען החברה והמדינה. הצעירים של היום הם הזקנים של מחר, וזה מה שצפוי להם. ההזדקנות אינה תופעה מיקרית, או בלתי צפויה, ועל כן ניתן לתכנן עבור האוכלוסיה המזדקנת פתרונות מגוונים, על פי הצרכים. כמו כל דבר אחר מדובר כאן בסדר עדיפויות. שכן תכנון וביצוע כאלה דורשים משאבים גדולים.

הסרט שראינו לא היה מפתיע. בעבר כבר הובאו כתבות מזעזעות לא פחות על מצבם של חלק מהזקנים בארץ, בעיקר החולים שביניהם, אלה שאינם יכולים עוד לטפל בעצמם. התזכורת של „מבט שני" העלתה מחדש את סומק הבושה על לחייה של החברה הישראלית, ושל כל אחד מאתנו. אוי לחברה שכך מתייחסת לזקניה. מבין כל האוכלוסיות, הזקנים הם הפחות נשמעים והפחות משמיעים את עצמם. יתכן, כי הדבר נובע בין היתר מהכורח להציג את קלונם ואת ביזויים ברבים. אך זה אינו פוטר את החברה מאחריות לגורלם ולכבודם.

צעירים של אתמול

נופלים בפח

התוכנית „בשידור חוזר" הביאה שיחזור של שלושה מקרי שוד, אשר אחד מהם הסתיים במותו של הנשדד. בניגוד לתוכניות הקודמות היו המקרים הפעם „טריים", כאלה שארעו בטווח של שבועות וחודשים ספורים בלבד. אחת מחולשות התוכנית היתה בשיחזורם של מקרים בלתי מפוענחים, שקרו זמן רב לפני התוכנית, וממילא קשה היה להיעזר בצופים. הפעם המגמה השתנתה, ויש לקוות כי סמיכות הזמן תסייע לאותם אנשים, שראו משהו הקשור באותם מקרי שוד, להיזכר ואולי אף לתרום לפיענוח המקרים הללו.

עורך התוכנית רפי גינת הביא בסיומה כמה וכמה דוגמאות של פריצות וגניבות, המתרחשים כמעט מדי יום. חלק גדול מהם יכול היה להימנע אלמלא סייעו הקורבנות לגנבים. אומנם קל יותר להיות חכם לאחר מעשה, ורבים מאתנו אינם חושדים מראש, ובכסף הכל נותנים אמון באנשים. אך מסתבר כי מוטב להיות חשדן מאשר טיפש. השיחזורים שראינו הדגימו היטב באיזו קלות נופלים אנשים קורבן לנוכלים ולסורצים, וכל מה שנותר אחר־כך זה לשאול — איך נפלנו בקלות כזו בפח.

מזוכיזם ישראלי

רק בישראל, כך נדמה לי לפחות, הופכים את נציב מס הכנסה לכוכב תיקשורת ול„מספר" בתוכניות בידור להמונים. בכל חברה נורמלית אפשר היה לצפות, כי הדבר האחרון שמפיק תוכנית בידור יחשוב עליו, יהיה להביא דווקא את נציב מס ההכנסה לתוכניתו. שכן היתר צריכה גם להסיח את הדעת מטרדות היום־יום, שמס ההכנסה וגבייה הוא אחת מהן. אבל אנחנו הרי שונים ומיוחדים, וכך מושיב אותנו מני מאר מול יאיר רבינוביץ, ומנסה להצחיק ולשעשע אותנו. זה אולי לעג לרש, אבל בהחלט מיותר. אם כבר רוצים, אפשר לעסוק בזה בתוכניות החדשות, אבל במאגזין בידורי, זה כבר באמת מוגזם. ממש מאזוכיזם. לאחר השיחה המשעממת הזאת נראה הקטע עם הנחשים כבידור סוג א' א'. נחשים הם בכל זאת אטרקציה. רובנו פוחדים מהם ואינם מעזים להתקרב אליהם. אבל זה לא מפריע לנו להתפעל מאומץ־הלב, ובעיקר מהידע והמיומנות של מי שלמד להכירם ולהבחין ביניהם ואף מסוגל להתייחס אליהם בחיבה.

עניין רציני

את הדיון, על קצה המזלג, על הסאטירה הישראלית מאז מלחמת ששת הימים, ששמענו במסגרת התוכנית „מצב הרוח", ראוי היה לקיים ביתר הרחבה ופירוט במסגרת תוכנית שלמה, כמו „סוף ציטוט" למשל.

ירון לונדון הסתפק בשאלות כלליות וכוללניות, ואילו אבי עוז ויוסף לפיד הצליחו בקושי רב לפתח ביניהם ויכוח של ממש, שכן המסגרת המצומצמת לא איפשרה זאת. העימות המקווה בין שני המתדיינים, המייצגים מבחינה פוליטית שמאל וימין — לא התרחש, ויותר משלא הסכימו זה עם זה, בלטה דווקא ההסכמה, אם כי בהדגשים שונים.

הסאטירה הישראלית וכותביה ראויים להתייחסות יותר מקיפה ומעמיקה, ולא צריך להמתין לעשור או לאיזה צווידוך כדי לדון בהם בצורה רצינית ויותר בטלוויזיה.

האשה מאחורי

(המשך מעמוד 6)

הגולים נאמר עליו אחרי מותו, שלונדון נמנה עם האנשים הלא־רבים, שאצלם גם היום לא נלווה לתואר „קומוניסט" שמץ של טעם־גנאי. הוא נשאר נאמן לחזון נעוריו ופעל לאורו גם בזיקנתו. הוא היה פעיל במיוחד ב„ועד למען הנרדפים בצ'כוסלובקיה", שהיה ידוע — וידוע עד היום — בשם „ועד לונדון".

לאחר שהגיע לצרפת ולאחר שכתב את „ההודאה", לא הצטרף לונדון למפלגה הקומוניסטית. אשתו ליז — כן. היא ממשפחה קתולית, אך משחר נעוריה התרחקה מכל זיקה דתית. הקירבה והשייכות למפלגה הקומוניסטית היא מורשת משפחתית. כיום גם היא רואה עצמה כ„קומוניסטית ללא כרטיס חבר": „בשנות ה־70 עדיין חשבתי, שיש סיכויים לפעולה מבפנים למען דמוקראטיזציה של המפלגה, ברוח הרעיונות של „האביב של פראג" מ־1968. אבל הפלישה הסובייטית לאפגניסטן וריכוי „סולידריות" בפולין הגדישו את הסאה. פרשתי מן המפלגה".

את ביקורה בישראל רואה ליז לונדון כאילו היה שליחות מטעם בעלה, שלא זכה לה. היא מתפעלת מתנופת הבנייה שראתה כאן וכמובן מן הקיבוץ — התפעלות די מובנת אצל קומוניסטית ותיקה ובעלת חזון. היא ביקרה בקיבוץ העוגן. לאחר שראתה את בתי הילדים ובחדר האוכל נאמר לה, שאין צורך לא בכסף ולא בתלושים כדי לאכול בו. היא מסכמת: „בעיני זה כמו אוטופיה מתגשמת".

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

מוסיקה

משעשע

מאת מדי שני

תזמורת סימפונית חיפה, אופירה לילדים במערכה אחת „שמוליק הסופרמן", מוסיקה ותמליל: אלכסנדר סינברגר, עברית: יעקב גת, תפאורה ותלבושות: המכללה לעיצוב של הויצו־קנדה־ויצו־זפה; ע"ש גולדמוולד. משתתפים: טרי גבור (סופרן); חנה צור (מצו־סופרן); מיכאל כהנא (טנור); איזי ברונשטיין (בריטון) וערן לביא (רקדן). מנצח ומנחה: סטנלי ספרבר. אודיטוריום חיפה, 11.6.87.

הרבה גורמים שיתפו פעולה טובה להפקה מקורית ישראלית של אופירה לילדים „שמוליק הסופרמן". זו האופירה השלישית של המלחין, התמלילן והבמאי אלכסנדר סינברגר. שתי האופירות הראשונות „שליט אטלנטיס", שנכתבה בגטו טריזינשטט והאופירה „אושוויץ 44" בוצעו בתל־אביב ובירושלים ב־1982. האופירה הקומית „הכוס", השנייה שנכתבה בארץ, שודרה בקול המוסיקה.

תזמורת הסימפונית חיפה הופקדה על הצד המוסיקלי, ואילו תלמידי שתי המגמות לארדיכלות ולעיצוב אופנה במכללה לעיצוב טיפלו בתפאורה ובתלבושות. צוות מצומצם של מבצעים, ארבעה זמרים ורקדן הגישו את תפקיד הסולו. על כולם ועל הכל ניצח בחן וביעילות המנצח שהיה גם המנחה, סטנלי ספרבר, שיצר קשר מידי ומתמיד עם כולם, כולל קהל המאזינים המשפחתי.

זמרת הסופרן טרי גבור שיכנעה אותנו בתפקיד הילד שמוליק, מלובש בתחפושת סופרמן, הוא צופה בסרט על סופרמן בטלוויזיה, ואינו נענה לבקשתה של אמו להכין שעורים ולנגן בכינור. בספור הדמיוני, המתאר את חלומו של שמוליק, הכל אפשרי: הפרופסור, מיכאל כהנא, מביא לו את הרובוט שלו אשר יצילנו מכל הצרות. וכפי שמוצג בסרטים יש מקום גם לפיראט. הבריטון איזי נותן־ המנצח את הילד וגוזל את הרובוט.

הסוף הוא עליז. הסולנים מבקשים ... מרכיבים אקורד מסיים, ומכריזים „... האופרה". ויש לציין את הרקדן ערן לביא, תלמידו של הפנטומימאי יורם בוקר ... הרובוט, והאמא הטובה, חנה צור ... בנה ומצילה אותו מכל הצרות של ...

המחזה משעשע ודי מהנה, הוא ... ציון דרך בחיי התרבות בעיר ... מוסיקלי חינוכי כפי שציין ... שהתשובה איננה חלקה ... המחנכים, שליוו את הילדים ...

„שמוליק הסופרמן" מימין: חנה צור, ערן לביא, טרי גבור, איזי בורנשטיין, מיכאל כהנא

פסטיבל ישראל 87'

הבינוניות שולטת

מאת אורה בן דרור

פסטיבל ישראל ה־14.6.78, מרתון בטהובן, הסימפונייטה הישראלית באר־שבע, מנצח מנדי רודן, סולנים: אדה מוזר סופרן; גדעון לבנטל פסנתר; אורי פיאנקה בינורו; דוד גרינגאס צ'לו. בתוכניות סונטה לצ'לו מס' 3 בלה מז'ור אופוס 69; שמיניה לכלי נשיפה אופוס 103 הפתיחה „קוריולאן"; קונצ'רטו לפסנתר מס' 5 „הקיסר" אופוס 73; אריה מתוך פידליו אופוס 72; הקונצ'רטו המשולש אופוס 56 ברו מז'ור, וסימפוניה מס' 7 בלה מז'ור אופוס 92.

היו אלה ארבע וחצי שעות צפופות של הרבה בטהובן, ואין זה חדש, כי כמות לא מחפה על איכות. כמו בכל מרתון היו גם כאן עליות וירידות, אבל בדרך כלל הבינוניות שלטה בכל.

הדומיננטיות של הפסנתר היתה בעוכריה של הסונטה לצ'לו ולפסנתר. מהצ'לן עוד ניתן היה להנות, אבל דפיקות הפטישים ונסיונותיו העקשניים של ג'רום לכנטל לחצוב בפסנתר הכבידו על השמיעה.

השמיניה היתה שקופה וחיננית, ללא יומרות. זמרת הסופרן הפגינה קול בעל פוטנציאל, אך ההגשה הבימתית היתה כל־כך מוגזמת ופטטית, כמו הציגה פרודיה על זמרת אחרת. גם בקונצ'רטו ... בסימפוניה היו בהחלט רגעים ... הגדול של סימפוניה על קונצ'רטו ... שאין בה תפקיד לפסנתר. כאן ניתן ... מהמתקפה של לבנטל בקונצ'רטו ... שם הוא ניהל מאבק נחוש ... המשפטים הליריים ביצע בחלקלקות ...

אם התזמורת היתה נוספת ... ומביאה הרבה בטהובן לבני הנוער ... בהחלט צעד חינוכי ובונה, אבל ... צריך פסטיבל.

ומה בכלל טוב במרתונים? ... לעייף נגנים ומנצח במשך כל ... שעות? שלא לדבר על המאזינים.

קולנוע

נערת הטלפון והלורד

„נערת ליווי" בקולנוע „קרן אור" בחיפה

מאת יעל ישראל

סיגורני וויבר, מה נערה נחמדה ומחונכת כמוך עושה במקצוע העתיק, ועוד להסתבך בקנוניית פטרו דולרים בינלאומית. נו, נו, נו. לא יפה.

אחרי שהועמדה למרס האוסקר על תפקידה בקצינת חלל אמיצה ומוסרית בסרט הפעולה הפמיניסטי לעילא „שובו של הנוסע השמיני", שבה סיגורני וויבר בתפקיד שונה לחלוטין בסרט „נערת לווי". עדיין כאשה עצמאית, אבל קצת אחרת. ביום היא דוקטורית ממושקפת ושאפתנית ליחסים בינלאומיים, ובלילה היא נערת טלפון זוהרת ושלוחת יצרים המומחית ליחסים צמודים מסוג אחר.

היא לא מחפשת את מר גודבר. דר' סלוטר הרצינית יודעת יפה יפה, מה עושה מאדאם לורן החשקנית בלילות. השינוי הדרסטי מהבוקר ללילה קרה אצלה מתוך שיקול שכלתני וקר. אחרי הכל המחירים האמירו לאחרונה בלונדון, וגם אינטלקטואלית שכמותה חושקת בחשבון פתוח. ולהתפנק קצת עם צ'ינצ'ילה, ומישהי הרי כבר אמרה, שיהלומים הם ידידיה הטובים ביותר וכו' ולעזאזל עם פמיניזם. או לפחות זוהי דעתם של יוצרי הסרט על הנשים כולן, כלשון הבדיחה הידועה: על זה שאת זונה כבר הסכמנו, מה שנותר לנו זה לסכם את המחיר שלך.

כך שאל למשקפיים האמורים להטעות אתכם. סיגורני עוד תחשוף חמוקים חמודים עת תרכב מעורטלת כולה על אופני הכושר, כמצוות שגיונות הקליינטים הנחמנים שלה. רמז קטן, לרובם שמות כמו אחמד ונדים וסלים, וכשהיא מקפצת כרצונם מקפצת לה בין ניצני שדיה גם שרשרת זהב עם מדליון הסער הערבי, שנתן לה מי מהם.

דר' סלוטר דווקא מחבבת את הפלסטינאים והסעודים הנדיבים שלה בתוקף תפקידה כמחממת יצועם, וכדוקטורית יצוגית במכון ללימודי המזה"ת. שם היא חובשת משקפיים בבקרים. אגב, יומניה של המאדאם הניו־יורקית הנודעת, קסווירה הולנדר, ממש מחווירים לנוכח הסיפורים הפיקנטיים מה־מקצוע שהדוקטורית מספרת לקליינט שהיה למאהבה, הוא לורד בולנק האריסטוקרט (מייקל קיין).

פוליטיקה בינלאומית ומסרים חברתיים ארוגים בעלילה לחלוחית היו תמיד חביביו של יצרן רבי המכר האמריקני, פול ת'רו, שעל פי ספרו „דר' סלוטר" מבוסס הסרט „נערת לווי". ספרו הקודם שזכה לעיבוד קולנועי הוא „מפרץ מוסקיטו", שהפך לסרט עתיר מסרים חברתיים יומרניים על המערב המתפורר בידי הבמאי פיטר וו'יר. הפעם רקח ת'רו סקס ופוליטיקה וזוהי תערובת מפוצצת שעובדת היטב ביחד. בערך כמו טשולנט וחמינדוס. ת'רו, והבמאי בוב סווים לוקחים אותנו אל העיר, בה התרחשו הרבה סרטי מזימות בינלאומיות, ללונדון, ואל רחובותיה, בהם שורצים לאלפים רודנינו העשירים מהנסיכויות שהגיעו בארמון נשים מלא, כדי לחמיר את הפטרו דולרים שלהם במוצרים של הרודס.

דוקטור סלוטר המסכנה מסתבכת איתם בעוד מאהבה הלורד הנאצל שולח עינו לפרס נובל לשלום ומארגן בחשאי מפגש ... ישראלים פלסטינאים לבין סוריה ... קמפ דיוויד יראה אנרכוניסטי ... הפלסטינאים שרוצים לתרפר את ... ההיסטורי מנצלים את הדוקטורית ... דרכה ללורד ולרצוח אותו לפני ... במזרח התיכון.

ת'רו רק שכח לציין: מי יגן על ... שיחזורו מהפגישה עם פלסטינאים ... בכלל להזכיר את השם המפורש ... חסויה. המרקחת הפוליטית ... ליווי" היא מבולבלת לגמרי ... מי היא מכוונת. בעליל נראה ... הכללית לתקוף את הערבים ... השולטים בעולם. בסרט זו ... והפך לערבי הלקלק עם ... זהב לרוב, ממש כפי שהציגו ... בסרטים האנטישמיים. הערבים ... בהחלט רשאים לכעוס על ... והלא מחמיא שהדביק להם ... הזה, שבנוי על פי משוואה ... הנשים זונות, כל הערבים — ... ריסטים.

„נערת לווי" – שתי פנים לדוקטור

המפתחות בפנים

בעריכת יואב אביב

70% הצלחה לתלמידי תיכון שלמדו נהיגה בבית־הספר

כ־70% מתלמידי התיכון שלמדו נהיגה בבית־הספר הצליחו כבר במבחן העיוני והמעשי הראשון. זה שיעור הצלחה גבוה יותר לעומת תלמידים בני אותו גיל שלמדו נהיגה במסגרת פרטית. אצל אלה ההצלחה ביניהם ב„טסט" הראשון נמוך מ־50%.

נתונים אלה מסר מנהל המחלקה לטיפול בתלמיד במשרד החינוך והתרבות שי גדיש. מסקנות תוצאות ניסוי בלימוד נהיגה בבתי־הספר העל־יסודיים שנערך מטעם משרד החינוך והתרבות בשיתוף משרד התחבורה.

הניסוי נמשך חמש שנים. השנה נלמד הנושא בכ־40 בתי־ספר על־יסודיים במחוזות ירושלים, תל־אביב, המרכז והדרום. תוכנית לימודי הנהיגה בבתי־הספר מופעלת על־ידי המחלקה לטיפול בתלמיד ואגף הרישוי במשרד התחבורה באמצעות חברת „נתיבים" אשר מעבירה השתלמויות למורי הנהיגה, מפיקה את חומר הלימודים ומבצעת מעקב בבתי־הספר.

הדגש העיקרי בתוכנית הניסויי החדשה הוא שהלימודים מכוונים לחינוך תעבורתי במובן הרחב ביותר ולא רק לשם הוצאת רשיון נהיגה. הלימודים כוללים 20 שעות עיוניות בכיתה (שניתנו חינם באדיבות מורי הנהיגה) ו־22 שעות לימודי נהיגה מעשיים.

כזכור, המליצה לאחרונה ועדת מומחים, בראשות פרופ' עזרא סדן, שבדקה את לימוד הנהיגה בישראל, להרחיב בהדרגה את המסגרת הנסיונית של לימוד הנהיגה בבתי־הספר עד להפיכתו כמקצוע חובה בכל בתי־הספר העל־יסודיים במדינה. חובה זו תחול, לפי הצעת הועדה, על הלימודים העיוניים לפחות כאשר החלק המעשי יוצע גם הוא בתנאים הולמים לכל התלמידים.

בימים אלה החליטו משרד החינוך ומשרד התחבורה להרחיב, החל משנת הלימודים הבאה, את היקף לימודי הנהיגה ולהציע את התוכנית לכל בתי־הספר העל־יסודיים שיהיו מעוניינים להפעילה. לאחרונה הכניסו מנהלי בתי־ספר על־יסודיים מסויימים פרוייקטים של לימוד נהיגה שאינם מאושרים על־ידי משרדי החינוך והתחבורה. פעולה זו מנוגדת לחוק. משרד החינוך שלח חוזר לכל המנהלים שבו הודיע כי התוכנית המאושרת להפעלה היא זו המופעלת באמצעות חברת „נתיבים" בלבד ואין להתיר הפעלת תוכניות לימודים אחרות בנושא.

שני המשרדים יקיימו הקיץ השתלמויות מיוחדות להכשרת מורי נהיגה שילמדו בבתי־הספר. עד כה רק ארגון מורי הנהיגה בחיפה מסרב לשתף פעולה בנושא זה ואגף הרישוי במשרד התחבורה מקיים מו"מ עם נציגי הארגון כדי להבטיח שגם תלמידי בתי־הספר בחיפה יוכלו ללמוד נהיגה בצורה הנכונה והטובה ביותר.

יעקב דביר

שמנים חדשים ל„סונול" ו„פז"

חברת „סונול" הודיעה בשבוע שעבר על תחילת שיווקו של שמן מנוע חדש בישראל „סונול 1". השמן החדש מיועד למנועים עתירי־ביצוע וביצועים, דוגמת מנועי הטורבו, הפיאט אונו טורבו, גולף G.T.I. אודי 200 טורבו.

לדברי מנהלי חברת סונול, מורכב השמן החדש על בסיס חומרים סינטטיים והוא פותח במיוחד לשימוש במנועים רבי־עוצמה.

לדברי „סונול", פיתוח המנועים החדשים בעלי ההספק הגבוה הפועלים בטמפרטורות גבוהות הביאו לדרישה לשמן, היכול לפעול ביעילות בטמפרטורות אלה ולאורך זמן.

גידול צי הרכב, המצויידים במנועים אלה, הביא לביקוש לשמן בקנה־מידה ... לדברי אנשי „סונול", ... בפיתוחו של השמן החדש.

חומרי הגלם הבסיסיים מהם מיוצר שמן המנוע החדש „סונול 1" הם פחממנים סינטטיים המשולבים בחומרים אחרים למניעת בליה והתחמצנות.

על פי נתוני היצרן, השמן החדש בעל יציבות תרמית גבוהה ושיעור צמיגותו נשמר ללא שינוי גם לאחר תקופות שימוש ממושכות.

יצרני השמן טוענים עוד, כי השמן מקטין את החיכוך במנוע בצורה ניכרת ביחס לשמנים אחרים, ובשל חיכוך קטן יותר בין חלקיו הנעים של המנוע, זוכה המנוע לעליה ... לדבריהם. רווח מקבוצת הגראנד־פרי של „וויליאמס", העושה שימוש בשמן החדש, שנרשמה עלייה של כוחות־סוס בהספק מנועי מכוניות המירוץ. עוד אומרים ב„סונול", כי השמן שומר על ניקיון תאי השריפה ומקטין את צריכת השמן של המנוע. בשוק קיימים שמנים נוספים ותוספות לשמנים שיצרניהם טוענים לתוצאות דומות בעת שימוש.

מחירו של השמן החדש של סונול הוא 16 ש"ח לק"ג, לעומת 3.70 ש"ח בלבד לק"ג שמן שמשווקת החברה.

גם חברת „פז" הודיעה בשבוע שעבר על תחילת שיווקו של שמן חדש רב־שימושי מתוצרת „קסטרול" בשם „מולטיפלנט". לדברי „פז", מיועד השמן החדש לשימוש בציוד מכני כבד ועיקר ייחודו הוא ברב־שימושיות. השמן החדש מיועד לשימוש במנועי הציוד המכני הכבד, במערכות ההידראוליות שלו, וכן בתיבת ההילוכים ותמסורות שונות של ציוד זה. יצרנית השמן „מולטיפלנט" אומרת, כי פיתוח שמנים רב־שימושיים מביא לחיסכון בייצור השמן ובמחיר עלותו של השמן לצרכן. כמו כן אומרים ב„פז", כי שימוש בשמן אחיד למערכות אחרות מביא גם לפישוט הטיפול והאחזקה השוטפת של הכלים המכניים.

יואב אביב

היה מוגן

הבו לנו מים

ימי הקיץ הלוהטים יש השלכות מיוחדות למערכת הקירור של המכונית. המים עלולים להתחמם יותר על המידה. אם אינך מבחין בעוד מועד כי טמפרטורת המים במצנן (רדיאטור) עברה את גבול המותר, עלול הדבר להסתיים בנזק כבד למנוע.

יש לדאוג לאחזקה נאותה של מערכת הקירור בכל ימות השנה וביְמוֹת הקיץ החמים בפרט. את הסיבות לחימום־יתר מחלקים לשניים:

- חימום־יתר הנובע מתקלה במערכת הקירור.
- חימום־יתר הנובע מפעולת מנוע לא תקינה, כגון: עיתוי הצתה לא נכון, מרווח שסתומים לא נכון, מערכת פליטה סתומה ועוד. גם בלמים תפוסים, נהיגה לא נכונה ושמפורשות הסביבה הם סיבה לחימום־יתר במקרים רחוקים מאוד.

כידוע, קירור המנוע מתבצע על־ידי זרימה קבועה של נוזל קירור שהוא מים, המוזרם באמצעות משאבה סביב החלקים הלוהטים ויוצא מראש־המנוע. מנוע ממוצע עשוי לשאוב כ־30 אלף ליטר בשעה. אילו לא היו מצליחים להפיג לפחות שליש מחום המנוע על־ידי מחזור קירור יעיל, היו רבים מחלקי המנוע מתחממים עד כדי המסה.

אם כל נהג יבצע את בדיקת מערכת הקירור, אפשר למנוע כמעט כליל את הליקויים והתקלות במערכת הקירור. מערכת קירור עשויה לפעול בצורה תקינה במשך שנים, אם נשמור על נקיונה ותקינות חלקיה. בדיקת המערכת כוללת בחינת כל חלק במערכת, שניתן להגיע אליו, הכוללת מתחיל בגופת המצנן (מכסה הרדיאטור) דרך רצועת המאוורר, צינורות המים, ופלה במשאבת המים. אחד הסימנים לתקלה במערכת הקירור היא נוכחות משקע מקניף שמנוני וחלודה במכסה העליון של המצנן. יש לשים לב במיוחד לגובה פני המים. חוסר מים עשוי לגרום להפסקת הקירור. עודף מים יגרום לזרימה מיותרת של מים ותוצאה דרך צינורית הגלישה (צינורית גלישת המים), ולאחרון נוזלים. כאשר בודקים את גובה מי הקירור יש לשים לב גם אם אין סימני חלודה או משקעים במים. אם מבחינים בסימנים אלה בעוד מועד, ניתן להפסיק את התופעה על־ידי הוספת חומרים כימיים. גובה פני המים אינו אחיד בכל כלי הרכב, אך ברוב המקרים יש להקפיד שפני המים יגיעו עד 2־3 ס"מ מתחת למכסה המצנן.

חוסר מים מעיד בדרך־כלל על דליפה. את הדליפות האפשריות יש לחפש במצנן, בזרנוקי המצנן, בקליפסים העוטפים את צנורות הגומי, בברז הריקה, במשאבת המים, באטם ראש המנוע ובזרנוקי מתקן החימום. דליפות קלות במצנן ניתן להפסיק, באופן זמני, על־ידי יציקת נוזל כימי מיוחד לתוך המצנן. דליפות חזקות דורשות פירוק המצנן ותיקונו היסודי.

רצועת המאוורר ממלאה תפקיד חשוב במערכת הקירור, על הרצועה להיות מתוחה, כדי שתוכל להניע את המאוורר. כלי להחליק על הגלגלות. כדי לבדוק את מתח הרצועה יש ללחוץ באצבע על מרכז הרצועה. אם הרצועה נמתחת יותר מעובי אגודל, יש צורך למותחה. יש לבדוק את הצד הפנימי של הרצועה, אם הופיעו סדקים או פיצוצים, אם הרצועה חלקה ושחוקה, היא עלולה להיקרע ולגרום לרתיחת מי הקירור. מתיחת הרצועה או החלפתה הם פעולות קלות יחסית, שאינן דורשות מקצועיות או ציוד מיוחד. רצועה רפויה מדי תגרום לחימום־יתר ולהשפיע לרעה על פעולת הדינמו או האלטרנטור. רצועה הדוקה מדי, מפעילה כוח גדול מדי על המיסבים המניעים. את הרצועה מתקינים על־פי הוראות היצרן בלבד.

י. מושקוביץ

מנוע חדש לאליסון

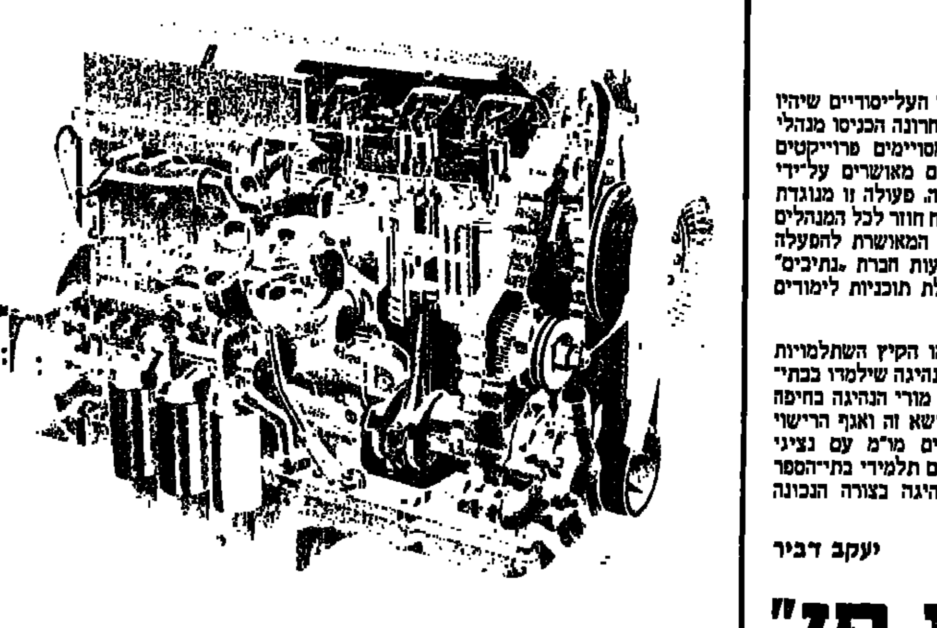

חברת „דטרויט דיזל אליסון" מקבוצת ג'נרל מוטורס סיימה את פיתוחו של מנוע דיזל חדש „סדרה 60", והיא הודיעה על תחילת שיווקו בישראל באמצעות חברת „דיזל הנדסה". המנוע החדש מיוצר בשני נפחי מנוע בסיסיים — 11.1 ליטר 6 צילינדרים 250 כוחות־סוס ומנוע בנפח 12.7 ליטר 6 צילינדרים 400 כוחות־סוס. כל המנועים מצוידים במגדש „טורבו" ובמערכת הזרקת דלק אלקטרונית.

יעקב דביר

הבהובים

לפנות נפגעים

קראתי בעניין את הכתבה שפורסמה בעיתונכם ב־11.5.87, מברך אתכם על ההתייחסות לנושא העזרה הראשונה. עם זאת, בכיתוב שמתחת לתמונה, נאמר: „החוק אומר: לפנות נפגעים, מד"א אומר: חכו לנו נגיע מהר, מה לעיבוּת?" וככן, התשובה לשאלה אינה פשוטה. יחד עם זאת, החוק האוכר לפנות נפגעים, שונה באפריל 84 ביוזמת מד"א (התיקון מצ"ב).

עד השינוי אכן חייבו תקנות התעבורה כל עובר־אורח לפנות את הנפגעים מיידית לטיפול בבי"ח. במציאות קרה לא אחת כי „טוב־לינבס" של האזרחים וההנחיה המפורשת בתקנות הביאו לפינוי בלתי־נכון שגרם נזק, לעתים חסר־תקנה, לפצועים. מהניסיון בשטח של שירותי ההצלה של מגן־דוד־אדום וממחקרים שערך המינהל לבטיחות בדרכים, התברר כי כמעט תמיד היה עדיף להשתהות מספר דקות נוסף בשטח ולחכות לפינוי מקצועי מאשר להעביר פצוע בצורה בלתי־מקצועית ע"י אזרחים במכוניתם הפרטית.

משה דיין
דובר מד"א

ואלה הנחיות מד"א:

הבטחת איזור התאונה למניעת נזק נוסף

החנה את רכבך במרחק מה מאיזור התאונה, כבה את המנוע והדלק אורות מהבהבים. הצב משולש אזהרה לצד הדרך (100 מטר ממקום התאונה).

בלילה האר את מקום התאונה בפנסי מכוניתך אך הקפד שלא לסנוור נהג הנוסע בכיוון הנגדי.

המתנה לרכב הצלה

לפי החוק: יש להזעיק למקום התאונה את שירותי ההצלה הנחוצים ולהמתין ליד הנפגע עד שיגיעו. אסור לחלץ נפגע מתוך הרכב וכן אין לפנותו ברכב פרטי. אולם, במקרים מסויימים יש לחלץ את הנפגע באופן מיידי ולפנותו ברכב פרטי, כפי שמפורט להלן:

אזעקת עזרה

כשאתה מזעיק עזרה מסור את הפרטים הבאים: מיקום מדויק של התאונה; מצב הפצועים ומספרם; אם יש פצועים לכודים; אם יש כלי רכב בוערים; אם אין טלפון במקום, מלא הפרטים בתלוש המצ"ב ומסור אותו לאדם הראשון החולף במקום.

חילוץ ופינוי חירום

המקרים בהם מותר לחלץ נפגע מתוך רכב:

1. כאשר ברור שאם הנפגע יישאר ברכב ייגרם לו נזק נוסף:
   א. הרכב בוער.
   ב. הרכב לא יציב ועלול להתדרדר.
   ג. הרכב עלול להפגע שוב ע"י תנועה מהירה מתקרבת.
2. כאשר נראה שהנפגע מצוי במצב הדורש טפול מציל חיים מיידי ולא ניתן לתת את הטפול כשהוא בתוך הרכב:
   א. הנפגע נראה חסר הכרה ולא נושם.
   ב. נראה שדרכי האויר של הנפגע חסומות.
   ג. הנפגע סובל מדימום חיצוני חזק.

מקרים בהם מותר לפנות את הנפגע ברכב פרטי:

כאשר מקום התאונה מרוחק ממקום יישוב ועלול לחלוף זמן רב עד להזעקת עזרה והגעתה, מותר לפנות את הנפגע ברכב פרטי תוך הקפדה על הפרטים הבאים:

1. נפגע מחוסר הכרה יפונה בשכיבה על הצד.
2. נפגע שאינו נושם, חובה להמשיך בהנשמה במהלך הפינוי.
3. התייחס לכל נפגע כאל נפגע גב והשתדל לפנותו במינימום של טילטולים ומ... לכופפו.

להלן תקנות התעבורה כמ־1.4.84:

סעיף 144 (א)

התקנה הישנה: (2) יגיש לכל אדם שנפגע באותה תאונה עזרה מתאימה, שביכלתו להגיש באותן הנסיבות לרבות העברת הנפגע לתחנת עזרה ראשונה, לבית חולים או לרופא לשם טיפול, אם יראה שטיפול כזה נחוץ או אם זוהי משאלתו של הנפגע.

התקנה החדשה: (2) בהתאם לנסיבות המקרה ומקום התאונה, יגיש לכל אדם שנפגע באותה תאונה עזרה מתאימה ובמיוחד:

(א) ידאג למניעת כל נזק נוסף לנפגע;

(ב) יגיש לנפגע עזרה ראשונה שביכלתו להגיש על פי הכשרתו.

(ג) יזעיק למקום התאונה את שירותי ההצלה המקצועיים הנחוצים על פי נסיבות המקרה ובין השאר, אמבולנס משטרה, ומכבי אש;

(ד) ימתין ליד הנפגע עד להגעת שירותי ההצלה המקצועיים;

(ה) במקום שאין אפשרות לפנות את הנפגע באמבולנס ידאג להעברתו ברכב מתאים אחר לתחנת עזרה ראשונה, לבית חולים או לרופא.

ערב שכולו לו סילבר

הכדורסל נפרד הערב, ב־8 בהיכל הספורט ביד־אליהו, מאחד מטובי שחקני מכבי תל־אביב בכל הזמנים – לו סילבר ★ כוכבי אירופה כבר התאמנו בהיכל והותירו רושם אדיר ★ מיקי ודורון שיתפו פעולה באימון „למען לו סילבר" ★ רלף קליין: „אם לא נשמור בהגנה הם יהרגו אותנו" ★ כשאומרים הם מתכוונים לניקוס גאליס, דראזן פטרוביץ, סמיטס, ריבה, דקורי וחבריהם

ערב הצדעה רב משתתפים נערך אמש לכבוד הכדורסלן לו סילבר לרגל פרישתו ממכבי תל־אביב. על מדשאות „מלון דניאל" בהרצליה ברכו את הכדורסלן אישים רבים ובין האורחים היו שחקני מכבי תל־אביב מכל הזמנים וכן שחקני נבחרת אירופה שהגישו שי לכדורסלן בידי הקפטן אנטולי ריבה ופרחים למיכל, רעייתו של סילבר. מידיו של סטניסלב קרופיליאק מצ'כיה. סילבר שהיה נרגש ביותר הודה למאות האורחים ואמר: „תמיד השתדלתי לעשות כמיטב יכולתי להרום בכל מסגרת שהופעתי בה".
שחקני מכבי תל־אביב ונבחרת אירופה, כולל המנהל המסור של מכבי תל־אביב שמואל מחרובסקי, ורחל דיין, אלמנתו של משה דיין ז"ל שהיה ידיד המחלקה קיבלו תשורות – שעונים. בתמונה נראה סילבר מחייך לעברו של מיקי ברקוביץ באימון מקדם לקראת המשחק הערב. (צילם: עוזי קרן)

מאת יצחק ויסהוף

דורון ג'מצ'י ומיקי ברקוביץ, שני הכדורסלנים הישראלים שהיו בכותרות בשבועיים האחרונים, נפגשו אתמול אחר־הצהריים בהיכל הספורט ביד־אליהו באימון קבוצת מכבי תל־אביב המתכוננת למשחק הערב נגד נבחרת אירופה ב־8.30 לכבודו של הכדורסלן לו סילבר.

ברקוביץ וג'מצ'י לא החליפו מילה ביניהם אך שיתפו פעולה באימון. „השתדלתי לשתף פעולה עם מיקי. היה אימון רגיל. לא היה בו שום דבר מיוחד. לא רק מיקי לא אמרתי שלום אלא לעוד שחקנים. שמחתי לראות את כולם. אני ממשיך את העונה שעברה. באתי להתאמן לקראת המשחק לכבודו של סילבר, אין הרבה זמן וזהו" אמר דורון ג'מצ'י קפטן נבחרת ישראל המשתייך לנבחרת אירופה אך הערב ישחק בשורות מכבי תל־אביב.

„לא רוצה להתייחס לבעיה שיש לי. באתי לשחק לכבודו של לו וזהו ארוע מכובד מכדי להתעסק בקטנות. אני מקדיש את הערב ללו סילבר ומקווה כי הוא יזכור אותו לטובה כל ימי חייו. שחקן זוכר בדרך כלל את הסוף ונקווה שהסוף של סילבר יהיה מאושר. אני בכל אופן אנסה לעשות לכבודו את הטוב ביותר" דברי מיקי ברקוביץ'.

13 שחקנים התאמנו בשורות מכבי תל־אביב כאשר אימון בכורה היה למוטי דניאל, איציק כהן וגלעד כץ. וילי סימס הספיק כבר להכיר את חבריו החדשים ודמות חדשה נוספת היתה של המאמן רלף קליין ששב לאחר 4 שנים בהם אימן בגרמניה.

אחרי לחיצות ידיים, צילומים משותפים דיבר קליין על המשחק הערב. קליין ציין כי עיקר משחקה של מכבי התבסס על הגנה. „אם לא תהיה הגנה הם יהרגו אותנו (נבחרת אירופה). אסור לתת לסנטר סמיטס (2.21) לקבל כדורים. צריך להרחיקו מהסל" אמר קליין.

לו סילבר, גיבור השמחה, לא החל את האימון עם חבריו, הוא קבל טיפול בידו מעסיין הקבוצה אורי בהרב שנפגעה שלשום. רק לאחר רבע שעה הצטרף סילבר לחבריו המתאמנים. שחקן מכבי נוסף שישב על הספסל היה גרג קורנליוס שהגיע רק אתמול מארה"ב אך לא התאמן כיוון שנפגע בכף ידו.

סילבר בטוח בחמישיה

רלף קליין מאמנה החדש של מכבי תל־אביב היה נרגש אתמול לאחר האימון הראשון עם חניכיו הישנים־חדשים: „החבריה מבינים מפעם ראשונה מה שמסבירים להם. בגרמניה היה צריך להסביר כל דבר 10 פעמים. קשה להם לתפוס" סיכם קליין את אימון הבכורה שלו לאחר 4 שנים.

קליין אמר שהוא מחפש כוח גבוה למשחק הערב ועקב מכה שקיבל הוא מודאג מאוד.

בקשר לבעיית ג'מצ'י־ברקוביץ אמר קליין: „עד המשחק אני מתכוון לשוחח עם שניהם כל אחד לחוד וביחד. כדורסל זו שפה בינלאומית ומי שעולה למגרש משתף פעולה עם זה שבקבוצה שלו. אני מאמין שיהיה בסדר."

המאמן ציין כי רק 3 שחקנים בטוחים בחמישיה הערב: דורון ג'מצ'י, קווין מאגי ולו סילבר המיועד לשחק. כמו כן וילי סימס עשה רושם מצוין ואף הוא יפתח כנראה.

„אנו משחקים בשביל לו סילבר. לא חשובה התוצאה הסופית, העיקר שהמשחק יהיה יפה" ציין קליין.

פרידה נעימה

„לו יהיה". „סילבר שווה זהב". „אם אין אני לי, לו לי". אלה הן רק חלק קטן מהכותרות שסופקו ללו סילבר בשנות משחקו במכבי תל־אביב.

הערב יסתיים הפרק המפואר של לו סילבר ככדורסלן. נבחרת אירופה וקבוצתו יצדיעו לו במשחק שמכבית הכל.

לפרידה דומה זכו עד כה תנחום כהן־מינץ וטל ברודי. סילבר מצטרף איפוא לרשימה מכובדת זו.

אנחנו מודים לסילבר על פעילותו בכדורסל הישראלי. קצת כואבים את העובדה שהוא חי ומתפרנס בגולה אבל זה לא העיקר. אחרי הכל הוא הגדול של סילבר ומערכת „על המשמר" מצטרפת למברכים.

מוטי חביב

גאליס ויתר על ים

מאת יצחק ויסהוף

ניקוס גאליס, כוכב נבחרת יוון ונבחרת אירופה, הגיע אתמול ראשון להיכל הספורט ביד אליהו לאימון נבחרת אירופה לקראת המשחק הערב. גאליס ויתר על טיול בירושלים לשם יצאו שחקני נבחרת אירופה ונשאר בתל אביב כדי להעניק ראיונות לרשתות טלוויזיה שונות מאירופה וגם לטלוויזיה הישראלית.

מאמן נבחרת אירופה סאבל פטרה ביקש לפני אימון נבחרתו מהעתונאים הרבים שצפו לעזוב את האולם לעשר דקות כדי שיוכל לתת הוראות לחניכיו. העתונאים הישראלים סרבו כמובן לעזוב את האולם והמאמן הצ'כי נכנע והחל את האימון בנוכחותם.

לאון ונדל, מנהל נבחרת אירופה, מסר כי נבחרת אירופה תפתח כנראה בהרכב שיכלול את גאליס, ריבה, פטרוביץ', דקורי וסמיטס. יתר שחקני הנבחרת הם יאנאקיס, קרופיליאק, ברנקוביץ', מגניפיקו ודורון ג'מצ'י שישחק במכבי תל אביב.

במשחק ישפטו ז'יגאס מיוון ופסטריס משוויץ שגם לו יהווה הערב משחק פרידה.

כך יצאתי מהאולם בפיראוס

מאת ישראל פז

שעת חצות ביום ראשון ליד ההיכל בפיראוס. שעה וחצי אחרי טקס הסיום. כדורסלני יוון, אלופי אירופה החדשים, סגורים ומסוגרים בחדרי־ההלבשה. הם חוששים לצאת. מאות אלפי אנשים, שנהרו מכל העברים, הקיפו את האולם כשהם מריעים ומתופפים ברגלים.

היינו ארבעה עתונאים — שני הולנדים, מייק קרנון מ„הארץ" ואנוכי. ביקשנו לשוב למלון. הדרך היתה חסומה. ממש סכנת־נפשות. חזרנו להיכל וניסינו למצוא „דרך בורמה" כדי להיחלץ מהמצור. עובדי ההיכל בפיראוס נעלו את כל הדלתות מחשש לפריצת קהל. איך יוצאים? לבסוף מצאנו חלון פתוח ודרכו קפצנו החוצה בצידו השני של ההיכל.

דבר זה יכול רק להמחיש את שאירע לא רק ליד האולם אלא ברחבי אתונה כולה. עד לשעה 4 לפנות בוקר נסעו מכוניות וצפרו והטלוויזיה הקרינה שוב ושוב את משחק־הגמר נגד ברית־המועצות. „הילולה דרכי פאפאנדריאו"...

הממוצע של גאליס

כל המאמנים, העתונאים והפרשנים אתם שוחחתי אחרי המשחק — והם היו רבים — לא הבינו מה קרה. כיצד זה יוון האלמונית, שאיש לא חשב על אפשרות שתזכה באליפות. הדהימה את עולם הכדורסל וזכתה באליפות היבשת. משהו לא מסתדר כאן.

אבל כל הכבוד לנבחרת יוון ולמאמנה. היא זכתה בנצחונות סנסציוניים על איטליה ברבע־הגמר; על יוגוסלביה בחצי־הגמר (וגם בשלב הראשון) ועל ברית־המועצות בגמר. זה הזכיר לי את נבחרת ישראל שזכתה ב־1979 בטורינו בסגנות אליפות אירופה. ההבדל: אנחנו השגנו את זה בחוץ והיוונים עשו זאת בבית.

ביתה יוון ניצלה עד תום את אולמה הביתי, את העידוד האדיר של 15־17 אלף צופים קנאים בכל משחק. כבר ציינתי בכתבה קודמת: ביתיות כזו שווה 15־20 נקודות. הקהל הזה כאילו כישף את השחקנים היוונים, סחף אותם להתעלות מעל ומעבר ליכולתם האמיתית. הלחימה של שחקני יוון לא פסקה אף לרגע. יוגוסלביה כבר הובילה ב־13 הפרש במחצית השנייה וברית־המועצות ב־8־9 נקודות לקראת הסיום, אבל כושר ההתאוששות של נבחרת יוון היה „לא מהעולם הזה".

אם מדובר בהתאוששות ובנבחרת יוון בכלל הרי שאי־אפשר שלא להזכיר את „הגדול מכולם", ניקוס גאליס נמוך־הקומה ובעל הניתור האדיר. כאשר גאליס, בן ה־30, גובה 1.83 מ', שחקן אריס סלוניקי, „הולך" עם כדור, „אחד על אחד", אי־אפשר לעצור אותו. זה סל בטוח. כל נבחרת יוון בנוייה על גאליס.

כל שאר השחקנים הם „משרתיו". המלך גאליס הוא אחד — ואין שני לו. גדולתו של המאמן קוסטס פוליטיס שהצליח ל„אלף" את כל שאר השחקנים לרקוד לפי חלילו של גאליס. זה לא פשוט, אולם זו עובדה שכולם „מפרגנים" לו. איש אינו מקנא. כל שחקן מוכן לוותר על הילה ויוקרה אישית לטובת הנבחרת וגאליס.

היו נבחרות שהצליחו לסגור את גאליס לפרק זמן מסויים. אם קלע 8־10 נקודות במחצית הראשונה באה השנייה, ובה קלע את מנת נקודותיו הגדולה. גאליס קלע ב־8 משחקים 296 נקודות — ממוצע של 37 נקודות במשחק!

יוון כמו מאוריטניה

המאמן היהודי־סובייטי אלכסנדר גומלסקי היה בתום המשחק נרגז מאוד. הוא טען שסל־הנצחון של סרגיי טרבייסאה בסיום המשחק היה תקף ונפסל שלא בצדק בטענה שהורשה אחרי הזמן.

גומלסקי עורר סערת־רוחות במסיבת עתונאים כשטען „שביוון זה כמו במאוריטניה"... הוא ביקש לומר: „אתם אינדיאנים", אבל פלט את שמה של מאוריטניה... תשובת המאמן היווני, שכעס מאוד על עמיתו הסובייטי, היתה: „אם למאוריטניה היה את גאליס יכול להיות שגם היא היתה זוכה באליפות אירופה"...

לדעתי, לא ניהל גומלסקי היטב את משחקה של נבחרת ברית־המועצות. עם כל הכבוד לו הרי שהעובדה ששחקניו נקטו במשחק מחושב וזהיר, בנסיון להכניס את הכדורים לטקצ'נקו (טוב), היתה בעוכריה. בטוחני שאילו שיחקה ברית־המועצות בסגנון האופייני לה, במהירות וביעילות, לא היתה מתקשה לנצח את יוון, גם בלי כוכבה הפצוע, סבוניס.

מדהים היה לראות את הטקטיקה המוזרה של גומלסקי כששיתף לעתים בחמישייה אחת את שני הענקים, טקצ'נקו ופנקרשקין. הוא ביקש לנצל את גובהם אחרי יציאתו בחמש עבירות של הענק היווני פאסולאס אך גרם לכך שהמשחק הסובייטי יתנהל באיטיות ובסירבול.

ברית־המועצות היא נבחרת מנוסה מאוד. לכן תמוה כיצד שמטה יתרון מבטיח לקראת הסיום, לאחר שהקהל כבר היה שקט יותר. ואיפשרה ל„להקת גאליס" להתאושש ולצאת למתקפת־נגד.

עוד ידובר רבות על הזכייה היוונית יוצאת־הדופן. זה מוכיח שבכדורסל האירופי ישנה נסיגה. אולי נובע הדבר מצירוף כדורסלנים צעירים לנבחרות השונות. ברור מכל ספק שבנבחרות הצמרת של אירופה חייבות לעשות חשבון־נפש נוקב אחרי כשלונן באליפות העולם בספרד כשאיפשרו לנבחרת צעירה ומאולתרת של ארה"ב לזכות בכתר ועכשיו נכנעו ליוון, שהיא בסיכום נבחרת בינונית, אם גם לוחמת.

אני חושב שזה היה הגמר האירופי המלהיב ביותר שראיתי ב־14 אליפויות היבשת שלי. משחק שאולי לא עמד על רמה גבוהה אך מתח את כולנו בלחימה ובמהפכים.

עוד מבט סטאטיסטי

כיצד השתקפו השחקנים הישראלים באליפות אירופה בפיראוס?

● דורון ג'מצ'י הוא ראשון בין קלעי 3 נקודות — 28 סלים (ממוצע של 4 למשחק), לפני דראזן פטרוביץ מיוגוסלביה — 25; ואלטורס מברה"מ — 22 וזליג מפולין — 21. יש לציין שג'מצ'י השיג את הסלים ב־7 משחקים לעומת 8 של יריביו.

● ג'מצ'י הוא שני בטבלת מלך הסלים, עם 222 נקודות מ־7 משחקים, אחרי גאליס — 296 ב־8 משחקים ולפני זליג — 211 ב־8 משחקים.

● ג'מצ'י וגאליס מחזיקים בשיא הקליעות במשחק אחד — 44 נקודות, לפני הגרמני ייקל — 42 (נגד ישראל).

● לאוראן מרסר נמצא במקום השישי בריבאונדים — 69 (ממוצע של 9.8 למשחק), אבל כעובר שמרסר שיחק שבעה משחקים הופיעו שלושת הראשונים בשמונה: הגרמני וולס — 98; הספרדי רומאי — 88, וכמוהו היווני פאסולאס — 88. הוואדד לאסוף נמצא במקום ה־9 — 64.

● שני ישראלים נמצאים ברשימת עשרת השחקנים שהירבו לשחק: ג'מצ'י — 4:11.17 שעות ומרסר — 4:09.50. גאליס הוא השחקן שהופיע במספר השעות הגדול ביותר — 5:21.17 (משחק יותר מאשר הישראלים וכמובן שבהארכה נגד ברה"מ). גאליס שיחק בממוצע (עם ההארכה) ב־40.10 דקות למשחק.

● הפולני זליג הוא אלוף קליעות העונשין — 34 מ־37, 91.8 אחוז, לפני הגרמני ייקל — 55 מ־60 — 91.6.

האחוז הגבוה ביותר של סלי 3 נקודות הוא לוובייש מברה"מ — 8 מ־12 (66.6). ג'מצ'י שישי — 28 מ־55 — 50.9 אחוז.

מלך האסיסטים הוא היווני יאנאקיס — 17; מלך החוטפים: היווני פאסולאס — 43 ומלך חוסמי הכדור הוא הכוכב הסובייטי החדש מרצ'ולניס — 23 כדורים.

הפועל חיפה בסכנת פרוק

חובות כבדים רובצים על עמותות הכדורגל והכדורסל

מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה שסיימה את העונה החולפת במקום השלישי, המקנה לה את זכות ההשתתפות בגביע קוראץ' עלולה להמחק מן המפה כבר בשבועון הקרובים וללכת בכך בדרכי הפועל יגור־תעמק, והפועל עפולה ואולי גם הפועל רמת־גן.

הקבוצה צברה בעונה הנוכחית גרעון עצום שקשה עדיין לאומדו. הגרעון כולל בין היתר חוב לבנק בשעור 90 אלף ש"ח וחובות לשחקנים, מאמנים וספקים כסדר גודל של מאות אלפי שקלים.

עמותת הכדורסל שניהלה את המחלקה בשנתיים האחרונות חדלה למעשה להתקיים. שלשום נפגש יושב ראש העמותה דורון קימלוב בלוויית פרקליטו האישי עורך דין יוסף ליבנה עם מחזיק תיק הפועל במועצת פועלי חיפה, יצחק מדר ו„החזיר לו את המפתחות". עתה אין כל גוף המנהל את הפועל חיפה בכדורסל וראשיה שוטחים טענות קשות כנגד מועצת הפועלים, מרכז הפועל, מפלגת העבודה, עיריית חיפה וגורמים אחרים שלא נרתמו לסייע לה.

מוכירות מועצת פועלי חיפה רנה אתמול במשבר הכספי הפוקד את עמותות הכדורגל והכדורסל של הפועל חיפה. מזכיר המועצה משה ורטמן הדגיש כי „אם העורך ההסתדרותי (הנהלות מפעלים, ועדי עובדים וציבור האוהדים) לא ירתם לגיוסם של 300 אלף דולר עד תחילת העונה הבאה יאלצו שתי המחלקות להתפרק, מועצת פועלי חיפה אינה מסוגלת לשאת בנטל תקציב הספורט היצוגי".

מדר ציין כי באותה ישיבה כי ידי ראשי העמותות קצרו מלהושיע וכי הם אינם מסוגלים לנהל אותם מהכנסותיהם העצמיות.

דובר מועצת פועלי חיפה משה גוטר האשים את עיריית חיפה בהתעלמות מצרכי הספורט היצוגי של הפועל בעיר. לדבריו „העיריה היקצתה רק 5000 ש"ח בשנה זו לקבוצות הכדורגל והכדורסל של הפועל חיפה, לעומת עיריות תל־אביב וירושלים המקצות מאות אלפי שקלים בשנה לקבוצת הפועל".

במצב הדברים הנוכחי לא ימצא מי שירשום את הפועל חיפה למשחקי הליגה באיגוד הכדורסל ולגביע קוראץ' בפיב"א. נראה כי גם יותר מאליו חווה של קיט בכנט שהוחתם באמצע העונה שעברה. גם רולנד יוסטון וג'ונתן דלול הודיעו כי לא ישובו לארץ מחופשתם בארה"ב ואילו קלמטריק וולס השוהה בארץ מנסה לשוא לקבל את חובו בסך 7000 דולר אך אינו מוצא עם מי לדבר.

● ליברפול תשחק משחק ראווה נגד אלופת ספרד, ריאל מאדריד ב־26 באוגוסט באיצטדיון ברנאבאו במאדריד.

הרכבים חסרים היום בפתיחת האינטרטוטו

● **כדורגל**

מאת משה רוזנברג

למי יש ראש למשחקי האינטרטוטו שיפתחו היום בשעה 6 אחה"צ באצטדיון ברמת־גן במפגש בין בני־יהודה תל־אביב לבית"ר ירושלים? בעיקר יש כאבי ראש לשני המאמנים של הקבוצות בהופעת בכורה, מרדכי שפיגלר מבית"ר ירושלים ודוד שוייצר מבני־יהודה תל־אביב. מאמנים אלו לא יכלו אמש לנקוב בשמות השחקנים שיפתחו היום בהרכב. הסיבה לכך המכסומים שיש לשחקנים עם ההנהלות על רקע תביעות כספיות.

דוד שוייצר: „הזמנתי להיום את כל השחקנים של בני־יהודה ואינני יודע בדיוק מי יגיע למפגש. לנקוב בשמות בהרכב אינני מסוגל. אני גם לא מכיר את כל השחקנים בשמות".

מה שברור כי שני הכלמים יעקב סגל וירון אריב שלא פתחו באימונים עם המאמן החדש לא ישחקו היום. בתחילת השבוע התרימו את האימונים דוד גורדנה ומשה עלו אם כי לגבי האחרון נשמע שוייצר אופטימי שהוא יתרצה ויופיע היום למשחק.

המאמן יתן אשראי למצעים שהחלימו. רוני מאיר („בנבגי") ו־לוי וכן ישלב במשחק את שני החוורים עופר צעירי וצחי קוסטיקה. כמו כן ישחק שחקן החיזוק ממשחקי האינטרטוטו רוני פרי מהפועל קרית־אונו. אתמול לא קיים הקבוצה אימון.

● הרכב (משוער): אפייג סלמן, פרי, גיא שרעבי (עלה צעיר), ר. לוי, א. חיים, ר. מאיר, אייזנברג, שירזי, קוסטיקה.

בעיות היו כאמור, גם למורה שפיגלר ואתמול חזרו נקשר חמישה שחקנים מההרכב הראשון מהעונה שהסתיימה.

רשימת הנעדרים למשחק היום היא ארוכה. פרט לאלי אוחנה השייך למכלון (הבלגית) ישנם שלושה פצועים: שני השוערים אורי טויטו ויוסי מורחי והקשר אורי מלמיליאן ועוד. ארבעה מסוכסכים על רקע תביעות כספיות, משה ברדויץ, אבי גולד, אהוד אשש ואבי כהן.

במשחקי האינטרטוטו תוקם הקבוצה את שורותיה בשוער גדי זייפרט גינצבורג ממכבי תל־אביב ויוסי סוויסה ממכבי חדרה.

● הרכב (משוער): גינצבורג, קרוש, אוזלאי, נחמני, שירה, שמואלי, שוורץ, מלכה, שוקו, סוויסה, ונדרמולן.

נורבגיה גברה על צרפת 0:2

נורבגיה גברה אמש 0:2 על צרפת באליפות אירופה בכדורגל.

השער הראשון הובקע ע"י ארמונד מורדט בדקה ה־71, עקב טעות גורלית של השוער הצרפתי ג'ואל בטס. השער השני הובקע 9 דקות מאוחר יותר ע"י יורן אנדרסן, שהצליח להתגבר על ההגנה הצרפתית.

המשחק התנהל בגשם שוטף בפני קהל של יותר משמונת אלפים צופים.

● **כדורעף**

נערות עין החורש זכו בגביע המדינה

בגמר גביע המדינה לנערות בכדורעף גברה הפועל עין־החורש על הפועל מגדל אשר 0:3 (4:15, 6:15).

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.03 שעת כושר. 08.18 ארץ מולדת — מכורת ומים למולדת (כ) 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי) — דבר אלי בתנועה. 09.20 אנגלית ו'. 09.55 מאתיים שניות לתרבות הדיור — רפי מידע — טלטקסט. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע ה'יו — לנוח ולהרגע מבלי להפגע. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד * טוב לצחוק. 11.00 חשבון ו' — קפטיין האף וקפטיין גרף. 11.15 אנגלית ו־א"ב) — Hello Israel - Jerusalem through the ages

11.30 מושגים ביהדות — השב תשיבם. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע ועי"ן — בראשית. 13.30 גיאוגרפיה — ברזיל — גורדי שחקים ושכונות עוני. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 מבט אל עתיד * הבית במאה ה־21. 15.00 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.10 נברת מלסלת — לרכוב על אופניים. 15.25 ימי המוסיקה בגליל העליון — הסרט צולם בארוע ימי המוסיקה של שנת 1986. 15.45 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד — לאן נעלמה המברשת? התכנית עוסקת בחשיבות השמירה על השניים. 16.30 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 שמיניות באוויר בשידור ישיר מנחים: דליק ווליניץ וטוליפ 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 על ספרות ותרבות (ערבית). 19.00 בקו הבריאות — על המכון למניעת עיוורון, הפועל בירושלים ועל מחלות עיניים תורשתיות (ערבית). 19.00 שישאר בינינו (ערוץ 2). 19.30 חדשות (ערבית). 19.30 זמרת הארץ (ערוץ 2). 20.00 כותרות מבט. 20.02 פרטים יבואו. 20.10 תעודה — דיוקן (ערוץ 2). 21.00 מבט לחדשות. 21.00 ויראו־סום (ערוץ 2). 21.30 פרטים יבואו. 22.10 סרט קולנוע הונגרי — מסע הרכבת של דניאל. 23.40 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה — באך: טוקטה ופוגה ברה מג'ור; הנדל: מוסיקה על פני המים; מוצרט: סימפוניה 41 בדו מג'ור סימפונית יופיטר. 09.00 קונצרט בוקר — ס. פרנק: פרלוד, כורל ופוגה; הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסי מינור. באך: אמנות הפוגה: מוצרט: רביעיית כלי־קשת בסול מג'ור: בטהובן: סונטת פסנתר הסטיירים. 11.57 פינת השיר — משירי שאול טשרניחובסקי. 12.00 אמנים באולפן — בטהובן: סונטה במה מינור. שופן: סונטה בסי מינור. 13.05 בהאזנה נינוחה — סיבליוס: סוויטה מס' 1: פאגיני: זכרונות מנאפולי, לחליל ופסנתר: ברהמס: וריאציות על נושא של פגניני: שופר: חמישייה לפסנתר חליל, קלרנית, קרן ובסון: קודאי: הארי יאנוש סוויטה. 15.00 מוסיקה ויוה — יצירות של מלחינים ישראלים צעירים (4.4.87) — קפה יובל: יעקב ליף: פנטסיה כנענית: ולדימיר שקולניק: סונטה לויולה ופסנתר; מיכה וורכן: קנצונה: רניאל אופנהיים: רביעיית כלי נקישה ולהקת קלימבה: דרור אלימלך: מתחת לשומן ולבלב: ציפי פליישר: בעצב רוח כרומטי. 16.00 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ש אולפן פתוח — מנצח: דייויד רוברטסון/סולו: אוריאל צחור. נילסן: הפתיחה מאסקראד: גרין: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת: רימסקי קורסקוב: שחרזדה סויטה סימפונית: באך: אמנות הפוגה. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם — רחמנינוב: סימפוניה מס' 2. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה — ויואלדי — הנימפה הנאמנה. 23.00 מחזורי יצירות — שוברט: סונטות לפסנתר.

רשת א'

07.30 רדיויקל. 08.05 הפוגה מחוגה. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. 10.55 ספרות על הגל. 11.10 השידור היומי לבתי"ס ואלה תולדות — הכנסת אורחים. 11.30 שירי עמים. 12.05 מעורב ירושלמי — עם מרגלית צנעני. 13.00 חדשות ותוכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותוכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.25 השכלה ודעת לכל. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 בן־גוריון והתנ"ך — דברים שנאמרו ביום עיון במדרשת שדה־בוקר. 17.10 שירים עבריים. 17.20 האוניברסיטה הפתוחה. 17.55 ספרות על הגל. 18.05 מנחת ערב. 19.05 שאל כענייו. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 חבר מאותו כוכב — תכנית היכרות רדיופונית בשידור חי — עורכת ומנחה: מילכה למרן.

רשת ב'

07.00 המקור הזה. 07.55 ספרות על הגל. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ועלום קיסל. 08.55 ספרות על הגל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 09.55 ספרות על הגל. 10.05 כל צבעי הרשת — מגוון יומי. 10.55 ספרות על הגל. 11.25 סעו לשלום — עם גדעון הוד. 11.55 ספרות על הגל. 12.10 אלף־אלף בית — עם אהוד מנור. 12.55 ספרות על הגל. 13.05 בחצי היום — חדשות וזמונים. 13.55 ספרות על הגל. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.55 בת צחוק. 14.30 ספרות על הגל. 15.05 רגעי קסם. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 שירים ושעורים. 16.55 ספרות על הגל. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על ספרים ואנשים. 17.55 ספרות על הגל. 18.06 יש שאלות — שידור חי מערד. 18.45 היום בספורט. 18.55 ספרות על הגל. 19.05 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 19.55 ספרות על הגל. 20.05 מבט פולקלור — הסיפור העממי והפתגם בתרבות היידיש. 20.55 ספרות על הגל. 21.05 השיטנה סורחת. 21.55 ספרות על הגל. 22.05 מחפשים את המטמון.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — פרקים בהמטולוגיה — מערכת הקרישה. מרצה: פרופ' יהודה שנפלד. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב. 10.55 שירוחרום. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 מקום טוב באמצע. 14.05 רו רה יומי — עם רוני לנץ ודני קרפל. 15.05 מסע הקסם המיסתורי — סופר ספרו הכוס. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 כאופן בלולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 יער משורר — מגאזין לענייני צבא וביטחון. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים נכאן, שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.50 תיק פלילי 171/87 — מדינת ישראל נגד ג'ון דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 שאלות אישיות — יעקב אגמון משוחח עם אברהם צביון ראש המחלקה לחינוך מבוגרים במשרד החינוך עם צאת ספרו — רקויים לאורות מרכר (ש"ח) 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — פרקים בהמטולוגיה (ש"ח). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — בתכנית ישולבו תודות לתורמי הבירותרום ששמותיהם עדיין לא הוקראו. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת הצות — עם הקלומכולו אשר דותן. 00.05 צפורי לילה קלאסיות — עם אריאל כהן. 05.00 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 כבבבבסים — אינפורמציה, רישים, מיבזקי רדיו. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 קול הג'אז הזה.

קולנוע

תל־אביב 9.10 ,7.15 ,4.10
- אסתר: מועדון גן העדן 9.40 ,7.15 ,5
- אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.10 ,7.15 ,1
- בן־יהודה: טיפול נמרץ 9.10 ,7.15 ,5
- גת: סיפור נרתחים 9.15 ,6.15 ,3.15
- גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.10 ,7.00
- דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
- הייב: איזן מעבר לשיא 7.30
- חוד: קוטרמן 9.10 ,7.15 ,5
- לימור חדש: רחובות זהב 9.30 ,7.15 ,4.10
- מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 9.10 ,7.30
- סינמה 1: בנקו 9.30 ,7.15 ,5
- סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.10 ,7.15 ,5
- פאר: חלוכות נחותים 9.30 ,7.10 ,5
- פאריס: בטי בלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12; מציצים 23.00
- רב־חן: חן 1: בי"ס למשבר אורחי 9.50 ,7.30 ,5; חן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.45 ,7.25 ,5; חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5; חן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11; חן 5: אני והחברה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
- שחף: פלאטון 9.10 ,7.00 ,4.30
- תל־אביב: מעבר לשיא 9.10 ,7.15 ,5
- תכלת: החנות מעבר לפינה 9.45 ,7.00 ,4.30

רמת־גן
- אואזיס: מועדון גן עדן 9.10 ,6.10 ,4
- לילי: הבוקר שאחרי 9.10 ,7.15
- ארמון: בי"ס למשבר אורחי 9.45 ,7.30 ,5
- רב־גן: גן 1: קרוקודיל דנדי 9.40 ,7.20 ,5; גן 2: אני והחברה 9.40 ,7.20 ,5; גן 3: ניבהו פראי 9.40 ,7.10 ,5; גן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45 ,6.15

ירושלים
- אדיסון: מעבר לשיא 9.10 ,7.15 ,4.10
- אירנגע: בי"ס למשבר אורחי 9.15 ,4.10
- בית אגרון: אלדין ומנורת הקסמים 16.30; הורה לצעירים 18.00; כולם נפלו על הראש 19.45; טובו של ניבן גר 21.45
- כסיר: יום הורד 9.10 ,7.00 ,4.00
- אורנה: פיטים שבלב 9.15 ,7 ,4.30
- מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00 ,7.00
- כמור: שנת הדרקון 9.10 ,7.00
- הבירה: כיפורים שסיפרתי לאמא 9.15 ,7.15 ,4.10
- אוריון: אור 1: ללא רחמים 9 ,6.10 ,4; אור 2: בטי בלו 9.00 ,7.00 ,4.30; אור 3: חנות קטנה ומטריפה 9.00 ,6.30 ,4; אור 4: קרוקודיל דנדי 9.00 ,7.00 ,4.30
- עדן: פושע מוכטל וילדה קטנה 9.00 ,7.00 ,4.30
- תיאטרון ירושלים: מלו 21.45 ,18.45

חיפה
- אורה: ימים של תהילה 9.15 ,7.00 ,4.30
- חן: קרוקודיל דנדי 9.00 ,6.45 ,4.30
- עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
- עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.10 ,7.15 ,4.15
- עצמון 3: מעבר לשיא 9.15 ,7.00 ,4.30
- פאר: בי"ס למשבר אורחי 9.15 ,7.00 ,4.30
- רון: קוטרמן 9.00 ,6.30 ,4
- אמפי: הבוקר שאחרי 9.15 ,7.00 ,4.30
- אורלי: יום הורד 9.15 ,6.45
- ירון אור המרידיש: שבגוע עדין 9.15 ,7.00

נתניה
- שרון: בי"ס למשבר אורחי 9.15 ,7 ,5
- סטודיו: פושע מוכטל וילדה קטנה 9.15 ,7 ,5

חולון
- מגדל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
- מגדל: בי"ס למשבר אורחי 9.00 ,6.00
- ארמון: נערת ליווי 9.10 ,7.10 ,5

בת־ים
- עצמאות: מעבר לשיא 9.10 ,7.15 ,5

הרצליה
- היכל: מעבר לשיא 9.10 ,7.15 ,5.00

באר־שבע
- חן: מעבר לשיא 9.10 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה
- היכל 1: קוטרמן 9.30 ,7.15 ,5
- היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
- היכל 3: מעבר לשיא 9.10 ,7.15 ,5

עפולה
- כוכב־ירן: פלאטון 8.30

רעננה
- אורות: ללא רחמים 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים
- דרור: ילדים חורגים לאלוהים 9.10 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון
- רון 1: קוטרמן 9.10 ,7.15 ,4.10
- רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.10 ,7.15 ,4.10

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
יום ד', 17.6
בדרך לברודוי: 20.30
תזמורת על תנאי – (ב ש) 20.30
אינשטיין בינירתף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ד 17.6 בשעה 16.30
מאיוב עד בראשית". עם פרופ' ישעיהו ליבוביץ

„פסטיבל חיים" בבת־ים

בציון 60 שנה לבת־ים תקיים העיריה בחודש אוגוסט „פסטיבל ים" לאורך הטיילת שמעל חוף הרחצה, שבו ישתתפו אמנים, תזמורות צה"ל והמשטרה. וייערכו מופעי בידור שונים.

במסגרת ויפתחו במחצית חודש יולי ערבי קיץ „נופשנים" שיתקיימו בשעות אחה"צ בגנים הציבוריים, באמפיתאטרון העירוני ולאורך הטיילת. אחת לשבועיים, במוצאי שבת יערכו באמפיתאטרון מופעי בידור לתושבים ולתיירים.

אשר שילוני

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נורדיה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 132 בגוש 7705 כיכר 1 רח' הנוריות מס' 37 בחריגה. כהקלה: 26 מ"ר מגורים ת.ב. 6384.
את התכנית מס' 71/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת שטחים מקומה לקומה ברחוב ריינס מס' 131 גוש 7078 חלקה 68.
תיק בנין 133־187 בקשה מס' 84585
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6614, חלקה 363 וחלקה 399, ברחוב לילך 9, קרן היסוד 52, המסומנת כאזור מגורים מיוחד, בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בנייה ולסטיה בלתי ניכרת מתכנית בינוי מסורתת, ההקלה המבוקשת באחוזי בנייה מגיעה ל־6%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מודעה
בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג למסעדה במקום מיונן (בגרנו שרות־יחוף „בגורדון") למשך שנתיים מיום הפרסום, בחוף הטיילת, רציף הרברט סמואל, מול גן־לונדון, בגוש 7405 (בהסדר).
למי שיש התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו
תאריך: 14.6.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקוי בנין צדדי צפוני לקו קיים, קו אחורי בקיר ללא פתחים 10%, קו צדדי־דרומי 10%, פרגולות בשטח 25 מ"ר בלבד והצמדת מבנה העזר לדירה ברחוב ה"מ בס' 14 גוש 6628 חלקה 41.
תיק בנין 014־1/047 בקשה מס' 862098
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04־640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: רגב שרה ואריה, לאשר תוכנית לתוספת בניה ברח' קליינבוב 12 חלקה 171—168; 74—70 בגוש 10879, נוה שאנן.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יובביץ, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בזה כי הודעה בהתאם לסעיף 149 ולחוק הנ"ל, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן בקשה להתרת הקלה בנכס 6233 חלקה 736 רחוב גפונוב ליד הקלה 5% משטח החלקה ל־10% ביה"ב.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי הבקשה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.
ההתנגדות צריכה להמסר ליו"ר הוועדה המקומית בבית עיריית רמת־גן, רח' המעגל 26 רמת־גן, עד 15 יום מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להיתר על חלקה 457 בגוש 6427, רחוב הלבנה הקלות כלהלן:
1. תוספת 6% — 117.18 מ"ר.
2. 10% נסוי בניין צדדי ואחורי 4.5 מ' במקום 5 מ', 11.7 במקום 13.0 מ'. צדדים: 4.5 במקום 5 מ' מאחור.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל בתוכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 111, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא

עירית הרצליה
חוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי הוגשה לוועדה המקומית מרחב הרצליה הוגשה על־ידי אושמצוף, רח' קפלן 24, הרצליה, בקשה להיתר לקרקע שבהרצליה, רחוב אנ־ילנה מספר 52, גוש 6517, חלקה 131, ובהוה הקלה לגבי המותר באזור בו בתקנת הקלה האמורה, דהיינו: בקשה להקלה 3% באחוזי בניית 39% במקום 36% המותרים.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 19, הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע על־ידי אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית בכתובת האמורה בתוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבנייה
בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה בקו בניין צדדי לתוספת בנייה כבניין על חלקה 245 בגוש 3655, רח' רב קליין, רחובות, כך שקו הבניין הצדדי יגיע ל־3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
למתן הקלה בקו בניין צדדי לתוספת בנייה כבניין על חלקה 140 בגוש 3655, רח' אליין, רחובות, כך שקו הבניין הצדדי יגיע לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
למתן הקלה של קו בניין צדדי לתוספת בנייה כבניין על חלקה 308 בגוש 3700, רח' נרגולין, רחובות, כך ש־(א) קו הבניין הצדדי יגיע ל־3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים; (ב) חלוקה שתה של אחוזי הבנייה בין הקומות.
כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנייה, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, ולהגיש התנגדויות תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, רחובות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — חביבה רייך 20

חולון
אהרון — הופיין 52

ירושלים
קופ"ח — כרפאת רוממה, רח' הפ"ג 28

נתניה
קרניאל — כ. בכחרי, ק. טורדאי

פתח־תקוה
כיפרפארם — שפירא 43

רמת־גן
הדסה — כצנלסון 111

תל־אביב
נצח ישראל — נצח ישראל 11
בבלי — עוזיאל נ. פינת טולדנו 10

חיפה
קרית אליעזר — ככר מאיר הול 6

רחובות
כללית — בני משה

רעננה־כ"ס
רעננה—כ"ס, גלעד — ויצמן 34, כ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש וולפסון, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למחוזי השרון - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים - ילדים.
הדסה ע"כ - פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג.
הדסה ה"צ - כירורגית, אורתופדית.

מוקד קופ"ח כללית
השירות ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00 - 20.00, בימי ו' 08.00-15.00.
טלפונים: 453100־03, 453350־03.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 243558־02
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 229468־04 (20.00 - 11.00)
גליל מערבי - 922222־04
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' - טל. 222725.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 221680־03 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הוסתי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—21.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—13.00.
רחובות: רח' בריבוכנא 49, טל' 264649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, הוכה ג', טל' 521566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי הצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר) קומה א'. טל': 294869, 285822־03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 012432־052 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02.
ער"ן תל־אביב — טל' 5461111־03.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 261113־03.
ער"ן חיפה — טל' 672222־04.
ער"ן באר־שבע — טל' 438111־057.
ער"ן נתניה — טל' 35316־053.

סילוק מוקשים
מוקד ע"ש למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 221022־08; עפולה — כלפון 93334־065. טבריה — 101, טלפון 931401־04. נהריה — כל 825333־04. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 74767־057.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 17.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בנימינה, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.58.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● גשר החלכה ייסגר זמנית לתנועה

גשר החלכה בת"א ייסגר לתנועת כלל כלי רכב, החל מיום ה' 18.6.87 בשעה 18.00 ועד יום ו' 19.6.87 בשעה 18.00. סגירת הגשר נועדה לאפשר הנחת מסילת ברזל שתחצה את הכביש ושתבוצע על-ידי חברת נתיבי איילון ורכבת ישראל.

מנכ"ל נתיבי איילון דן הולצמן מסר לכתב עתי"ם, כי העבודה הזו היא במסגרת הכנסת רכבת ישראל לפרוייקט איילון, שהיא תנאי הכרחי לפתיחת גשר החלכה החדש והמשך הפרוייקט צפונה עד צומת גלילות.

התנועה ביציאה מפרוייקט איילון תופנה ימינה בלבד, לכיוון אבא הלל או ליציאה הקודמת במחלף הרכבת.

לא תתאפשר תנועה מרמת גן לתל-אביב ולחיפך באמצעות רחוב החלכה והנהגים מתבקשים לחשתמש בדרכים חלופיות. עם זאת, תתאפשר הכניסה לאיילון מכיוון דרך חיפה.

● ליאור שובל — חתן שמיטה

"האם מותר לגזום עצים שהסתבכו בכבלי החשמל בשנת שמיטה? - כן. עונה ליאור שובל בן ה-12. מותר בתנאי שהגיזום אינו למטרת השבחת העץ, אלא אך ורק כדי למנוע את הסתבכות העץ בין כבלי החשמל. התשובה הזאת זיכתה את ליאור שובל בן ה-12 תלמיד כתה ו' מבית ספר בר-אילן בהרצליה בתואר "חתן שמיטה" של מחוז המרכז.

בחידון השמיטה לקחו חלק 36 מתחרים מבתי הספר באיזור. ליאור שובל התבלט בתשובותיו הפסקניות ובין השאר התייחס גם להיבטים של הויכוח הלאומי בעניין חיות השמיטה. "לא החוגים החרדים אינם צודקים, לדעתי הם צריכים לסמוך על היתרי המכירה. לטעמי הם מחמירים יותר מדי", אומר חתן השמיטה החדש. **ניצה רימון**

● תחנות ניטור חדשות בחיפה

בימים הקרובים יוחל בהתקנת מכשירי הכות חיפה 3 — על כך נמסר ממשרד האנרגיה והתשתית, שהדגיש כי עלות התקנת מכשירי הניטור הנעשית בשותפות עם חברת החשמל היא 80 אלף דולר.

השר שחל מסר כי התקנת המכשירים היא שלב נוסף במסגרת הפעולות שמבצע משרדו באזור חיפה יחד עם חברת החשמל ובתי הזיקוק כדי להקטין את רמת זיהום האוויר באזור חיפה. **חיים מרגלית**

תוצאות חלוטו

המספרים שעלו בגורל: 1 – 7 – 15 – 20 – 21 – 23. והמספר הנוסף: 38.

אברהם בן-דוד (לשעבר ג'עברי), אחד משישה הנאשמים בהתפרעות בדהיישה, מגיע לביהמ"ש אתמול לדיון בהארכת מעצרם (צילם: רחמים ישראלי)

עשרות הריעו אתמול בביהמ"ש לחשודים בהתפרעות בדהיישה

בית המשפט המחוזי בירושלים דחה להיום את המשך הדיון בבקשת המדינה להאריך את מעצרם של שישה הנאשמים בהתפרעות במחנה הפליטים דהיישה, עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

הדיון בבית המשפט הסתיים אתמול סמוך לשעה 2 בצהריים, לאחר שבא כוח התביעה עו"ד מוטי פנציאס סיים להשמיע את דיוני התביעה.

סמוך לשעה 12 בצהריים הובאו ששת הנאשמים, מרדכי פולק, יעקב בן דוד, אשר גלבוע, מישע מישכן, שמואל מירר ואנדריי ג'ייבסקי, כבולים באזיקים בידיהם. כשהוכנסו לאולם, פרצו עשרות רבות של תושבי קרית ארבע וחברון שהגיעו לבית המשפט המחוזי בשירה ובריקודים. כוחות מתוגברים של משטרה רחקו בכוח את קרוביהם של הנאשמים אל מחוץ לאולם, אך אלה המשיכו בשירה. כמו כן נאסרה כניסת עיתונאים חופשית לאולם בית המשפט, הותר רק לנציגות מצומצמת של עיתונאים להיכנס.

את הדיון פתח בא כוח המדינה שאמר כי היתה התארגנות מוקדמת של כ-50 מתושבי קרית ארבע וחברון לביצוע הפעולה בדהיישה. לטענתו, 3 מבין הנאשמים ידו לעבר בתי המחנה, השאר יידו אבנים ותקפו את חיילי צה"ל ובראשם מפקד גדוד המילואים.

השופט עזרא הדיה שאל את בא כוח המדינה: האם זה שיקול נכון לשלול את חירותם עד סוף המשפט, מעשיהם היו אסורים, אך חד-פעמיים. בא כוח המדינה השיב, כי יש סיכוי רב שהנאשמים יחזרו על מעשיהם.

בא כוח המדינה הוסיף ואמר: אין לשחרר את הנאשמים בשל חומרת העבירות המיוחסות להם: אנשים רבים מצפים להחלטת בית המשפט.

השופט הדיה העיר לבא כוח המדינה בכעס: יכול להיות שהציבור יתאכזב, אני לא כותב החלטות לציבור. אני לא רוצה לשמוע טיעון כזה. (עתי"ם)

אבי צור חייב להתייצב במשטרה לחקירה בפרשת הקרקעות ביו"ש

אחרת ייעצר ל-12 שעות, קבעה אתמול שופטת ביהמ"ש המחוזי בת"א

אבי צור חייב להתייצב במשטרה ולהחקר שם בקשר לחשדות נוספים שהועלו נגדו בפרשת מכירת קרקעות ביו"ש, אחרת ייעצר ל-12 שעות — חזרה וקבעה שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, בדחותה אתמול ערר שהגיש אבי צור על החלטת בית משפט השלום.

כזכור, החליט שופט השלום בפתח תקווה, לעצור את צור ל-12 שעות, במטרה לחייבו להתייצב לחקירה משטרתית, מאחר שסירב להופיע לחקירה. אבי צור היה לפני הבחירות האחרונות לכנסת עוזרו של סגן שר החקלאות דאז ח"כ מיכאל דקל.

בערר שהגיש לבית המשפט המחוזי טען סנגורו עו"ד זאב ולנר, כי ב"כ המשטרה לא פירט בשל אילו חשדות מתבקשת חקירתו של אבי צור, אולם למיטב ידיעתו, מדובר באותה פרשה של מכירת קרקעות ביו"ש — פרשה שבגינה נעצר ונחקר כבר אבי צור בשעתו והוגש נגדו כתב אישום. כן טען, כי המשטרה לא הציגה ראייה כלשהי לגבי החקירה המחודשת של מרשו.

השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי-כהן ציינה בדחותה את הערר, כי המצב החוקי הוא שאין למעשה חובה בחוק להענות להזמנת המשטרה — אף כי קיימת חובה לענות לשאלות הנשאלות בזמן החקירה. בית המשפט העליון נתן דעתו על מצב משפטי זה, והצביע על הדרכים הלגיטימיות שאותן רשאית המשטרה לנקוט, כדי לבצע חקירות אלו שאותם יש לחקור. (עתי"ם)

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של אהובנו

ישראל קבורס

ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי 17.6.87
בשעה 17.00 בבית העלמין בקרית שאול.

יושבים שבעה ברח' משמרת 8, אפקה.

ליאורה וצביקה
צחי ומירי
יהודית שדה
ומשפחת פדר

עיוור רדף אחר תוקפו והביא למעצר חשודים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

עיוור, שהותקף אתמול בתל-אביב, הוביל את השוטרים אל המקום אליו נמלט תוקפו. שם נמצא תיקו שנחטף ממנו.

אתמול סמוך לשעה 4 לפנות בוקר, המתין שבתאי בן-חיים בן 45 תושב חיפה בתחנה המרכזית בתל-אביב. לפתע ניגש אליו אלמוני ודרש ממנו 10 שקלים. משסרב העיוור, תפש אותו התוקף בכוח, חטף את תיקו שהכיל 200 ש"ח ונמלט מהמקום. העיוור לא איבד את עשתונותיו ורדף אחרי התוקף, תוך שהוא זועק לעזרה. אזרחים שחזו במירדף, הזעיקו את המשטרה והנתקף הוביל אותם לעבר מאפיה ברחוב פין לשם נכנס החשוד.

בחיפוש שערכו השוטרים, נמצאו בחצר האחורית של המאפיה שני תיקים. האחד תיקו של המתלונן ותיק נוסף שכנראה אף הוא גנוב. המשטרה עצרה לחקירה שמונה תושבי עזה בגילאים 18 עד 30.

ראש מועצת מעלות תובע זרוז חקירתו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

ראש מועצת מעלות שלמה בוחבוט נפגש השבוע ביוזמתו עם שר המשטרה חיים בר-לב כדי לתבוע ממנו לזרז חקירתו. ראש המועצה מחה נמרצות בפני שר המשטרה על הפרסומים בכלי-התקשורת סביב חקירת המשטרה נגדו בחשד שבמשרדי המועצה העסיקו פועלים אחרים על פני אחרים.

ראש המועצה ציין שמדובר בבדיקה ראשונית בלבד וטרם נחקר על-ידי חוקרי המשטרה. שלמה בוחבוט תבע משר המשטרה להטיל מלוא כובד משקלו כדי לזרז את השלמת החקירה, תוך מתן עדיפות ראשונה במעלה לסיומה כדי שיטוהר שמו.

קראוס: מחסור של 1300 שוטרים במשטרה

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

במהלך חצי השנה שבה הוכרזה מלחמה בנגע הסמים על-ידי מפכ"ל המשטרה רב-ניצב דוד קראוס נתפשו 14 ק"ג הירואין, כשמונה טון חשיש ועשרות קילוגרמים של אופיום וקוקאין, אמר אתמול מפכ"ל המשטרה. דוד קראוס בטקס סיום מחזור ל"ו של קורס קצינים "יעוזי", שהתקיים בבית-הספר הארצי לשוטרים בשפרעם.

לדבריו, במהלך ששת החודשים חל גידול של קרוב ל-10% אחוז במספר התיקים הקשורים בעבירות סמים שהוגשו לבית-המשפט נגד סוחרי סמים ונגד משתמשים בסמים.

מפכ"ל המשטרה ציין כי כיום חסרים למשטרה כ-1300 שוטרים, 100 תקנים בוטלו וכ-600 הוקפאו. המשטרה נתקלת לדבריו בקשיים לגייס כוח-אדם, אולם למרות זאת אין כל כוונה להוריד את רמת המתגייסים לשורות משטרת ישראל.

חשודים בניהול בית בושת נעצרו לשבוע

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

בית-משפט השלום בחיפה עצר אתמול לשבעה ימים את מוריס בסלמן (40) מקרית-ים ואת מארינה אוסטרובור (28) מקרית-ים כחשודים שניהלו בית בושת במסווה של מכון עיסוי.

השניים פעלו, לדברי נציג המשטרה, בשיטתיות בגיוס עובדות ובהדרכתן ואף החתימו אותן על חוזים, שהכריחו אותן להמשיך ולספק שירותי מין ללקוחות. עוד סיפר נציג המשטרה כי הלך למכון, שילם 30 שקלים עבור עיסוי ובתשובה לשאלתו ענתה אחת מעובדות המקום כי היא מוכנה לספק שירות נוסף לעיסוי עבורו שילם. כמו כן טען כי שותף נוסף הקשור בפרשה טרם נעצר.

הסנגור התנגד להמשך המעצר וטען כי החקירה נסתיימה ועל כן אין מקום להאריך את מעצרם, אולם השופט מרדכי הס שעיין בחומר החקירה לא השתכנע והורה להאריך את מעצרם בשבעה ימים.

זייפה ציוניה כדי להתקבל לאוניברסיטה

צעירה מקיבוץ דפנה שבגליל שביקשה להתקבל ללימודים באוניברסיטת תל-אביב, מואשמת בבית משפט השלום בעיר בזיוף גליון הציונים שלה.

אדווה גלעד (21) נרשמה ב-3.2.86 ללימודים במכינה הקדם משפטית של אוניברסיטת תל אביב. התובעת עו"ד פנינה דבורין טוענת, כי הצעירה זייפה את גליון הציונים שלה, על ידי כך שמחקה את הציון "מספיק בקושי" בבחינה באנגלית ושינתה אותו ל"מספיק", ואילו את הציון בבחינה במתמטיקה מחקה כליל, ואת מספר היחידות בבחינה בביולוגיה שינתה מ"2" ל"4". (עתי"ם)

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים – 16.6.87

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים יציגים
	יחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	
סל מטבעות	1	—	—	1.6698	1.6906	1.6795
דולר אמריקאי	1	1.56	1.63	1.5926	1.6124	1.6024
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8755	0.8864	0.8799
לירה סטרלינג	1	2.56	2.68	2.6070	2.6396	2.6186
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2618	0.2650	0.2635
ין יפאני	100	1.08	1.14	1.1044	1.1182	1.1124
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7761	0.7858	0.7809
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0552	1.0684	1.0605
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2516	0.2547	0.2527
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2369	0.2398	0.2383
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2324	0.2353	0.2340
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3604	0.3649	0.3626
דולר קנדי	1	1.17	1.22	1.1870	1.2018	1.1944
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.19	1.1449	1.1592	1.1524
ראנד דר' אפריקאי	1	0.47	0.80	0.7894	0.7992	0.7941
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4225	0.4278	0.4244
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2439	1.2594	1.2514
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.26	1.2084	1.2234	1.2158

אתמול בערב הושבתו שוב קווי האוטובוס העירוניים של אגד

משרד התחבורה הגיש תביעה נגד הקואופרטיב ומנהליו בטענה שההשבתה היא הפרת הזיכיון ● יו"ר מזכירות אגד נתבע על-ידי חברי ההנהלה לחשוף את מצבו הכספי של הקואופרטיב

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

גם אתמול בערב משעה 7 שבתו אוטובוסים הפנים-עירוניים של אגד. יושב ראש הקואופרטיב טען כי אין לאגד כסף כדי לכסות את ההוצאות השוטפות. משרד התחבורה הגיש תלונה משפטית נגד הקואופרטיב בטענה שהשביתה היא הפרת הזיכיון.

במקביל נמסר בשם בעלי המוניות כי הם מפעילים את קווי אגד עד חצות במחירים אחידים של שקל אחד עבור נסיעה עד מרחק של 5 ק"מ ו-2 שקל למרחק רב יותר. דובר אגד גדעון טלמור אמר לכתבנו כי אילו נתנו לאגד מחירים כאלה אפשר היה לוותר בכלל על הסובסידיה.

קווי התחבורה של האוטובוסים הפנים עירוניים בבאר שבע המשיכו גם אתמול בערב לפעול כסדרם, זאת כאמור, שעה שבכל רחבי הארץ הפסיקה אגד את הפעלת הקווים הפנים עירוניים. בבאר שבע מופעלים קווים אלה על ידי החברה העירונית לשרותי תחבורה ציבוריים, שבבעלות העירייה ולכן אין החברה נוטלת חלק בהשבתה.

לאחרונה העלה משרד הפנים דרישה מעירית באר-שבע, שתמכור את חברת האוטובוסים שלה, כחלקה של העירייה בהסדר החובות שלה. בתמורה לכך הבטיח משרד הפנים לסייע לעירייה לשלם את חובותיה.

הקואופרטיבים לתחבורה אגד ודן הביעו כבר פעמים אחדות את רצונם לרכוש את החברה מידי העירייה, אולם קיימת לכך התנגדות בבאר שבע, זאת מחשש שמכירת החברה העירונית תביא איתה להרעת השרות לציבור.

יו"ר המזכירות ומנהל אגף הכספים של "אגד" שלמה לוין, נדרש למסור לכמה מחברי ההנהלה דו"ח ונתונים כספיים לגבי מצבו הכספי הקשה של הקואופרטיב, כך עולה מתביעה שהוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב. טרם הוגשו כתבי תשובה לתביעה זו.

הבקשה הוגשה בדרך של המרצת פתיחה, מטעם חברי ההנהלה יצחק רודי ועוזי יפת, ע"י עו"ד מיכי מוזר. הם טוענים, כי מצב הקואופרטיב הידרדר ואין בכוחו לעמוד בהתחייבויותיו.

ב-8.5.87, נאמר בבקשה, דווח ע"י שלמה לוין להנהלה כי מצבה הכספי של "אגד" כה חמור עד כי אינה יכולה לעמוד בפרעון ההתחייבויות הכספיות השוטפות שלה כלפי מס הכנסה (ניכויים) וביטוח לאומי. המבקש יצחק רודי דרש באותה ישיבה לקבל נתונים כספיים על המצב — באשר לתזרים המזומנים, גובה משיכות היתר, החובות לבנקים — אך המשיב סירב למסור נתונים אלו. הוא גם לא נענה לדרישה דומה של שני המבקשים, שחזרה מאז מספר פעמים.

בבקשה צויין עוד, כי שלמה לוין מסר בישיבת ההנהלה ביום א' השבוע, כי ל"אגד" יש גרעון חודשי של כ-10 מיליון ש"ח, אולם סירב להוסיף פרטים.

המבקשים טוענים, כי במצב זה, ועל רקע איומים חוזרים ונשנים של לוין להשבית את "אגד" עקב מצבה הכספי החמור — עליו לתת את הנתונים והדיווחים הכספיים הערכניים על המצב, כדי שכל חברי ההנהלה יוכלו לישאת באחריות.

שבוע הספר העברי נפתח היום

במשך השבוע יקיים משרד החינוך בשיתוף הרשויות המקומיות ואומנות לעם ערבי קריאה ומפגשים עם סופרים ומשוררים

בשנה האחרונה הופיעו בישראל כ-12,000,000 עותקים של ספרים, דהיינו, כל יום מתווספים למדפי הספרים במדינה 40 אלף ספרים חדשים. פרטים אלה מסר ד"ר דן רונן, סגל מנהל אגף לתרבות ולאומנות במשרד החינוך והתרבות, לקראת פתיחת שבוע הספר העברי היום.

ד"ר רונן אמר, כי תפוקה זו של הדפסות ספרים אין לה כמעט אח ורע בעולם. הוא ציין כי האינטנסיביות הרבה של הפעילות הספרותית בארץ באה לידי ביטוי גם במישורים נוספים: כל אדם רביעי בישראל רשום בספריה ושואל ספרים ו-49% מהילדים בני 14 קוראים ספרים: בישראל מופיעים 1100 עתונים וכתבי עת, מהם 12 עוסקים בתחומי תרבות ואומנות, 13 בספרות לילדים ונוער.

ביוזמת שר החינוך יצחק נבון הגדיל משרד החינוך, למרות מיגבלות התקציב הקשות, את התמיכה בקידום ובשיקום מפעלים ספרותיים. במסגרת זו הוכפל מספר הסופרים הנהנים ממענקים המאפשרים להם לכתוב ללא בעיות פרנסה. הוחלט להעניק מענקים דומים גם לסופרים ערביים. הוגדלה התמיכה במפעלי אגודת הסופרים, בכתבי עת ספרותיים. בשנה הקרובה מתכוון משרד החינוך לקדם את תהליך המיחשוב של הספריות הציבוריות ולתת הדרכה מקצועית לספריות בתי הספר.

משרד החינוך יקיים במהלך שבוע הספר, בשיתוף הרשויות המקומיות ואומנות לעם, ערבי קריאה ומפגשים בין תלמידים ואורחים לבין סופרים ומשוררים. בשנה האחרונה נערכו כ-600 מפגשים מסוג זה. (עתי"ם, למ"מ)

הפרקליטות מבקשת לעצור את ברזל או לשחררו בערבות של 5 מליון ש"ח

ברזל, שותפו למשרד של שר המשפטים לשעבר חיים צדוק מואשם בגניבה ומעילה ב-13 מיליון דולר ● הגשת כתב האישום הכתה בתדהמה את אנשי הבנק, משפטנים בכירים ואנשי ציבור

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

עורך הדין התל-אביבי שמואל ברזל הפרקליט לשעבר של בנק צפון אמריקה, יובא ביום שישי לבית המשפט המחוזי בירושלים לשם הוצאת צו מעצר נגדו. ברזל המיוצג על ידי עו"ד רם כספי ישוחרר קרוב לוודאי בערבות אישית של 5 מליון ש"ח ותיאסר עליו היציאה מהארץ.

נגד עורך דין ברזל, שותפו למשרד של שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, הוגש כתב אישום על גניבה ומעילה בסכום של 13 מליון דולר, המגדילות את הפסדי הבנק לכ-40 מליון דולר. בבנק עדיין נדהמים מעוצמת המכה החדשה שהונחתה עליהם וקשה לאמור איך הוא יתאושש מהמשבר הפיננסי.

הפרשה הסבוכה של בנק צפון אמריקה שרבים מלקוחותיו שייכים לרבדים החרדים והדתיים החלה עם בריחתו ב-1985 של מנהל הבנק משה שטרן, כזכור. התגלה שטרן כשהוא מסתתר בישיבה בצרפת. שטרן הובא לארץ ונידון ל-7 שנות מאסר בעוון גניבת 10 מליון דולר מכספי הבנק.

הרסה מונסה, "הכוכב העולה" בבנק נחקרה והודתה בשותפות עם המנהל. היא נידונה, בעיסקת טיעון ל-5 שנות מאסר. כתב אישום נוסף הוגש נגד יו"ר הבנק יהושע הלדרון לו מיוחסות עבירות מרמה בסכום של כ-20 מליון דולרים.

עו"ד ברזל מוגדר כ"נאשם מספר 2" ונשא במישרת היועץ המשפטי של הבנק והיה פעיל בהנהלתו. ברזל נהג למשוך כספים מהבנק בדרכים שונות וסכום המעילה נאמד, כאמור, ב-13 מליון דולר.

4 הרוגים ו-3 פצועים אתמול בתאונות דרכים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

2 אנשים נהרגו אתמול בצהריים ושלושה אחרים נפצעו פצעים בינוניים עד קשים בהתנגשות בין אוטובוס לבין רכב מסחרי שארעה בכביש ירושלים-ת"א ליד המושב בית מאיר.

ההרוגים הם: גוליה ברגר (35) שהיה נהג הרכב המסחרי והנוסע לצידו — עמוס אשירי בן 20. הפצועים הם שני הנוסעים הנוספים שהיו ברכב — רב הישוב שמואל שטראוס ואישתו.

האוטובוס אג"ד בקו 85, שהיה ריק מנוסעים, הגיע כדי לאסוף נוסעים ממושב בית מאיר לירושלים ואילו הרכב המסחרי עלה מבית מאיר לכיוון ירושלים. לא ברור מה גרם לשני כלי הרכב להתנגש חזיתית.

הולכת רגל בת 18 ורוכב אופניים בן 56 נהרגו אתמול בשתי תאונות דרכים קטלניות.

עידית חביב מקיבוץ צרעה נהרגה אתמול בצהריים מול הכניסה לקיבוץ גבעת-ברנר. עידית ניקשה לחצות את הכביש ונפגעה על-ידי מכונית סובארו הנהוגה בידי תושב רחובות שהגיע מכיוון גדרה. כתוצאה מהפגיעה נהרגה הצעירה במקום. הנהג נעצר לחקירה.

רוכב אופניים משה מטרוחי מראשון-לציון נהרג אתמול בשעה 15.30 ביציאה מהעיר. רוכב האופניים נפגע על-ידי מכונית פרטית מסוג "רנו 9" שבה נהגה שושנה כרורי בת 43 תושבת העיר. צוות אמבולנס שהגיע למקום קבע את מותו והנהגת שוחררה לאחר שנחקרה במשטרה.

אם לא יבוטל הקיצוץ יושבתו מוסדות החינוך בדרום

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

"אם ימשיכו לקצץ בחינוך — יהיו ילדינו פועלי הטקסטיל של המדינה בשנים הקרובות", כך אמר אתמול יו"ר אידגון ישובי הנגב נחמיה יצחק, בכנס חירום של ראשי רשויות בדרום. ראשי הרשויות, מאשקלון עד אילת, התכנסו כדי למחות נגד השפעת הקיצוצים במשרד החינוך על עיירות הפיתוח.

בין השאר נסגר סמינר המורים בעומר, בשנה הקרובה יופחתו מספר כתות לימוד, יקוצצו שעות הלימוד, יפוטרו מורים וצפויות בעיות בתחום תחזוקת הכתות.

ראש המועצה המקומית שדרות עמיר פרץ, אמר כי אין לו שום כוונה לממש תוכנית אדמיניסטרטיבית כלשהי או למלא הוראות לפיהן עליו לקצץ בחינוך בעירותו. "אני מודיע בצורה חד-משמעית", אמר פרץ, "גם אם משרד החינוך לא יתקצב לכיתות — אתקצב אותן בעצמי, ואחר כך — שיתחשבנו איתי, אין שום סיכוי שאקבל על עצמי גזירה כזאת".

מנהל היום של משרד החינוך עמרם מליץ, שייצג את משרד החינוך בכינוס, אמר כי הקיצוצים אינם חמורים, וכי ידאג לכך שבכיתות לא יהיו יותר מ-40 תלמידים. עוד הוא אמר, כי משרד החינוך לא דוחה ולא ירדוף על הסף שום יוזמה חינוכית של ראשי הרשויות.

הכינוס ננעל בהחלטה, כי אם עד ה-1 בספטמבר לא יבוטלו גזירות הקיצוץ, יושבתו כל מוסדות החינוך בדרום. אל ההשבתה יצטרפו גם מפעלי התעשייה.

אימת האיידס

רופאי השיניים בישראל מחפשים היום דרכים להפוך את מרפאתם למקום סטרילי נגד נגיף האיידס. לאחרונה הובא מכשיר שפותח ביפן, הנקרא היסטרון (HISTERON) הפועל על אנרגיה אולטרה-סגולית. מכשיר זה מייצר קרנים אלו פי-1000 חזקים יותר מאלו הנמצאים בקרינת השמש. הוכח, שקרינתן במשך 40-30 שניות מחסלת כל ווירוס או נגיף. מכשיר יחיד זה נמצא היום במרפאת השיניים הנמצאת ב"לב-דיזנגוף" ובקרוב יצוידו עוד מרפאות במכשיר. בתמונה: רופא שיניים מצוייד בכפפות גומי ובמסכה מאימת האיידס. (כתב וצילם: אפי שריר)

אחד ממפוטרי "אורדן" ניסה להצית עצמו

מאת כתבנו לענייני עבודה

אחד ממפוטרי מפעל אורדן בנתניה, אסיר לשעבר ניסה אתמול להצית עצמו ורק בהתערבות חבריו נמנע אסון. הנהלת המפעל הגישה למשטרה תלונה נגד העובד בטענה שניסה להצית את המפעל. ההנהלה הוציאה אתמול צווי מניעה נגד 28 המפוטרים. עובדי המפעל התכנסו הבוקר כדי להחליט על הצעדים שינקטו נגד צעדי ההנהלה.

מפעל אורדן בנתניה הוציא לפני שבועיים 28 מכתבי פיטורין. מועצת פועלי נתניה הורתה לעובדים להחזיר את המכתבים, משום שזה כחודשיים שמתנהל מו"מ בין ההנהלה לבין הוועד על גובה הפיצויים. העובד (השם שמור במערכת) שפך אתמול אחר הצהריים נפט על גופו ונכנס אל מסדרונות ההנהלה. שם פגש את המנכ"ל ודרש לסיים לאלתר את ענין הפיצויים המגיעים לו ולחבריו, תוך שהוא מאיים כי יצית את עצמו. לטענת יו"ר הוועד יוסי אחיון התגרה בו המנכ"ל ואמר לו אתה לא גבר. כשניסה העובד להצית את עצמו, עצרו אותו חבריו.

מזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז בליווי יוסי סולומין איש האיגוד המקצועי של מפ"ם ואהרון ציון מחזיק תיק אורדן במועצת פועלי נתניה ביקרו אמש את ועד העובדים של אורדן נתניה והביעו תמיכה בעובדי המפעל.

חנן ארז קרא לעובדים ולוועד לשמור על סולידריות עם ועד העובדים ומועצת הפועלים במאבק משותף כנגד מגמת הפיטורים והאיימת על מחלקות נוספות.

תבוטל מליאת רשה"ש; ימונה ועד מנהל

מאת אתי רוגאל, כתבת "על המשמר"

מליאת רשות-השידור — כך נראה — תבוטל ובמקומה ימונה ועד מנהל מוגדל שימנה 12-15 חברים במקום 7 כיום. זאת נוכח הסכמתו של הליכוד, המיוצג על ידי שר התחבורה, חיים קורפו, בהצעתו של שר החינוך והתרבות יצחק נבון בעניין זה.

יועץ שר החינוך לענייני שידור ישראל כהן מסר כי בעקבות ההסכמה העקרונית בין השרים על ביטול המליאה והרחבת הוועד המנהל תפעל הממשלה להגיש לכנסת הצעת חוק מזורזת כדי להביא לאישור השינויים המתחייבים מכך בחוק רשות-השידור.

במקביל נמשכות ההתייעצויות הבין-מפלגתיות בנושא זה במגמה להבטיח את השינויים, עליהם סוכם, ללא דיחוי כדי למנוע מצב של חוסר פיקוח ציבורי נאות על רשות-השידור עם סיום כהונת הוועד המנהל הנוכחי.

נהגי מד"א יעבדו מהיום "לפי התקן"

נהגי מד"א בתחנת ת"א החליטו אתמול כי החל מהיום בשעה 7 בבוקר יעבדו האמבולנסים בסניף ת"א רק אם יהיו מאוישים לפי התקן.

כתוצאה מכך יצומצם מספר האמבולנסים, שיעבדו בכל משמרת. אולם תעלה רמת השירות לאזרח — טוענים הנהגים.

גם הנט"ן לא יצא היום להגיש עזרה ראשונה בלי שיאוייש לפי התקן המלא. בנוסף, לא יעמדו אמבולנסים למקרה הצורך במקומות של ארועים ציבוריים, כמו "יריד אדום ומעונו" ויריד "שבוע הספר העברי".

על גבי האמבולנסים, שיצאו להגיש עזרה ראשונה, יודבקו תלושי המשכורת של העובדים. לדוגמה, משכורתו של חובש החייאה בכיר, בעל שמונה שנות ותק, הכוללת שעות נוספות רבות, היא 750 ש"ח נטו לחודש.